

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2011

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	78
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).

Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60

Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB

Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W październiku pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał w ciągu miesiąca o 0,9 pkt. proc. i osiągnął najniższy poziom w ostatnich 6 miesięcy wynoszący 100,3 punktu. W porównaniu do października roku poprzedniego był on mniejszy o 0,7 pkt. proc. Na pogorszenie koniunktury wpłynęło zarówno obniżenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen zmalał w ciągu miesiąca o 0,3 pkt. proc. pod wpływem spadku wyrównanego indeksu cen skupu o 0,5 pkt. proc. Wpłynął na to głęboki sezonowy spadek cen skupu ziemniaków i kukurydzy. Jednakże wrześniowe podwyżki cen wszystkich produktów zwierzęcych, w tym zwłaszcza trzody chlewnej, a także podstawowych zbóż monitorowanych przez GUS (pszenicy, a zwłaszcza żyta) spowodowały, że wyrównany wskaźnik zmian cen skupu surowców rolniczych nadal przekraczał 100 punktów, aczkolwiek był on najniższy w ciągu ostatnich 6 miesięcy. W porównaniu z październikiem 2010 r. indeks cen skupu był niższy o 1,5 pkt. proc. Zmianom cen skupu produktów rolniczych towarzyszył wzrost cen detalicznych środków produkcji, których dynamika jednak stopniowo maleje. W październiku wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji po raz kolejny został obniżony o 0,1 pkt. proc. i wyniósł 100,4 punktu, chociaż był o 0,2 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał o 1,4 pkt. proc. przede wszystkim pod wpływem sezonowego spadku wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego o 2,5 pkt. proc. W przeciwnym kierunku działało obniżenie cen detalicznych żywności, które czwarty miesiąc z rzędu spadały, po ich wcześniejszych znaczących podwyżkach. Indeks potencjalnego popytu był jednak o 0,5 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem o tej porze.

Zmiany cen jakie dokonały się od stycznia do września 2011 r. są korzystne dla rolnictwa, chociaż mniej sprzyjające niż rok temu. W okresie od stycznia do września (w porównaniu z grudniem 2010 r.) ceny koszyka skupu wzrosły o prawie 13%, ceny detaliczne środków produkcji o ponad 6%, a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł 106 punktów. Był on jednak niższy niż przed rokiem o tej porze, kiedy wynosił ponad 108 punktów. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w najbliższych miesiącach w dalszym ciągu będą sprzyjały rolnictwu. Krajowe ceny zbóż utrzymują się na wysokim poziomie i nic nie wskazuje, by ich poziom mógł znacząco zmienić się, mimo lepszych niż w roku ubiegłym światowych zbiorów. Decydować o tym będzie przede wszystkim utrzymujący się wysoki

popyt, zwłaszcza na zboża paszowe, wykorzystywane także do produkcji biopaliw, a także deprecjacja złotego poprawiająca konkurencyjność cenową polskiego zboża na rynkach międzynarodowych oraz skutkująca wzrostem cen zbóż importowanych.

2. Rosnąca podaż kukurydzy z nowych zbiorów spowodowała znaczący spadek jej cen. Niskie ceny krajowej kukurydzy skutkują także niższymi cenami innych zbóż paszowych, w tym pszenicy paszowej. Ceny zbóż na krajowym rynku utrzymują się jednak na wysokim poziomie, mimo ich sezonowego spadku. Sprzyja temu także znacznie słabszy złoty, zwłaszcza że ceny zbóż na świecie pozostają wysokie, mimo dobrych zbiorów w wielu rejonach świata, w tym w Rosji, na Ukrainie i w Kazachstanie.

3. Wysokie ceny zbóż i pasz zapowiadają kolejny trudny rok zwłaszcza dla producentów żywca wieprzowego i drobiu. Powtórzyć więc wypada, że spadek produkcji wieprzowiny i zmniejszenie tempa wzrostu produkcji drobiarskiej w drugiej połowie bieżącego roku, a zwłaszcza w 2012 r. wydają się nieuniknione.

4. Mimo sezonowego spadku dostaw mleka oraz dobrej koniunktury ma światowych rynkach dynamika wzrostu cen skupu mleka we wrześniu osłabła. Zdecydowało o tym przede wszystkim pogorszenie wyników finansowych mleczarni w pierwszej połowie br. Także w czwartym kwartale dynamika wzrostu cen skupu może być mniejsza niż dotychczas oczekiwano.

5. We wrześniu kontynuowane były spadki cen detalicznych żywności, aczkolwiek z mniejszą dynamiką. Mimo to wzrost cen żywności w okresie od stycznia do września 2011 r. wyprzedził inflację. Bariera popytu, mimo wrześniowego wzrostu sprzedaży żywności powinna spowodować, że dynamika wzrostu cen żywności do końca bieżącego roku powinna być znacznie słabsza niż w pierwszym półroczu, a żywność prawdopodobnie przestanie napędzać inflację.

6. Dynamika wzrostu cen detalicznych środków produkcji stopniowo maleje, pod wpływem kończącego się sezonu. Znaczny wzrost jednolitych płatności powierzchniowych spowodowany deprecjacją złotego będzie w najbliższych miesiącach ożywiać popyt, co skutkować może zwiększeniem dynamiki wzrostu cen środków produkcji, zwłaszcza że ceny surowców i nawozów na świecie są wysokie.

**Jadwiga
Seremak-Bulge**

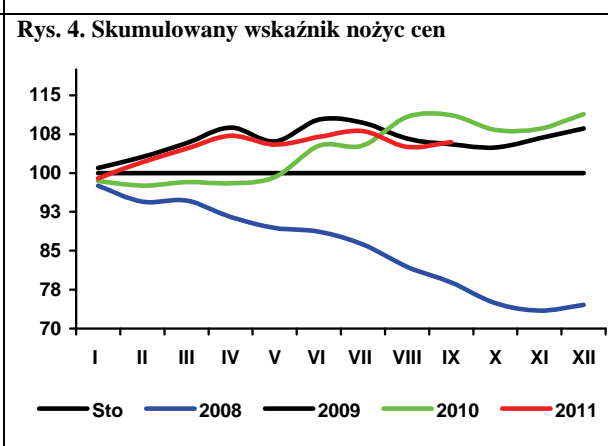
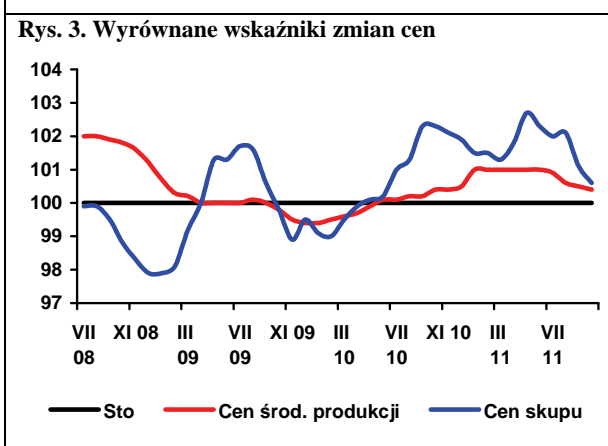
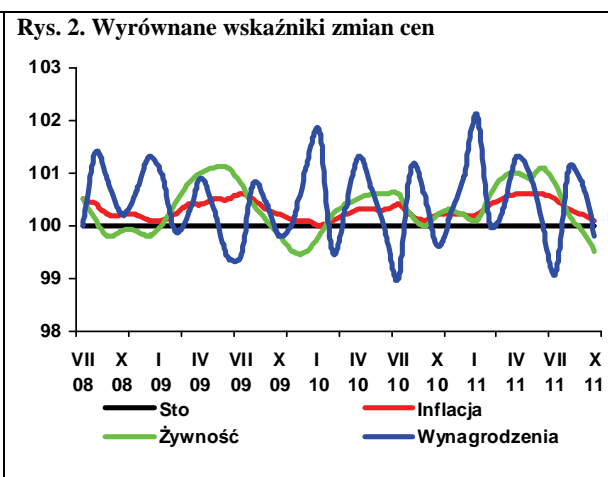
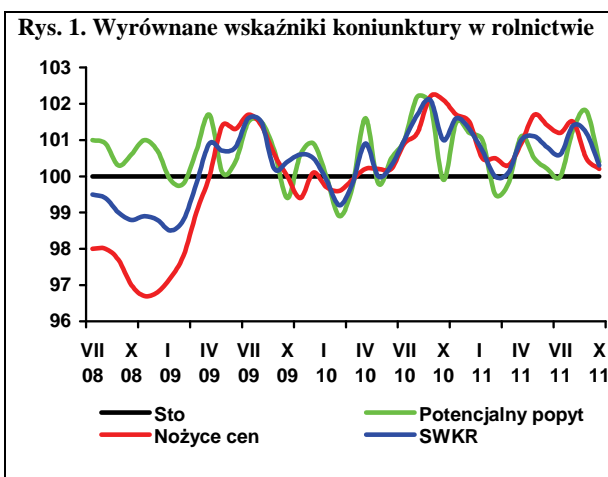
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 11	IX 11	VIII 11	VII 11	VI 11	V 11	X 10
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,3	101,2	101,4	100,6	100,8	101,1	101,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,4	101,8	101,3	100,0	100,2	100,5	99,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,2	100,5	101,5	101,2	101,4	101,7	102,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,6	101,1	102,1	102,0	102,3	102,7	102,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,4	100,5	100,6	100,9	101,0	101,0	100,2
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,6	100,3	100,0	99,7	99,5	99,6	100,0
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,3	101,0	100,8	98,3	98,9	100,0	99,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,0	103,5	102,3	101,3	101,6	101,8	99,5

^a Średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Na początku bieżącego sezonu, w ślad za prognozami dobrych zbiorów, ceny zbóż zaczęły spadać. W ostatnich miesiącach ich poziom ustabilizował się, jednak (z wyjątkiem kukurydzy) na poziomie wyższym niż przed rokiem. W takiej sytuacji nie przewiduje się podaży ziarna do interwencji, która w bieżącym sezonie jest ograniczona jedynie do pszenicy zwyczajnej.

Prognozy światowych zbiorów zbóż z października 2011 r. wskazują na ich kilkuprocentowy wzrost. Zostanie zebrane 681 mln ton pszenicy i 1136 mln ton zbóż paszowych, tzn. więcej niż w rekordowym sezonie 2009/10. W wyniku tego od czerwca 2011 r. światowe i krajowe ceny zbóż obniżyły się, ale nadal pozostają bardzo wysokie i na takim poziomie powinny się utrzymywać do końca sezonu.

Według prognoz USDA w sezonie 2011/12 na świecie wzrośnie produkcja kukurydzy (860 mln ton), jęczmienia (133 mln ton), owsa (22 mln ton) i żyta (13 mln ton). Minimalnie zwiększy się produkcja zbóż w UE (136 mln ton pszenicy i 144 mln ton zbóż paszowych). Mniej niż przed rokiem zostanie zebrane ziarno we Francji, Niemczech i W. Brytanii. Mniejsze zbiory w tych krajach i różnice cenowe spowodują zwiększenie zainteresowania polskim ziarnem. Zwiększy się natomiast produkcja zbóż w Rosji, gdzie rok wcześniej zbiory były rekordowo niskie.

Z wrześniowego szacunku zbiorów opublikowanego przez GUS wynika, że w Polsce zostało zebrane 26,3 mln ton zbóż, minimalnie mniej niż rok wcześniej i poniżej średniej z lat 2001-05. Obniżyły się zbiory zbóż podstawowych, a wzrosły kukurydzy. Prognozy USDA z października 2011 r. zakładają dla Polski łączne zbiory zbóż w wysokości 27,37 mln ton, czyli o 0,3 mln ton więcej niż w 2010 r., w tym 9,30 mln ton pszenicy, 2,10 mln ton kukurydzy, 3,50 mln ton jęczmienia i 3,20 mln ton żyta. Wyższe niż przed rokiem są zbiory pszenicy, kukurydzy i owsa. Mimo spadku produkcji Polska ponownie została największym producentem żyta na świecie, a jej udział w światowej produkcji wyniósł 24%, wobec 27% przed rokiem.

Skup ziarna zbóż w sezonie 2010/11 przekroczył rekordowy poziom z poprzedniego sezonu i wyniósł 6,2 mln ton. Wartość skupu zbóż podstawowych w sezonie 2010/11 wyniosła 4,50 mld zł, wobec 2,68 mld zł w sezonie poprzednim. Najbardziej (o 22%) wzrósł skup zbóż paszowych, który wyniósł prawie 3,0 mln ton. Zwiększył się skup pszenicy, w tym zwłaszcza paszowej, a spadł skup żyta, jęczmienia i pszenżyta. Wysoki jest również skup kukurydzy, który od października 2010 r. do czerwca 2011 r. był o prawie jedną trzecią wyższy niż rok wcześniej. W ciągu trzech pierwszych miesięcy bieżącego sezonu skupiono 2,94 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 12% więcej niż przed rokiem.

W sezonie 2010/11 wyższa niż przed rokiem jest była produkcja mąki żytniej i makaronu, spadła natomiast produkcja mąki pszennej. Zwiększyła się produk-

cja mieszanek dla zwierząt i pieczywa, przy niewielkim spadku przemiałów.

W sezonie 2010/11 mniejszy niż w poprzednim sezonie był handel zagraniczny zbożami. Z kraju wywieziono 1,6 mln ton ziarna zbóż (o jedną trzecią mniej niż w poprzednim sezonie), w tym 860 tys. ton pszenicy, 223 tys. ton żyta i 183 tys. ton jęczmienia. Import ziarna zbóż wyniósł 1270 tys. ton, w tym 584 tys. ton pszenicy. Zmniejszył się handel mąką, wyższe były natomiast obroty produktami wtórnego przerobu ziarna. Według wstępnych danych w dwóch pierwszych miesiącach obecnego sezonu wywieziono z kraju 144 tys. ton ziarna zbóż, przy imporcie wynoszącym 300 tys. ton.

Pomimo trwającego od czerwca 2011 r. spadku cen zbóż, ich poziom znacząco przekracza wysokości z lat 2008-09. Po niewielkim wzroście w sierpniu, we wrześniu i październiku wystąpił spadek cen zbóż. W ostatnich tygodniach cena kukurydzy wyraźnie obniżyła się i pod koniec października była aż o 38% niższa niż pod koniec czerwca. Cena pszenicy paszowej spadła w tym okresie o 28%, a żyta paszowego o 20%. Ze względu na niedobory ziarna konsumpcyjnego duże są różnice między cenami zbóż konsumpcyjnych i paszowych. Pod koniec października za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 1,14 tony pszenicy paszowej, a w przypadku żyta konsumpcyjnego i paszowego relacja ta wynosiła 1,32.

Wysokie ceny zbóż przekładają się na ceny pasz, do których produkcji zużyto drogie zboże z poprzedniego sezonu. We wrześniu jednak wystąpiły pierwsze oznaki spadku cen mieszanek przemysłowych, które nadal są o ok. 20% wyższe niż w grudniu 2010 r. Taki poziom cen zbóż powoduje również presję na zwiększanie cen produktów spożywczych, w tym pieczywa. We wrześniu 2011 r. cena detaliczna chleba była o 7% wyższa niż w grudniu. Najbardziej, bo o 15%, zwiększyła się cena zbytu kaszy jęczmiennej.

Utrzymują się wysokie ceny produktów zbożowych na poziomie zbytu. W październiku 2011 r. ceny zbytu mąki pszennej piekarniczej były o 54% wyższe niż w czerwcu 2010 r., a mąki żytniej zwiększyły się dwukrotnie. Rosnące dotąd ceny detaliczne pieczywa i innych produktów zbożowych w bieżącym sezonie wykazują niewielką tendencję spadkową. W sezonie 2011/12 obniża się poziom udziału ceny zboża w cenie pieczywa (14-15%, wobec ok. 17% w sezonie 2010/11). Wysokie ceny są również przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w I połowie 2011 r. wyniosło 6,47 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,77 kg przed rokiem.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				Targowiska				
2009	I-XII	482,6	327,4	442,8	408,0	573,0	455,3	527,8	483,0	X
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
	VII	549,9	366,9	587,9	445,0	598,6	426,2	534,8	451,1	X
	VIII	647,8	456,6	645,6	534,8	685,8	493,7	590,8	506,0	X
	IX	688,3	540,7	736,6	575,4	765,9	576,9	663,9	565,4	X
	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I	889,0	735,1	758,3	778,3	900,1	708,2	821,5	771,2	394,79
	II	935,4	790,2	799,6	756,2	961,6	777,2	891,7	838,3	398,01
	III	914,7	777,1	809,1	806,4	991,2	793,1	922,6	858,0	407,00
	IV	948,3	749,9	818,3	784,6	998,1	797,1	930,6	866,7	402,26
	V	992,2	792,2	863,4	782,7	1026,2	823,3	968,8	897,6	399,11
	VI	990,7	801,0	848,7	782,0	1027,9	819,9	938,2	901,4	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X ^a	698,7	642,5	603,1	723,1	844,3	749,9	792,4	688,7	X

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
2009 I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0	
2010 I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3	
2009 I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7	
2010 I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2	
2011 I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2	
2009/10	4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b	
2010/11	4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	981,3	
	VII	168,1	65,2	43,6	107,2	51,5	30,2	352,5	168,5	45,9
	VIII	914,3	408,5	113,3	165,0	60,5	138,3	1343,5	646,4	26,8
	IX	693,4	296,1	81,7	76,3	32,1	71,9	934,4	430,3	25,8
	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	112,8	23,8	20,6	12,9	28,9	346,2	164,6	82,1
2011 I	326,4	123,3	21,6	23,0	12,7	27,8	403,7	170,9	65,7	
	II	394,5	158,4	39,8	31,0	20,0	45,9	517,4	233,3	83,9
	III	307,6	131,2	30,9	34,8	24,0	35,2	412,8	202,3	64,9
	IV	213,2	79,5	18,1	27,7	22,9	15,7	277,6	124,6	47,5
	V	217,2	86,3	20,5	36,2	31,9	17,5	294,8	144,1	49,7
	VI	161,9	68,1	17,6	28,0	21,9	16,9	227,3	115,0	59,5
	VII	177,0	.	15,2	.	.	.	342,0	.	.
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8	
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7	
2008 ^b	I-XII	2432,1	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8	
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9	
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9	
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3	
2010	IV	150,4	111,1	11,69	75,5	10,52	556,1	
	V	164,6	122,7	12,39	74,6	13,01	552,8	
	VI	170,7	122,9	12,42	75,3	13,31	567,3	
	VII	152,1	117,2	11,56	77,4	11,76	556,1	
	VIII	180,6	132,6	12,01	76,7	12,26	569,2	
	IX	189,3	130,1	12,34	79,0	13,85	571,6	
	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0	
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6	
	XII	170,5	119,9	11,97	81,2	12,30	611,3	
	2011	I	163,3	120,6	12,54	76,6	12,87	567,6
		II	148,7	110,5	10,80	73,5	12,98	474,8
		III	169,4	126,1	11,28	81,9	14,69	559,2
IV		148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0	
V		150,3	109,5	12,17	80,3	12,02	590,7	
VI		136,3	100,7	11,31	82,1	11,92	560,0	
VII		150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1	
VIII		170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5	
IX		.	129	12,2	.	12,7	.	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	Żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2009	I-XII	2015,9	591,9	70,4	226,5	3139,6	619,0	6,4	153,6	361,0	1160,9
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2010	I-VI	370,3	214,8	29,6	86,1	841,4	399,9	1,7	67,1	133,7	610,7
2011	I-VI	198,0	25,2	24,3	34,0	323,6	343,2	14,4	124,2	319,3	812,6
2009/10		1239,6	530,9	90,2	205,1	2348,3	781,4	4,9	140,9	305,4	1251,6
2010/11		859,6	222,5	183,3	114,3	1567,5	583,5	19,1	179,8	450,7	1269,5
	VII	37,04	18,58	32,46	26,10	126,9	49,97	0,21	18,97	15,86	108,4
	VIII	84,66	18,35	29,27	7,84	166,9	65,49	0,97	12,20	7,28	86,4
	IX	173,51	33,42	29,58	6,07	272,7	59,66	0,82	14,26	18,14	94,0
	X	167,01	62,40	42,13	7,24	299,0	42,94	0,38	5,09	22,80	71,9
	XI	110,29	28,41	8,27	21,71	199,8	42,21	0,53	9,03	42,05	94,4
	XII	76,83	24,92	16,39	13,53	150,6	32,84	2,08	14,14	54,20	104,0
2011	I	73,14	3,42	7,71	5,37	106,4	37,22	1,22	13,21	40,50	94,0
	II	44,82	3,87	11,25	6,70	75,4	40,88	4,48	13,79	38,29	100,5
	III	26,45	5,41	1,70	7,54	51,8	24,58	2,99	17,95	44,61	91,1
	IV	20,68	3,59	1,35	6,42	33,8	43,67	1,32	12,81	43,61	103,0
	V	20,34	4,23	0,34	3,86	31,2	112,69	1,40	43,03	70,34	230,6
	VI	12,56	4,70	1,97	4,14	24,9	84,21	3,02	23,36	81,96	193,4
	VII	4,05	7,35	15,46	14,52	43,2	135,76	0,81	30,30	22,64	189,7
	VIII	52,84	13,73	23,47	1,72	101,2	78,76	2,15	15,67	11,53	109,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 i 2011 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2009	I-XII	93,8	7,5	12,9	10,9	44,6	31,5	15,0	27,6	47,2	214,4
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2010	I-VI	40,0	5,4	6,8	3,0	25,3	19,8	7,8	12,9	25,2	115,2
2011	I-VI	36,5	5,9	9,2	3,1	30,3	22,1	9,5	14,8	23,9	105,7
2009/10		96,7	9,4	13,2	7,5	44,9	35,6	15,6	26,7	49,6	214,7
2010/11		70,7	11,4	16,8	7,5	48,8	49,0	15,9	28,7	46,6	212,5
	VII	6,59	0,79	1,31	0,55	4,58	3,89	1,47	2,15	3,80	26,61
	VIII	5,65	0,84	0,97	0,66	3,30	5,26	1,27	2,88	3,80	20,60
	IX	6,23	1,26	0,99	0,76	3,18	4,79	1,44	1,98	2,93	16,13
	X	6,12	1,07	1,22	0,60	2,59	5,31	1,32	2,30	3,98	13,25
	XI	6,52	0,69	1,68	0,80	3,71	4,14	1,32	2,36	3,69	15,01
	XII	6,08	0,84	1,82	0,94	4,04	3,79	1,08	2,33	3,74	13,05
2011	I	5,31	0,65	1,87	1,00	3,64	3,79	1,45	1,98	2,72	14,90
	II	5,42	0,92	1,44	0,62	3,46	3,89	1,29	2,29	3,73	13,89
	III	7,53	1,58	2,57	0,72	5,19	3,82	1,57	2,86	5,72	18,24
	IV	6,77	1,17	1,45	0,27	6,18	3,63	1,38	2,82	3,88	18,25
	V	5,79	0,99	1,24	0,26	5,92	3,55	1,74	2,45	4,42	20,55
	VI	5,70	0,55	0,68	0,19	5,91	3,38	2,03	2,35	3,41	19,85
	VII	4,54	0,61	0,47	0,43	4,26	3,51	1,33	2,11	4,39	18,16
	VIII	4,80	0,52	1,26	0,69	5,13	4,31	1,48	2,77	4,47	16,74

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 i 2011 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2009	I-XII	24,4	71,8	221,4	133,8	94,0	66,6	16,9	90,6	252,0	113,5
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2010	I-VI	15,2	42,7	114,6	63,8	76,6	27,6	8,9	44,0	160,9	57,7
2011	I-VI	11,9	48,0	128,0	65,6	87,9	29,3	12,1	49,3	184,43	63,68
2009/10		29,2	78,4	228,0	131,2	126,2	58,9	17,4	89,7	301,0	115,2
2010/11		23,6	87,1	247,8	135,2	162,2	62,6	22,1	102,9	353,9	129,5
	VII	2,32	6,02	18,72	11,31	12,60	4,34	1,74	7,85	26,30	9,13
	VIII	1,78	7,03	20,93	10,36	14,02	5,48	1,25	9,20	29,37	11,06
	IX	2,24	6,85	22,51	12,85	15,12	4,82	1,79	9,31	28,03	11,12
	X	1,87	7,93	23,50	12,77	15,84	8,03	1,67	9,12	29,16	11,66
	XI	2,24	7,38	21,11	12,46	15,20	5,26	1,90	8,81	28,31	12,69
	XII	1,74	6,77	18,59	12,79	13,66	5,48	1,98	9,95	30,66	11,30
2011	I	1,86	7,39	19,03	10,34	16,52	4,00	1,53	8,53	29,40	11,03
	II	2,47	8,43	19,49	10,07	15,72	5,24	2,16	7,71	27,22	10,24
	III	2,32	9,09	23,15	10,12	15,62	6,04	2,40	10,26	31,74	12,72
	IV	1,89	7,30	21,38	10,75	14,08	4,00	1,81	6,09	31,12	9,83
	V	1,92	8,03	22,78	12,90	12,34	4,22	2,13	8,17	33,96	10,87
	VI	1,47	7,78	22,13	11,44	13,59	5,78	2,05	8,54	30,99	8,99
	VII	1,62	6,75	21,51	10,35	12,10	5,18	1,90	8,66	28,93	11,45
	VIII	1,30	7,06	20,50	9,94	13,52	4,93	1,67	8,78	29,71	11,90

^a uzyskane przez sypczanie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 i 2011 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy		
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2010	IV	0,79	1,85	1,25	3,64	3,15	3,74	4,09	4,81
	V	0,79	1,86	1,24	3,64	3,15	3,74	4,09	4,84
	VI	0,85	1,85	1,25	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VII	0,88	1,83	1,26	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VIII	1,18	1,84	1,36	3,62	3,18	3,76	4,18	4,85
	IX	1,32	1,96	1,41	3,64	3,38	4,02	4,44	5,08
	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27
2011	I	1,38	2,12	1,65	3,78	3,40	4,18	4,68	5,29
	II	1,38	2,16	1,77	3,90	3,50	4,26	4,75	5,36
	III	1,37	2,29	1,82	4,02	3,58	4,40	4,78	5,53
	IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57
	V	1,46	2,30	1,82	4,08	3,60	4,46	4,82	5,60
	VI	1,44	2,33	1,81	4,12	3,60	4,46	4,81	5,64
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników	
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
	IV	1136,9	1219,8	1821,8	932,0	1416,6	1233,6	1975,0
	V	1135,0	1219,9	1802,3	934,1	1414,8	1231,3	1977,9
	VI	1154,1	1223,9	1809,3	938,2	1417,1	1235,4	1983,8
	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6
	VIII	1179,8	1247,7	1824,5	967,0	1437,9	1256,3	2006,2
	IX	1200,3	1280,6	1843,0	987,3	1464,0	1278,3	2028,1
	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9
2011	I	1378,8	1463,5	2037,4	1199,6	1596,2	1447,3	2212,5
	II	1430,8	1498,9	2092,7	1247,7	1659,0	1493,0	2246,8
	III	1465,4	1523,7	2114,5	1267,9	1712,9	1519,8	2260,5
	IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2
	V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7
	VI	1515,8	1584,9	2170,6	1328,1	1791,4	1564,5	2272,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2010	IV	2,335	2,578	4,949	0,889	1,808	3,830	2,308
	V	2,342	2,632	4,958	0,890	1,906	4,036	2,361
	VI	2,216	2,392	4,687	0,884	2,208	4,669	2,519
	VII	2,233	2,383	4,680	0,871	2,166	4,538	2,531
	VIII	1,959	2,097	4,064	0,879	2,228	4,623	2,629
	IX	1,711	1,911	3,516	0,888	2,091	4,295	2,575
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267
2011	I	1,694	1,773	3,124	0,834	1,677	3,093	2,180
	II	1,605	1,725	2,891	0,812	1,758	3,166	2,272
	III	1,599	1,728	2,850	0,818	1,871	3,336	2,335
	IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
	V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
	VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
	VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
	VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
	IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

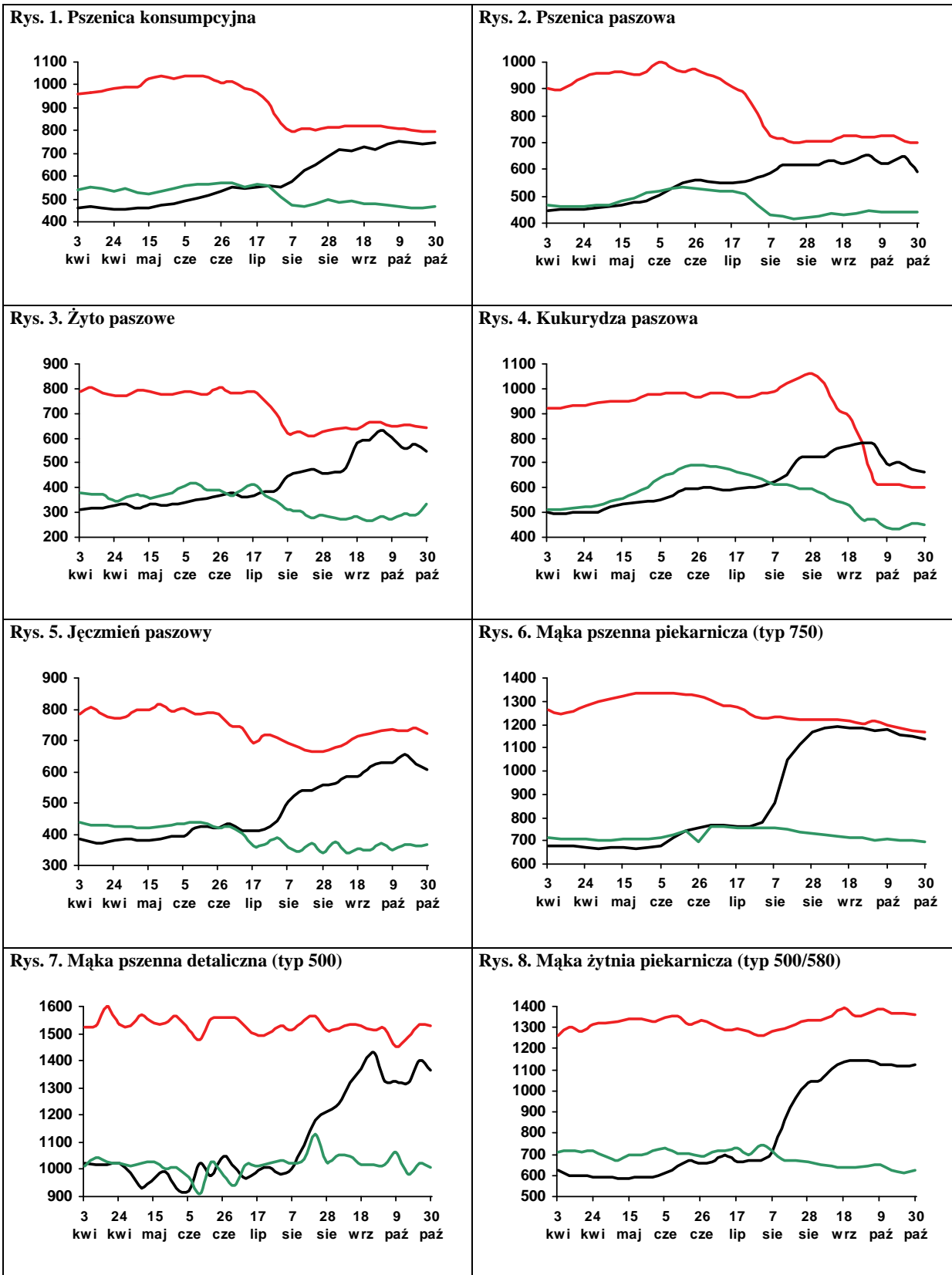
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2010	IV	117	112	106	99	98	89	117	116	124
	V	124	115	105	103	101	87	122	117	117
	VI	132	118	120	103	107	98	125	128	108
	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181
2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196
	II	264	244	283	204	210	188	175	213	226
	III	234	241	275	185	186	185	224	203	211
	IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
	V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
	VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
	VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
	VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
	IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
	X	187	207	164	188	181	160	163	154	146

Źródło: biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2011

2010

2009

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2009-11; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w sezonie 2011/2012 jest szacowana przez GUS na ok. 203 tys. ha, a więc o 2% więcej niż przed rokiem. Plony przewidywane są w wysokości ok. 50,6 ton/ha, co umożliwi wzrost zbiorów o 4,8% do 10,3 mln ton. Według informacji koncernów cukrowniczych buraki cukrowe zostały zakontraktowane na takiej samej powierzchni jak w sezonie poprzednim (192 tys. ha). Kampania cukrownicza przebiega w bardzo korzystnych warunkach

pogodowych, które mają korzystny wpływ na plony i jakość surowca mierzoną zawartością cukru w korzeniach. Przemysł cukrowniczy oraz Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego oceniają, że plony będą rekordowe ok. 60 ton/ha, a zawartość cukru w korzeniach wynosi obecnie ok. 17,5%, podczas gdy przed rokiem wyniosła średnio 14%. Zbiory buraków cukrowych mogą wzrosnąć do ok. 11,5 mln ton, co umożliwi produkcję ok. 1650 tys. ton cukru. Produkcja będzie o ok. 250 tys. ton większa od limitu produkcyjnego. System regulacji rynku w UE przewiduje, że cukier pozakwotowy powinien być sprzedany poza granicami UE lub zużyty na cele niespożywcze. Mała podaż cukru z ubiegłej kampanii powoduje, że część cukru pozakwotowego będzie mogła być wprowadzona na rynek UE.

Minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę, która po przeliczeniu na walutę krajową, po kursie euro ok. 4,34 zł, będzie kształtowała się na poziomie 114 zł/tonę i będzie o ok. 8,5% wyższa niż przed rokiem. Dobra koniunktura na rynku cukru spowodowała, że na kampanię 2011/2012 krajowy przemysł cukrowniczy kontraktuje buraki cukrowe o standardowej zawartości cukru 16% po cenach ok. 120 zł/tonę, które będą o ok. 14% wyższe od ceny minimalnej i od średniej ceny płaconej w poprzedniej kampanii. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie warunków zakupu i dostawy buraków cukrowych przeznaczonych do produkcji cukru w ramach kwoty produkcyjnej zobowiązuje przemysł cukrowniczy do podzielenia się z plantatorami (50%) nadwyżką wynikającą ze sprzedaży cukru po cenach przewyższających cenę referencyjną (444,40 EUR/tonę) powiększoną o 40 EUR/tonę. Wysokie ceny cukru pozwalają przypuszczać, że

w bieżącym sezonie ceny buraków cukrowych znacząco wzrosną, co przyczyni się do poprawy opłacalności uprawy. Do wzrostu płacności cukrowych przyczyni się także aprecjacja złota, które wzrosną do 55,60 EUR/tonę, wobec 50,42 EUR/tonę w poprzednim sezonie.

Spżycie cukru w gospodarstwach domowych wykazuje tendencję spadkową. W 2010 r. konsumpcja cukru na osobę spadła o 6% do 15,6 kg. Powodem spadku spożycia były wysokie ceny detaliczne oraz zmniejszenie przygotowywania przetworów domowych i utrwalanie się prozdrowotnego modelu konsumpcji w niektórych typach gospodarstw domowych. Spadek bezpośredniego spożycia cukru rekompensowany jest jednak wzrostem konsumpcji przemysłowych artykułów spożywczych zawierających cukier. Wzrost produkcji i eksportu słodczy pozwala przypuszczać, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności zwiększyło się do 870 tys. ton. Powoli zwiększa się zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton). Całkowite zużycie w kraju wyniosło podobnie jak w latach poprzednich ok. 1600 tys. ton.

W 2011 r. ceny cukru na krajowym rynku są bardzo wysokie, mimo przewidywanego znacznego wzrostu produkcji i dużego importu. We wrześniu br. nastąpił ponowny wzrost cen zbytu o 1,4-2,7%, a powodem były małe zapasy cukru w zakładach. W handlu detalicznym ceny spadły do 3,87 zł/kg, ale nadal są one znacznie wyższe niż przed rokiem (2,95 zł/kg).

W okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2011 r. w ujemne saldo handlu zagranicznym cukrem wyniosło 122 tys. ton, a powodem była mała produkcja w kampanii 2010/2011 (1433 tys. ton). W całym 2011 r. ujemne saldo handlu zagranicznego wyniesie ok. 200 tys. ton. Wysokie ceny cukru na świecie wpływają także na ceny uzyskiwane w handlu zagranicznym. W sierpniu br. ceny eksportowe wynosiły ok. 680 EUR/tonę, a importowe wahały się w granicach 500-680 EUR/tonę.

W październiku br. na rynku światowym nastąpił spadek cen cukru, do czego przyczynić się mogła duża produkcja w UE. Ceny cukru surowego spadły do 550 USD/tonę, a cukru białego do 680 USD/tonę. Kontrakty terminowe wskazują jednak, że ceny cukru na rynku światowym będą wysokie. Notowania terminowe cukru surowego na letnie miesiące 2012 r. wynoszą ok. 500 USD/tonę, a cukru białego ok. 650 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27
	VI	484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96
	VII	503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01
	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	585,20	566,28	640,44	669,50	668,75	697,15
	II	581,58	580,63	-	671,05	666,03	840,89
	III	614,97	613,64	-	629,97	645,05	601,91
	IV	677,89	677,04	-	649,00	648,83	717,49
	V	702,88	702,47	-	588,04	579,52	869,35
	VI	718,04	718,04	-	416,62	484,44	375,93
	VII	672,97	673,10	672,19	573,99	843,49	429,06
	VIII	688,56	708,17	606,13	565,69	681,57	497,48

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

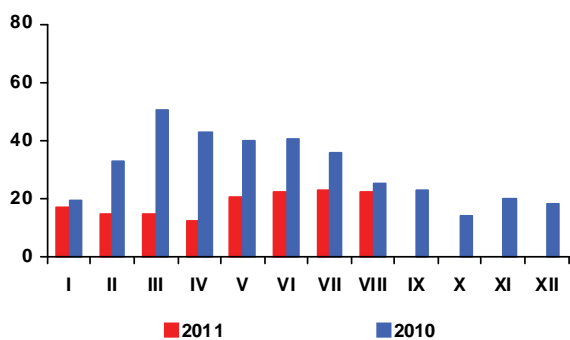
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	IX	2,42	2,39	2,25	3,06
	X	2,31	2,34	1,85	3,01
	XI	2,22	2,25	1,84	2,89
	XII	2,14	2,21	1,82	2,82
2010	I	2,12	2,16	1,65	2,76
	II	2,09	2,14	1,62	2,71
	III	2,00	2,04	1,57	2,64
	IV	2,01	2,06	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49
	VIII	2,30	2,59	1,60	2,65
	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87

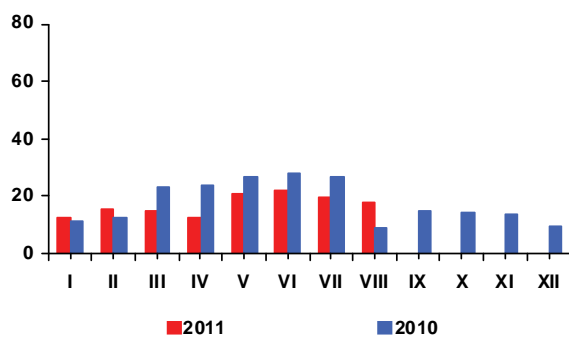
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

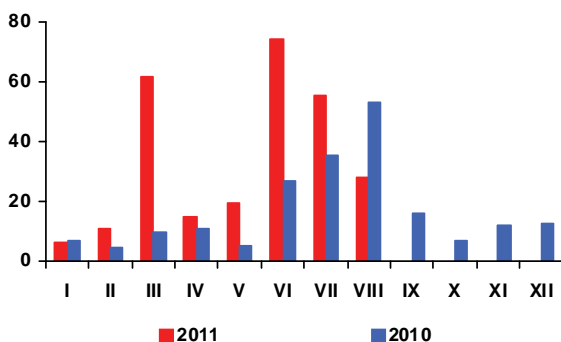
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

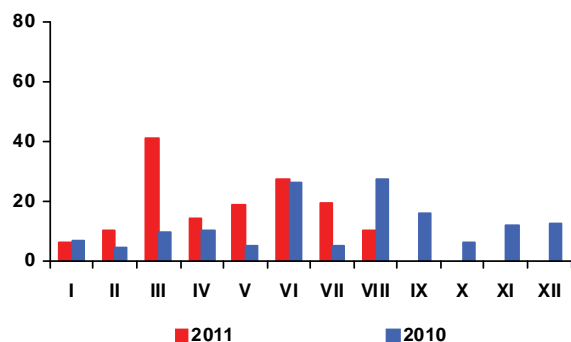
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

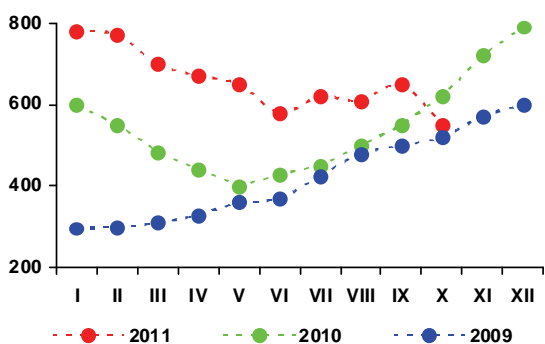
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

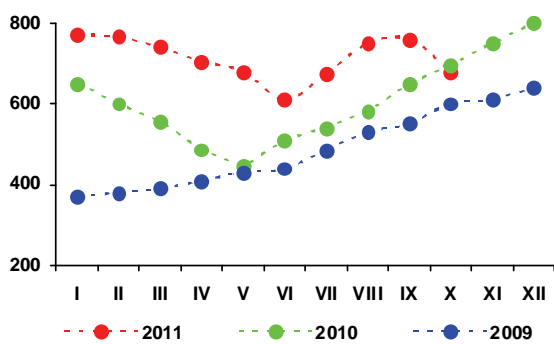
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

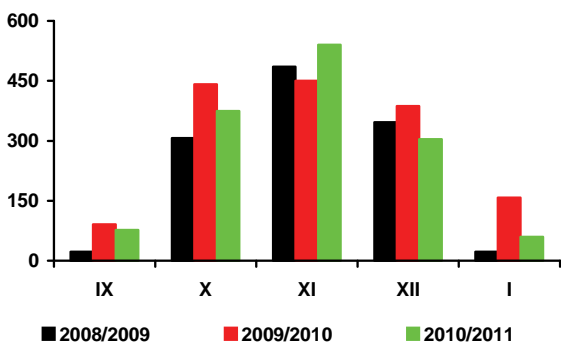
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Światowe zbiory nasion oleistych w sezonie 2011/12 wzrosną niewiele (poniżej 1%), z powodu niższych plonów. Areał uprawy oleistych jest większy niż w sezonie poprzednim. Przy spadku produkcji soi, rzepaku i lnu, spodziewany jest duży wzrost zbiorów słonecznika, bawełny oraz mniejszy pozostałych oleistych. Relacje popytowo/podażowe na światowym rynku oleistych w sezonie 2011/12 pozostaną napięte, a ceny nasion oleistych i produktów ich przerobu będą utrzymywać się na wysokich poziomach.

W portach europejskich we wrześniu za rzepak płacono 628 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 11 USD/tonę mniej niż przed miesiącem, lecz o 123 USD/tonę więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1315 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 48 USD/tonę droższy niż przed miesiącem i aż o 278 USD/tonę droższy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 254 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 3 USD/tonę wyższa niż przed miesiącem, lecz o 23 USD/tonę niższa niż przed rokiem. W połowie października ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej zmalały odpowiednio do 605 USD/tonę, 1265 USD/tonę i 244 USD/tonę.

Zbiory rzepaku w Polsce w 2011 r. obniżyły się do 1,9 mln ton (o 10,1% w porównaniu z rokiem poprzednim) w wyniku spadku areału uprawy i plonów. Na krajowym rynku wystąpiła duża przewaga popytu nad podażą rzepaku i w ślad za tym jego ceny bardzo znacząco wzrosły. W III kwartale 2011 r., w którym skupiono ponad 1 mln ton rzepaku (57% zbiorów), przeciętna cena skupu rzepaku (1834 zł/t) była o 45% wyższa niż przed rokiem. Bardzo wysokie ceny skupu i wydatna poprawa relacji cen rzepak: pszenica przyczyniły się do wzrostu zasiewów rzepaku ozimego pod przyszłoroczne zbiory (o 10-12% do 850-870 tys. ha).

Wg notowań MRiRW w październiku przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła 1970 zł/tonę i była o 3% wyższa niż przed miesiącem i o 42% wyższa niż przed rokiem. Nieznacznie zmalały natomiast ceny zbytu produktów przetwórstwa rzepaku, tj. oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego o 1% do 4399 zł/tonę, a śruty rzepakowej o 2,5% do 688 zł/tonę, lecz nadal były one znacznie wyższe niż przed rokiem, odpowiednio 28% i 7%.

W ślad za spadkiem zbiorów, w 2011 r. przemysł tłuszczowy po raz kolejny zmniejszy przerób rzepaku i produkcję surowego i rafinowanego oleju rzepakowego. Zwiększy natomiast produkcję margaryn, ze względu na utrzymujący się wysoki popyt eksportowy na tę grupę produktów. W pierwszych ośmiu miesiącach br. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie 350 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 11% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego poddały rafinacji 292 tys. ton (o 20% mniej). Produkcja margaryn w dużych i średnich zakładach wyniosła 245,4 tys. ton i była o 6% większa niż przed rokiem.

Deficyt handlu zagranicznego oleistymi w 2011 r. pogłębi się, bowiem wzrośnie import surowców i produktów oleistych, a ich eksport zmniejszy się. Wyjątkiem będzie spadek importu margaryn, przy jednoczesnym wzroście ich eksportu. Od stycznia do sierpnia wywieziono: 111 tys. ton rzepaku (o 63% mniej niż w tym samym okresie 2010 r.), 99 tys. ton oleju rzepakowego (o 35% mniej), 277 tys. ton śruty rzepakowej (o 29% mniej) i 81 tys. ton margaryn (o 17% więcej). Przywieziono: 1734 tys. ton śrut oleistych (o 3% więcej niż w okresie styczeń-sierpień 2010 r.), 323 tys. ton olejów roślinnych (o 34% więcej), 263 tys. ton nasion oleistych (o 34% więcej), w tym 168 tys. ton rzepaku (o 47% więcej) oraz 38 tys. ton margaryn (o 7% mniej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych we wrześniu wzrosły niewiele, więcej podrożały tłuszcze zwierzęce. W porównaniu z wrześniem poprzedniego roku ceny tłuszczów były bardzo wysokie. We wrześniu konsumenci płacili średnio o 9,2% więcej za margaryny i o 11,6% więcej za oleje roślinne niż przed rokiem. Masło podrożało o 7,2%, a pozostałe tłuszcze zwierzęce o 8,8%. W ostatnich trzech miesiącach br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych będą wzrastać, z powodu wysokich cen surowców dla przemysłu tłuszczowego (krajowego rzepaku z tegorocznych zbiorów oraz olejów z importu). W grudniu 2011 r. średni poziom cen tłuszczów roślinnych może być o 9-10% wyższy niż w grudniu 2010 roku.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	362 206	210 006	1 034 814	27,14	23,8	85,3
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2010 VIII	66 851	33 305	15 978	84 178	2,21	23,9	79,4
IX	62 522	32 790	22 753	72 559	1,90	36,4	86,2
X	59 240	37 621	22 153	74 708	1,96	37,4	79,3
XI	60 200	29 772	23 131	66 841	1,75	38,4	90,1
XII	52 528	43 663	18 552	77 639	2,04	35,3	67,7
2011 I	54 036	27 841	11 306	70 571	1,85	20,9	76,6
II	50 165	36 421	8 949	77 637	2,04	17,8	64,6
III	38 596	50 587	12 214	76 969	2,02	31,6	50,1
IV	48 936	50 746	15 023	84 659	2,22	30,7	57,8
V	46 034	33 818	13 213	66 639	1,75	28,7	69,1
VI	23 494	40 129	12 907	50 716	1,33	54,9	46,3
VII	33 792	35 148	13 493	55 447	1,45	39,9	60,9
VIII	55 018	48 494	16 960	86 552	2,27	30,8	63,6
Zmiany w %							
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2010</u>	62,8	38,0	25,7	56,1	56,1	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	-17,7	45,6	6,1	2,8	2,8	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>XII 2010</u>	4,7	11,1	-8,6	11,5	11,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	30 235	182 891	729 958	19,13	20,7	120,9
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2010 VIII	66 851	3803	15 663	54991	1,44	23,4	121,6
IX	62 522	4691	20 846	46367	1,22	33,3	134,8
X	59 240	4187	19 812	43615	1,14	33,4	135,8
XI	60 200	3704	22 222	41682	1,09	36,9	144,4
XII	52 528	4706	16024	41210	1,08	30,5	127,5
2011 I	54 036	2284	10732	45588	1,20	19,9	118,5
II	50 165	3253	8284	45134	1,18	16,5	111,1
III	38 596	8321	10029	36888	0,97	26,0	104,6
IV	48 936	7794	14682	42048	1,10	30,0	116,4
V	46 034	5505	12761	38778	1,02	27,7	118,7
VI	23 494	5404	12403	16495	0,43	52,8	142,4
VII	33 792	5511	13181	26122	0,69	39,0	129,4
VIII	55 018	17488	16464	56042	1,47	29,9	98,2
Zmiany w %							
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2010</u>	62,8	217,3	24,9	114,5	114,5	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	-17,7	359,8	5,1	1,9	1,9	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>XII 2010</u>	4,7	271,6	2,7	36,0	36,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	2 274 379	610 496	2 987 804	46,1	44,3
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2010 VIII	100 277	186 193	60 772	225 698	60,6	44,4
IX	93 783	251 469	63 123	282 129	67,3	33,2
X	88 860	208 490	56 516	240 834	63,6	36,9
XI	90 300	307 107	64 297	333 110	71,2	27,1
XII	78 792	198 638	64 472	212 958	81,8	37,0
2011 I	81054	249 498	46 734	283 818	57,7	28,6
II	75248	234 078	41 387	267 939	55,0	28,1
III	57894	171 861	44 039	185 716	76,1	31,2
IV	73404	223 667	42 397	254 674	57,8	28,8
V	69051	252 244	37 389	283 906	54,1	24,3
VI	35241	227 936	32 094	231 083	91,1	15,3
VII	50688	158 220	20 721	188 187	40,9	26,9
VIII	82527	216 412	45 341	253 598	54,9	32,5
Zmiany w %						
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	62,8	36,8	118,8	34,8	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	-17,7	16,2	-25,4	12,4	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>XII 2010</u>	4,7	8,9	-29,7	19,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	9 811	551 254	782 478	41,6	169,2
2010 I-XII	1 276 464	13 697	627 199	662 962	49,1	192,5
2010 VIII	100 277	829	57 820	43 286	57,7	231,7
IX	93 783	728	59 589	34 922	63,5	268,5
X	88 860	722	53 516	36 066	60,2	246,4
XI	90 300	1 335	61 759	29 876	68,4	302,2
XII	78 792	836	62 414	17 214	79,2	457,7
2011 I	81 054	1 519	44 634	37 939	55,1	213,6
II	75 248	1 390	39 192	37 446	52,1	201,0
III	57 894	1 303	41 086	18 111	71,0	319,7
IV	73 404	1 512	38 999	35 917	53,1	204,4
V	69 051	1 926	31 060	39 917	45,0	173,0
VI	35 241	1 242	26 089	10 394	74,0	339,1
VII	50 688	361	15 591	35 458	30,8	143,0
VIII	82 527	1 481	40 579	43 429	49,2	190,0
Zmiany w %						
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	62,8	310,2	160,3	22,5	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	-17,7	78,6	-29,8	0,3	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>XII 2010</u>	4,7	77,2	-35,0	152,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	363 022	46 033	88 925	320 130	8,39	24,5	113,4
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2010 VIII	28 499	5 735	7 421	26 813	0,70	26,0	106,3
IX	36 661	6 955	11 999	31 617	0,83	32,7	116,0
X	37 748	6 483	14 286	29 945	0,79	37,8	126,1
XI	39 566	5 806	12 792	32 580	0,85	32,3	121,4
XII	29 599	5 850	10 658	24 791	0,65	36,0	119,4
2011 I	30 098	3 609	10 153	23 554	0,62	33,7	127,8
II	26 857	4 313	9 166	22 004	0,58	34,1	122,1
III	33 448	5 331	11 808	26 971	0,71	35,3	124,0
IV	30 933	5 285	9 386	26 832	0,70	30,3	115,3
V	28 648	4 522	9 460	23 710	0,62	33,0	120,8
VI	29 058	5 496	9 071	25 483	0,67	31,2	114,0
VII	28 351	4 186	9 290	23 247	0,61	32,8	122,0
VIII	38 022	5 682	12 268	31 436	0,82	32,3	121,0
Zmiany w %							
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	34,1	35,7	32,1	35,2	35,2	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	33,4	-0,9	65,3	17,2	17,2	x	x
<u>VIII 2011</u> <u>XII 2010</u>	28,5	-2,9	15,1	26,8	26,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2010 IX	1298,2	688,3	1,89
X	1390,0	690,9	2,01
XI	1463,0	708,9	2,06
XII	1675,0	779,7	2,10
2011 I	1678,0	889,0	1,89
II	1776,0	935,4	1,90
III	1597,0	914,7	1,75
IV	1729,0	948,3	1,82
V	1765,0	992,2	1,78
VI	1817,0	990,7	1,83
VII	1827,0	861,6	2,12
VIII	1855,6	754,8	2,46
IX	1881,1	767,7	2,45
Zmiany w %			
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	1,4	1,7	x
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	44,9	11,5	x
<u>IX 2011</u> <u>XII 2010</u>	12,3	-1,5	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

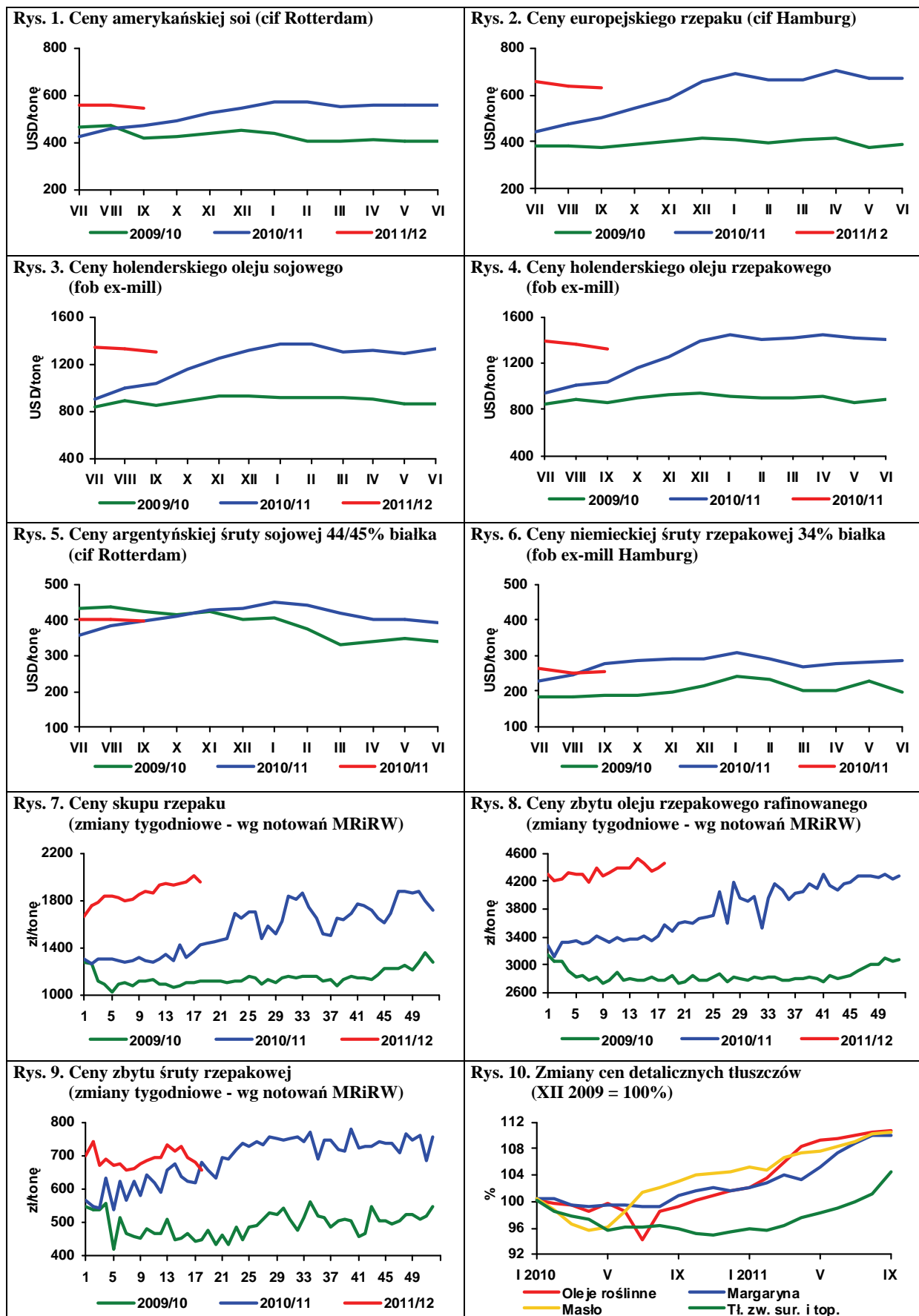
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2009 I-XII	4,33	8,05	12,68	4,77	6,10	13,95	17,65	5,96
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
IX	4,16	6,91	15,75	4,54	5,84	13,38	21,10	5,56
X	4,43	7,04	15,96	4,50	5,88	13,68	21,30	5,52
XI	4,47	6,83	15,94	4,59	6,00	13,68	21,35	5,52
XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
2011 I	4,69	6,75	15,85	4,55	6,04	13,60	21,55	5,52
II	5,29	6,80	16,1	4,57	6,17	13,75	21,55	5,52
III	5,50	7,07	16,56	4,61	6,48	13,83	22,10	5,56
IV	5,12	7,07	16,64	4,66	6,72	13,70	22,15	5,64
V	5,14	7,07	16,65	4,75	6,81	13,60	22,10	5,68
VI	5,32	7,13	16,79	4,78	6,82	13,63	22,35	5,72
VII	5,29	7,22	16,96	4,94	6,88	13,65	22,45	5,76
VIII	5,25	7,12	17,05	4,99	6,92	13,70	22,65	5,88
IX	5,44	7,09	17,27	5,65	6,94	13,80	22,60	6,16
Zmiany w %								
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	3,6	-0,4	1,3	13,2	0,3	0,7	-0,2	4,8
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	30,8	2,6	9,7	24,4	18,8	3,2	7,1	10,8
<u>IX 2011</u> <u>XII 2010</u>	23,6	6,0	7,9	23,1	16,2	1,8	5,9	11,6

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Bardzo wysokie ceny w poprzednim sezonie nie spowodowały istotnego zwiększenia areалу uprawy ziemniaków w krajach UE w 2011 r. Spośród liczących się producentów jedynie we Francji zanotowano relatywnie duży wzrost (o 4%). W skali całej UE, ze względu na utrzymywanie się spadkowego trendu w krajach środkowoeuropejskich, wstępnie szacowana powierzchnia uprawy jest mniejsza niż w 2010 r. Przebieg warunków pogodowych był bardzo korzystny dla uprawy ziemniaków, w konsekwencji znacząco wzrosły plony. Zbiory ziemniaków w UE-27 szacowane są na 59,5 mln ton, wobec 56,2 mln ton w roku poprzednim. W konsekwencji na rynkach europejskich w sezonie 2011/12 obserwuje się bardzo duży spadek cen ziemniaków jadalnych, których przeciętny poziom będzie nawet o połowę niższy w porównaniu z poprzednim sezonem.

W Polsce sezon 2011/12 również charakteryzuje się niskimi cenami ziemniaków. Na początku sezonu, gdy podaż ziemniaków wczesnych była relatywnie mała, m.in. ze względu straty w ich uprawie spowodowane majowymi przymrozkami, spadek cen nie był jeszcze znaczący. Natomiast wraz ze wzrostem podaży ziemniaków z głównego zbioru, ceny zaczęły szybko maleć. W sierpniu średni poziom cen ziemniaków w obrocie targowiskowym wyniósł 82 zł/dt i był o 32% niższy niż przed rokiem. We wrześniu ceny te spadły do 68 zł/dt i były o ponad 40% niższe niż w przed rokiem. W IV kwartale 2011 r. ceny targowiskowe będą oscylować ok. 60 zł/dt, wobec 105-110 zł/dt w analogicznym okresie 2010 r. W okresie zimy i wczesną wiosną sezonowy wzrost cen będzie znacznie mniejszy aniżeli w latach poprzednich, a ich poziom będzie tylko nieznacznie wyższy niż bezpośrednio po zbiorach.

Głębszy spadek cen ma miejsce na rynkach hurtowych, a ich poziom w okresie lipiec-październik był o połowę niższy niż przed rokiem. W minionym miesiącu średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych wyniósł ok. 35 zł/dt, wobec 75 zł/dt w październiku 2010 r. W następnych miesiącach ceny te będą

niskie i w skali całego sezonu 2011/12 mogą wynieść ok. 46 zł/dt, wobec 105 zł/dt w sezonie poprzednim.

Przemysłowy przerób ziemniaków w sezonie 2011/12 będzie o ok. 15% wyższy niż w sezonie poprzednim i wyniesie ok. 1,7 mln ton. Najbardziej wzrośnie przerób ziemniaków na skrobię, a jej produkcja wyniesie ok. 115 tys. ton, co będzie oznaczać wykorzystanie kwoty produkcyjnej w ok. 80%. Przerób na susze oraz na spirytus również będzie wyższy od ubiegłorocznego. Utrzyma się też tendencja wzrostowa przerobu ziemniaków na frytki i chipsy.

Tegoroczna kampania skupu i przerobu ziemniaków na skrobię rozpoczęła się w połowie sierpnia, a więc dwa tygodnie wcześniej niż w latach poprzednich. Korzystne warunki pogodowe we wrześniu i październiku sprawiły, że skup i dostawy surowca odbywały się bez zakłóceń. Jakość surowca w obecnej kampanii jest znacznie lepsza niż w ubiegłym sezonie. Korzystne warunki pogodowe sprzyjały wysokiej zawartości skrobi w ziemniakach, która w kampanii 2011/12 może ukształtować się na rekordowym poziomie 19,5-20,0% (w poprzednim sezonie wyniosła ok. 16,5-17,0%).

Pierwsze miesiące sezonu 2011/12 nie przyniosły istotnych zmian w tendencjach handlu zagranicznego ziemniakami i przetworami. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku zmalał eksport produktów skrobiowych, a wzrost przetworów spożywczych z ziemniaków. Podobny jak przed rokiem jest import ziemniaków i produktów skrobiowych, wzrost natomiast przywóz przetworów spożywczych z ziemniaków. W najbliższych miesiącach, z powodu deprecjacji złotego można oczekiwać zwiększenia obrotów po stronie eksportu i ich zmniejszenia po stronie importu.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	50 100	79 400	36 000	-	-	-
V	35 600	41 000	36 900	-	-	-
VI	33 000	35 600	12 700	-	-	-
VII	27 800	29 100	26 500	-	-	-
VIII	43 700	45 500	61 800	-	117	910
IX	249 400	149 000	289 100	24 818	12 923	
X	299 300	297 900		40 781	32 774	
XI	121 900	166 200		15 192	15 603	
XII	38 500	70 400			16	
RAZEM	780 600 ^b	609 100 ^b	463 000	80 791	61 433	910

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2010 I	53	284	1 748	5 445	8	2 715	483	7 087	1 255	653
II	58	374	2 242	6 386	15	2 454	453	8 002	1 114	549
III	192	688	3 122	5 222	7	4 324	578	10 418	1 731	668
IV	141	424	3 373	6 174	30	3 218	520	8 540	1 801	539
V	114	22	2 120	4 964	6	4 321	501	9 499	1 734	699
VI	235	-	543	4 809	3	4 359	841	10 253	1 920	813
VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	13 635	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	11 707	1 845	438
IX	69	-	1 333	3 003	12	5 155	991	10 297	1 695	453
X	252	0	6 458	7 373	7	3 657	1 114	9 640	2 013	784
XI	376	0	8 246	4 313	11	3 002	1 174	8 546	1 696	665
XII	89	-	9 979	2 672	15	4 152	1 139	10 988	1 775	627
2011 I	52	243	23 340	2 095	557	4 283	690	8 992	1 569	557
II	219	-	15 974	1 970	280	3 743	848	9 778	1 982	659
III	276	624	13 693	1 643	502	4 434	1 033	10 580	1 945	607
IV	54	814	3 901	1 653	1 602	3 836	783	11 520	1 806	648
V	271	240	2 056	1 124	1 474	3 971	660	10 846	1 734	475
VI	1 087	-	2 023	2 083	1 152	4 284	702	11 840	2 119	463
VII	582	-	4 188	2 175	4	3 991	1 009	11 110	1 721	229
VIII	47	-	189	946	77	5 172	984	13 187	1 681	239

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2010 I	1 267	164	8 868	584	6 056	14 744	4 927	3 020	333	102
II	3 057	1 030	16 085	611	5 185	17 287	5 007	3 557	402	116
III	3 737	7 850	24 008	754	13 941	11 592	5 196	4 315	392	112
IV	6 315	12 277	17 024	558	5 768	22 917	5 097	3 492	249	91
V	19 942	3 239	34 198	516	5 289	19 280	4 755	4 318	420	54
VI	12 067	1 160	32 169	903	6 159	12 960	5 139	3 525	925	39
VII	178	2 213	3 296	786	7 683	17 396	5 170	2 852	586	52
VIII	39	865	2 849	720	7 880	14 884	5 778	2 793	553	6
IX	200	250	3 426	803	7 070	13 232	6 324	3 151	686	34
X	86	153	3 274	1 149	6 236	10 726	6 040	3 796	620	49
XI	172	247	8 352	1 059	4 517	10 816	4 869	3 595	403	61
XII	1 066	313	3 659	684	6 399	11 424	4 417	3 177	146	159
2011 I	831	532	14 120	566	4 974	12 442	5 502	4 115	605	63
II	1 193	1 232	12 595	1 319	7 355	11 992	5 386	4 308	807	131
III	4 506	6 908	23 655	1 354	9 213	24 624	7 064	6 510	1 113	225
IV	6 990	7 490	21 689	1 408	8 680	20 440	6 180	5 814	836	303
V	23 151	2 203	42 123	913	9 117	27 752	6 263	8 695	708	45
VI	9 078	67	21 789	640	9 195	19 834	5 764	8 747	622	92
VII	141	537	3 329	1 054	7 139	16 578	6 262	7 020	413	30
VIII	20	-	1 186	1 058	6 366	15 424	5 952	4 108	701	201

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
		2010	2011	2011	2011	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	29,6	56,9	39,3	25,2	85,1	64,1
	targowiskowa	113,4	113,1	81,7	68,0	60,0	83,2
	detaliczna (zł/kg)	1,36	1,36	0,93	0,83	61,0	89,2
	importowa	102,0	87,3	73,7	.	93,5	84,4
	eksportowa	170,7	100,4	128,3	.	72,1	127,8
Relacje cen	skupu / targowisko	0,26	0,50	0,48	0,37	-	-
	targowisko / detal	0,83	0,83	0,88	0,82	-	-
	skupu / detal	0,22	0,42	0,42	0,30	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	149,5	150,8	155,8	163,7	109,5	105,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,06	4,28	3,73	3,10	150,5	83,1
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	3,72	7,36	7,37	7,30	196,2	99,1
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,72	10,14	10,08	9,76	100,4	96,8
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	34,50	34,30	34,30	99,1	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,96	9,46	9,42	9,42	105,1	100,0

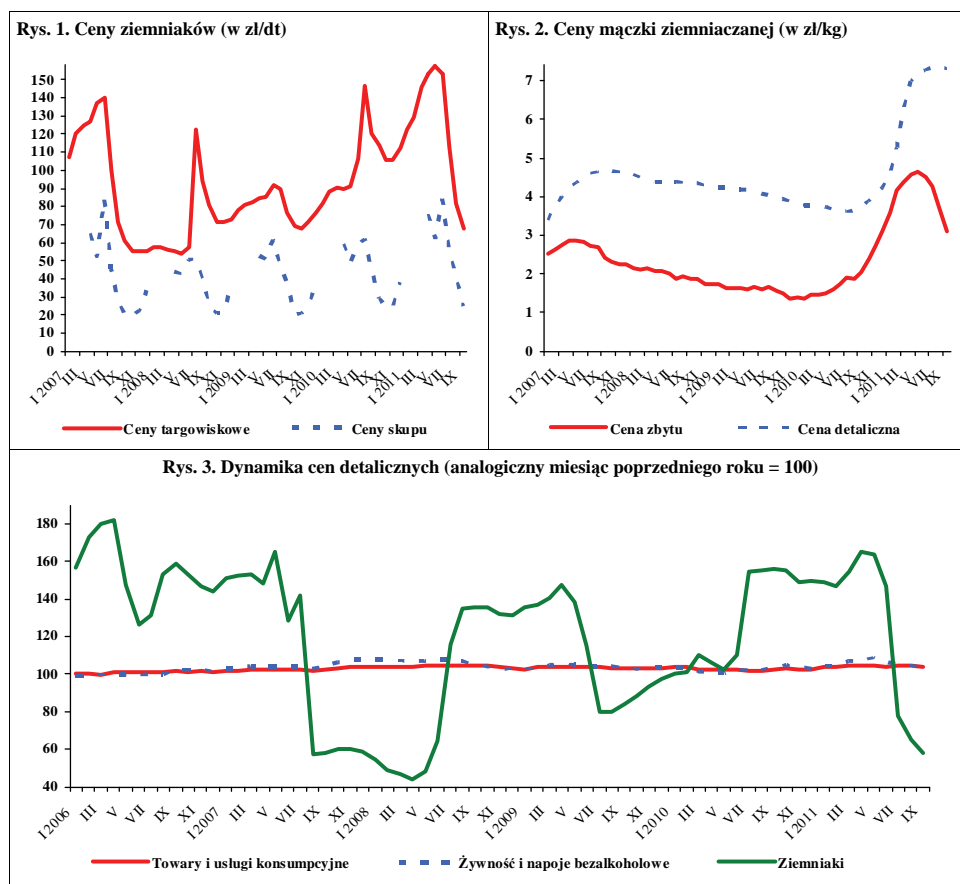
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2010		2011		wsk. zmian cen	
		wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	119,7	111,7	82,2	74,8	62,5	91,0
2	Kujawsko-pomorskie	108,8	103,1	77,7	64,4	59,2	82,9
3	Lubelskie	101,6	140,7	99,0	73,9	72,7	74,6
4	Lubuskie	124,6	123,8	82,0	79,3	63,6	96,7
5	Łódzkie	103,2	86,8	66,2	50,6	49,0	76,4
6	Małopolskie	125,4	102,3	69,1	69,1	55,1	100,1
7	Mazowieckie	105,7	128,3	90,0	67,8	64,1	75,3
8	Opolskie	120,3	97,6	71,5	66,3	55,1	92,8
9	Podkarpackie	137,6	119,1	81,9	71,6	52,0	87,4
10	Podlaskie	96,1	137,0	87,5	72,0	74,9	82,3
11	Pomorskie	109,6	112,8	76,4	68,1	62,2	89,2
12	Śląskie	126,8	97,6	76,7	64,1	50,5	83,6
13	Świętokrzyskie	114,0	95,2	76,9	57,2	50,1	74,3
14	Warmińsko-mazurskie	106,3	142,2	91,1	83,0	78,1	91,1
15	Wielkopolskie	110,5	108,8	74,8	66,2	59,9	88,5
16	Zachodniopomorskie	123,6	128,5	96,4	79,8	64,6	82,8
maksimum		137,6	142,2	99,0	83,0	x	
minimum		96,1	86,8	66,2	50,6	x	
różnica w %		43,2	63,8	49,6	64,2	x	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2011 r. w porównaniu z wrześniem br. obniżyły się ceny skupu większości warzyw z powodu wyższej podaży w okresie zbiorów. Na rynku produktów świeżych, w zakładach przetwórczych, a także w firmach eksportowych potaniała cebula (od 2% do 18% w zależności od przeznaczenia). Niższa była cena skupu marchwi do bezpośredniego spożycia (o 3%) i przeznaczonej na eksport (o 9%). O 4% mniej płacono za kapustę białą w przetwórstwie i w firmach skupujących warzywa na eksport. Ponadto spośród warzyw przemysłowych potaniały pomidory do tłoczenia (o 8%), a spośród przeznaczonych na eksport: buraki czerwone i pietruszka (po 13%), kapusta czerwona (o 15%), seler (o 11%) i kapusta pekińska (o 6%). Znacznie podrożały natomiast pomidory szklarniowe do bezpośredniej konsumpcji (o 47%) i na eksport (o 31%) oraz kalafior na rynku produktów świeżych (o 7%), a w niewielkim stopniu (o 1-2%): pieczarki, fasola szparagowa, papryka czerwona i por. Na rynkach hurtowych mniej płacono za cebulę (o 19%), buraki ćwikłowe (o 16%) i marchew (o 14%), a trzykrotnie więcej za ogórki spod osłon, dwukrotnie za ogórki gruntowe, o 44% więcej za pomidory spod osłon, o 16% za kapustę białą i o 6% za kalafior.

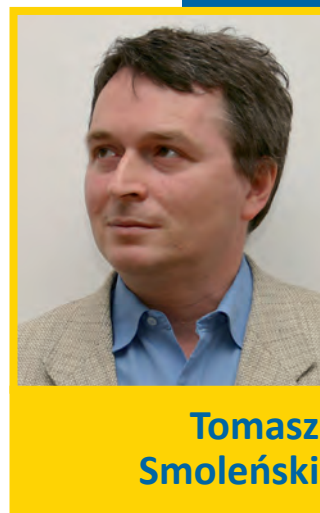
W relacji do października 2010 r. w skupie odnotowano spadek cen większości warzyw. Najbardziej obniżyły się ceny skupu warzyw w firmach eksportowych: kapusty czerwonej (o 72%), kapusty białej (o 68%), cebuli (o 66%), selerów (o 48%), kapusty pekińskiej (o 45%), pomidorów (o 33%) oraz porów (o 12%). Na rynku produktów świeżych niższe ceny oferowano za: cebulę (o 54%), kapustę białą (o 51%), pomidory szklarniowe (o 40%), buraki (o 39%) i marchew (o 28%). Przetwórcy obniżyli ceny: cebuli obieranej (o 55%), kapusty białej (o 47%), kalafiorów (o 29%) i brokułów (o 22%). Droższe były natomiast: kalafior gruntowy (wzrost ceny o 6%), pieczarki (o 7%), buraki przemysłowe (o 10%), pomidory na koncentrat (o 3%) i papryka eksportowa (o 2%). Na rynkach hurtowych stwierdzono najwyższy spadek cen: cebuli (o 58%), kapusty białej (o 39%) i buraków (o 37%) oraz wzrost cen ogórków (o 40%).

We wrześniu 2011 r., w stosunku do sierpnia, w handlu detalicznym najbardziej potaniały: seler (o 23%), cebula (o 21%), buraki i papryka (po 14%) oraz por (o 12%), a podrożały: ogórki gruntowe (o 40%), kalafior (o 22%) i pomidory (o 5%). Nie zmieniła się cena pieczarek i kapusty białej. W tym samym okresie ceny przetworów warzywnych prawie nie zmieniły się.

W relacji do września 2010 r. obniżyły się ceny detaliczne wszystkich warzyw, a najbardziej: pomidorów (o 48%), selerów (o 34%), kalafiorów (o 26%) i cebuli (o 21%) i w mniejszym stopniu (poniżej 20%) kapusty białej, marchwi, buraków, porów, papryki, pieczarek i ogórków gruntowych. Spośród przetworów warzyw-

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

nych odnotowano wzrost w przypadku cen szpinaku mrożonego (o 11%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 9%), kalafiorów mrożonych (o 7%) i koncentratu pomidorowego (o 3%). Ceny pozostałych przetworów były zbliżone do tych sprzed roku.

W sierpniu 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze o 57% zwiększyły produkcję konserw warzywnych i o 49% warzyw mrożonych, a produkcję marynat zmniejszyły o 11% i soku pomidorowego o 7%.

W sierpniu 2011 r. wyeksportowano 32,2 tys. ton warzyw świeżych o wartości 16,0 mln EUR. W stosunku do sierpnia 2010 r. wolumen eksportu warzyw zmniejszył się o 3%, a jego wartość o 11%. Do zmniejszenia eksportu przyczynił się 30% spadek sprzedaży marchwi, 28% ogórków, 15% pomidorów i 8% kapusty. O jedną czwartą wzrósł natomiast eksport kalafiorów i o 5% cebuli. W sierpniu br. wyeksportowano 31,9 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 25,1 mln EUR. Eksport przetworów utrzymał się na poziomie roku ubiegłego, a wpływy z ich sprzedaży wzrosły o 13%. Większa o 15% była sprzedaż marynat, i o 2% konserw. Odnotowano spadek eksportu suszy o 41%, i nieznaczny spadek sprzedaży mrożonek.

Import warzyw świeżych w sierpniu 2011 r. wyniósł 9,0 tys. ton, a jego wartość 6,3 mln EUR. W porównaniu z sierpniem 2010 r. ilość zakupionych warzyw świeżych była niższa o 18%, a ich wartość o 8%. Niższy o 85% był zakup ogórków, o 65% kapusty, o 39% pomidorów, o 27% cebuli, o 15% marchwi i o 6% czosnku. Wyższy o 87% był wolumen importu papryki. Import przetworów warzywnych wyniósł 20,6 tys. t, a ich wartość 19,2 mln EUR. W odniesieniu do sierpnia 2010 r. wielkość przywozu przetworów warzywnych zwiększyła się o 16%, a wartość o 21%. Więcej o 31% zaimportowano konserw, o 17% koncentratu pomidorowego, o 12% mrożonek i o 2% suszy. Import marynat niższy był o 3%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2010 VIII	1,07	2,11	1,47	0,93	0,74	1,22	0,85	1,66	2,75	1,99	5,69
IX	1,11	1,89	0,82	0,86	0,67	2,14	-	2,35	3,63	2,03	5,41
X	1,08	1,77	0,77	0,79	0,75	-	-	-	4,05	1,99	4,75
XI	1,05	1,75	0,87	0,78	0,76	-	-	-	5,26	-	4,51
XII	1,13	1,80	1,05	0,91	0,84	-	-	-	7,00	-	4,77
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
II	1,44	1,98	1,42	1,05	0,90	-	-	-	-	-	4,67
III	1,42	2,05	1,80	1,15	1,02	-	-	-	5,38	-	4,95
IV	1,36	2,05	1,86	1,19	1,26	-	-	-	5,74	-	4,68
V	1,45	2,12	2,29	1,41	1,94	-	-	-	3,64	-	4,40
VI	2,20	2,41	2,40	1,48	1,12	-	1,46	-	2,49	-	4,33
VII	1,33	2,35	0,33	1,09	0,68	1,24	0,86	-	2,22	1,35	4,71
VIII	0,91	1,86	0,38	0,69	0,48	1,06	0,61	0,82	1,25	1,22	4,79
IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2011</u> IX 2011	98	78	113	97	100	x	x	x	147	107	102
<u>X 2011</u> X 2010	46	64	49	72	61	x	x	x	60	106	107

^a z notowań spółdzielni ogrodnich, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodnich.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuły różyczk. ^a	Kalafory różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2010 VIII	1,20	-	-	-	-	0,78	1,57	1,09	1,32	0,60	0,33
IX	1,23	0,49	0,31	0,20	-	0,80	1,51	1,06	2,00	0,58	0,33
X	1,30	0,49	0,25	0,20	0,90	-	1,83	1,33	-	0,60	0,32
XI	1,45	0,67	0,24	0,25	0,85	-	1,96	1,57	-	-	-
XII	1,56	0,77	0,27	0,28	0,90	-	2,10	1,65	-	-	-
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
II	1,23	0,90	0,50	0,35	-	-	-	-	-	-	-
III	1,18	1,28	0,54	0,46	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,18	1,65	-	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	1,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,77	-	-	-	-	-	1,78	1,20	1,80	-	-
VII	0,69	-	-	-	-	0,74	1,56	1,16	1,71	-	-
VIII	0,63	0,28	-	-	-	0,71	1,55	1,00	1,09	0,53	0,36
IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2011</u> IX 2011	88	96	100	79	x	102	99	99	x	x	92
<u>X 2011</u> X 2010	45	53	100	110	x	x	78	71	x	x	103

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2010 VIII	2,46	0,55	1,86	0,77	1,20	2,50	0,63	-	3,00	0,86	1,62	0,53	0,60
IX	2,70	0,63	1,54	0,66	1,15	3,03	0,58	-	2,12	0,83	1,50	0,48	0,60
X	3,79	-	1,41	0,69	1,19	3,44	0,61	1,50	1,45	0,95	1,53	0,48	-
XI	4,64	-	1,32	0,71	1,23	-	0,59	1,48	1,46	0,90	1,50	0,52	-
XII	-	-	1,53	1,00	1,33	-	0,68	-	1,49	1,06	1,58	0,57	0,81
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
II	-	-	2,08	1,31	1,33	-	0,88	2,50	1,65	1,13	1,80	0,70	0,92
III	-	-	2,77	1,84	1,39	-	0,96	3,00	1,94	1,15	1,80	0,98	1,02
IV	5,77	-	2,95	1,99	1,46	-	1,03	-	2,00	1,12	-	1,43	0,95
V	3,39	-	1,42	1,81	-	-	1,09	-	-	1,03	-	2,20	-
VI	1,96	1,10	0,63	0,60	1,50	-	1,10	-	-	0,65	-	1,18	1,05
VII	1,85	0,70	0,60	0,31	1,03	-	0,80	-	2,45	1,08	2,48	0,63	0,41
VIII	1,30	0,53	0,41	0,28	0,40	3,50	0,48	-	1,50	0,73	1,85	0,44	0,25
IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
Wskaźnik zmian w %													
<u>X 2011</u> IX 2011	131	x	94	96	85	101	91	87	89	82	102	87	100
<u>X 2011</u> X 2010	67	x	55	32	28	102	67	101	52	34	88	71	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty	
2010 IV		3 620	29 588	5 745	3001
V		3 527	25 104	4 948	2 611
VI		3 573	24 326	4 426	4 439
VII		3 034	29 506	15 363	15 284
VIII		3 439	43 319	12 776	19 052
IX		3 435	61 474	20 536	8 351
X		3 387	72 527	11 415	8 048
XI		3 467	62 157	8 110	6 559
XII		3 459	42 677	7 435	3 980
2010 I-XII		40 304	502 798	109 800	83 440
2011 I		2 774	39 098	8650	3 015
II		3 236	33 982	10 668	3 244
III		3 404	38 993	12 850	3 936
IV		4 411	25 240	10 022	3 560
V		3 437	18 899	10 037	2 235
VI		3 668	24 673	20 610	2 904
VII		2 457	33 754	19 818	12 577
VIII		3 195	64 549	20 094	16 863
Wskaźnik zmian w %					
<u>VIII 2011</u> VIII 2010		93	149	157	89

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011								VIII 2011 VIII 2010 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	33461	26213	33110	32695	33921	24705	30428	401947	22758	27585	49907	46260	42491	32540	24220	32182	97				
Cebula	7735	6579	8849	7691	7390	7500	7806	118970	5852	7504	15925	10329	11914	6528	5453	9261	105				
Kapusta	2104	1072	1587	3412	2552	3169	5677	54136	5246	6973	11488	8680	3239	1502	1391	1452	92				
Marchew	3590	1615	1113	1739	1532	1595	2105	37971	1775	1924	3286	3540	3972	3227	923	778	70				
Ogórki	1237	3182	4178	1014	398	218	412	12165	203	240	350	1040	1165	989	3122	2992	72				
Pomidory	13275	8758	11206	9319	12566	3642	3335	71914	1508	718	1395	3424	11379	12248	5899	9489	85				
Kalafiory	1439	955	2118	2635	2145	1223	504	13417	128	188	421	418	436	2676	3136	2654	125				
Przetwory ogółem	34639	28588	32019	43462	49714	50120	43022	506901	40589	46087	50871	37356	32161	33429	27724	31911	100				
Susze	1621	1723	1782	2010	1931	1701	1955	21182	1791	1906	1991	1699	1668	1429	1074	1044	59				
Marynaty	2098	1871	2086	2980	3126	3035	3113	31534	2400	2094	3563	2838	2563	2169	1991	2403	115				
Konserwy	3034	2776	2984	4278	5155	5429	4545	46123	3560	4076	4375	3711	2746	2504	2266	3036	102				
-kapusta kwasz.	422	445	549	607	718	941	968	8185	706	730	1023	927	579	613	295	404	74				
Mrożonki	23148	18701	21626	30197	35286	35144	28828	353744	27986	33041	34556	24191	20078	22263	18439	21317	99				
Pieczarki i ich przetwory ogółem	16133	14060	14642	16633	20076	20636	20402	217806	17888	18774	20473	18655	18714	14016	12040	15155	103				
Warzywa ogółem	22504	17050	17925	19323	20697	13596	16409	199421	11919	13859	24490	19680	22367	16785	12773	15987	89				
Cebula	3552	2787	3198	3215	3324	3584	3599	45125	3057	3431	6156	3767	3587	2379	2016	3254	102				
Kapusta	724	405	454	883	624	728	1558	13010	1643	2436	4669	3088	1337	461	326	294	65				
Marchew	754	406	237	392	292	343	461	6942	436	532	810	772	789	634	297	195	82				
Ogórki	862	1311	1356	632	334	194	421	6577	207	271	377	1021	981	561	1061	805	127				
Pomidory	11585	8002	8512	8045	10572	3664	2941	63291	1293	788	1863	3095	8413	7002	4623	6273	74				
Kalafiory	800	654	1245	1526	1300	734	327	7853	100	148	322	264	374	1324	1312	1288	103				
Przetwory ogółem	25621	21009	22210	29831	34580	34972	30804	348795	28968	33301	37370	27088	24165	25121	21087	25064	113				
Susze	2623	2747	2906	3433	3672	3330	2658	35465	3111	3326	3479	2655	2818	2279	2812	2825	97				
Marynaty	1917	1595	1997	2622	2952	2677	2767	27969	2001	1859	3069	2460	2327	2022	1807	2365	118				
Konserwy	3133	2850	2732	3946	4360	4856	4036	43620	3151	3950	4388	3286	2784	2758	2444	3475	127				
-kapusta kwasz.	244	237	245	323	419	579	625	4564	457	479	686	641	404	423	209	270	110				
Mrożonki	13361	10129	11115	16015	19661	19755	17152	189742	16361	19509	20167	13839	11270	12497	10158	12245	110				
Pieczarki i ich przetwory	22493	20103	20028	23155	27350	28375	29180	299730	25965	25359	29984	26428	26963	21222	18445	22053	110				

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011								VIII 2011 VIII 2010 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
	41884	21536	10852	18937	25558	43238	43788	435884	47354	47071	65731	54453	55160	40854	20113	8952					
Warzywa ogółem	12046	5206	3528	8748	8308	10921	8358	107544	7993	7729	10460	8710	11539	13067	6626	2558					
Cebula	1670	628	471	1956	4482	4008	2652	25224	1638	1466	2912	4561	3762	796	79	165					
Kapusta	10337	3828	1161	476	509	563	1532	37639	1854	2528	4160	5209	7350	11336	2894	989					
Marchew	2054	1181	339	1107	2196	4455	4956	32971	5474	5029	4914	2917	1135	1191	1131	50					
Ogórki	8480	5412	1918	2537	2486	10320	12500	104984	14735	13544	19307	12328	12857	8078	4396	1176					
Pomidory	3124	2729	1080	1736	2681	3956	3615	37174	4013	4121	4671	3172	4167	3195	3076	2024					
Papryka	251	323	711	668	461	297	681	6243	170	163	448	763	848	309	493	666					
Czosnek	17743	18996	17666	19373	19332	20864	18081	226352	19220	19684	21918	14938	14770	13910	16319	20648					
Przetwory ogółem	2992	2780	2285	3362	3810	3739	3065	40024	3825	4432	4593	2355	1936	2222	1862	2555					
Mrożonki	1917	2227	1814	1420	1216	1396	1499	20378	2439	1504	1307	1651	1572	1474	1829	1857					
Susze	1079	1166	1226	1092	2082	2261	1589	17794	1562	1763	1373	890	1106	918	551	1194					
Marynaty	2675	2865	3233	4467	3985	5103	4764	42489	3280	3975	5140	3204	3000	2579	3113	4236					
Konserwy	963	1211	1455	2089	2038	2710	2156	19556	1295	1618	2649	1649	775	745	1384	2581					
-kukurydza	7106	8194	7217	7221	6266	5904	4914	80499	5742	5079	6332	4653	5003	4993	7071	8474					
konserw.	23075	14750	6867	10468	14705	33865	40321	352220	39668	42164	54760	40336	34963	16083	11159	6321					
Warzywa ogółem	3028	1280	759	1851	1775	2166	1926	27164	1871	1916	3109	1725	2103	1846	1077	623					
Cebula	533	222	147	291	635	834	606	6486	472	556	1401	2229	1824	221	32	37					
Kapusta	2136	838	286	118	163	235	494	9847	608	847	1325	1493	2141	2732	614	258					
Marchew	1127	446	110	629	1415	4355	4323	31152	4607	5034	4058	2138	705	495	523	27					
Ogórki	7051	5440	1585	2883	3086	11991	14604	118452	14638	15091	19944	12117	10405	4058	2753	1111					
Pomidory	4756	3738	996	1335	2357	4803	6684	57240	5954	6177	7831	6413	6743	3317	3520	2225					
Papryka	504	683	1376	1356	915	717	1611	12012	408	484	1061	1485	1737	699	1093	697					
Czosnek	16724	16521	15889	17383	17459	18719	18070	207700	18744	17674	21083	14492	14683	14180	14621	19187					
Przetwory ogółem	2007	1959	1657	2358	2827	2795	2369	28418	2763	3327	3549	1780	1591	1763	1451	1679					
Mrożonki	3414	2959	2981	2232	2574	2975	3550	37750	5364	2355	2897	3364	3223	3123	2567	3390					
Susze	1009	1002	1073	1091	1661	1454	1471	15224	1327	1521	1404	897	1164	933	560	1104					
Marynaty	3290	3192	3597	5040	4334	5204	5154	47541	3457	4366	5751	3517	3321	3185	3669	4774					
Konserwy	892	991	1211	1870	1725	2325	1922	17674	1049	1402	2258	1506	711	709	1250	2472					
-kukurydza	5261	5882	5039	4999	4373	4414	3642	57911	4067	3876	4727	3405	3519	3689	4785	5995					
konserw.																					
Koncentrat pomid.																					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2010 VI	0,46	0,36	0,21	0,68	0,87	0,56	1,42	0,85	0,52	0,57
VII	0,43	0,41	0,25	0,42	0,92	0,69	1,43	0,83	0,49	0,52
VIII	0,36	0,30	0,21	0,32	0,76	0,59	1,40	0,84	0,42	0,52
IX	0,43	0,26	0,22	0,60	0,88	0,58	1,45	0,77	0,48	0,49
X	0,47	0,24	0,18	0,81	0,84	0,61	1,40	0,79	0,54	0,54
XI	0,49	0,23	0,20	0,77	1,02	0,61	1,38	0,77	0,59	0,51
XII	0,49	0,28	0,20	1,03	0,89	0,77	1,37	0,74	0,60	0,48
2010 I-XII	0,37	0,24	0,18	0,55	0,88	0,59	1,16	0,81	0,52	0,50
2011 I	0,52	0,31	0,25	1,02	0,86	0,78	1,48	0,78	0,64	0,55
II	0,46	0,35	0,28	1,13	1,10	0,78	1,39	0,86	0,65	0,53
III	0,39	0,41	0,25	1,08	1,34	0,77	1,50	0,76	0,67	0,54
IV	0,36	0,36	0,22	0,98	0,91	0,63	1,43	0,75	0,69	0,52
V	0,30	0,41	0,20	0,84	0,74	0,86	1,44	0,77	0,70	0,51
VI	0,36	0,31	0,20	0,57	0,57	0,49	1,54	0,81	0,69	0,55
VII	0,37	0,23	0,32	0,34	0,78	0,42	1,55	0,82	0,71	0,50
VIII	0,35	0,20	0,25	0,27	0,66	0,49	1,47	0,84	0,67	0,55
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	95	87	78	79	85	117	95	102	94	110
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	97	67	119	84	87	83	105	100	160	106

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2010 IV	1,71	0,92	0,99	0,76	-	-	5,23	8,98	-
V	1,90	1,17	1,04	0,78	-	-	4,07	5,29	-
VI	2,08	1,85	1,53	1,08	2,62	-	1,83	4,01	-
VII	2,03	1,49	1,13	1,74	1,27	-	1,24	5,03	3,26
VIII	1,98	0,94	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57
IX	1,18	0,94	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99
X	1,18	0,82	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28
XI	1,12	1,08	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-
XII	1,22	1,25	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-
2010 I-XII	1,49	1,08	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78
2011 I	1,45	1,45	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-
II	1,44	1,64	1,21	1,06	-	-	-	-	-
III	1,39	2,01	1,27	1,19	-	-	5,43	15,28	-
IV	1,28	2,31	1,27	1,54	-	-	3,42	6,13	-
V	1,39	2,53	1,43	2,36	4,55	-	2,68	4,17	-
VI	1,53	2,09	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91
VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2011</u> <u>IX 2011</u>	81	116	86	84	194	99	293	144	106
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	42	61	81	63	87	70	140	71	108

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2010 VII	3,46	11,28	3,51	3,48	3,22	6,56	1,92
VIII	3,44	11,72	3,54	3,55	3,29	6,55	1,89
IX	3,37	11,39	3,59	3,74	3,40	6,53	1,91
X	3,28	11,98	3,94	3,80	3,39	6,56	1,91
XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
2011 I	3,21	12,29	3,84	3,91	3,76	6,48	1,88
II	3,17	12,33	3,71	4,09	3,71	6,43	1,84
III	3,13	12,31	3,77	4,05	3,64	6,48	1,84
IV	3,11	12,20	3,57	4,00	3,59	6,47	1,82
V	3,19	12,43	3,60	4,12	3,53	6,47	1,83
VI	3,17	12,22	3,50	4,03	3,51	6,63	1,85
VII	3,14	12,13	3,37	3,93	3,48	6,75	1,86
VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2011</u> VIII 2011	102	103	102	99	106	100	101
<u>IX 2011</u> IX 2010	91	109	97	105	106	105	98

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2010 VII	3,06	3,64 ^a	2,40	2,53	9,65	-	11,14	5,90	2,80	4,32	6,90
VIII	2,56	3,67 ^a	1,97	1,87	7,44	5,92	6,29	4,43	2,11	3,87	7,34
IX	2,29	1,94	1,77	1,66	5,39	5,26	5,35	5,35	3,14	4,33	7,36
X	2,17	1,62	1,72	1,57	4,62	4,64	5,68	5,67	4,81	3,69	6,97
XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
2011 I	2,46	2,11	2,12	1,77	4,60	6,70	12,58	8,20	-	6,86	7,22
II	2,51	2,29	2,23	1,82	4,64	6,34	11,17	7,89	-	6,58	7,01
III	2,54	2,75	2,29	1,89	4,76	6,22	11,59	7,50	-	6,41	7,03
IV	2,55	3,16	2,36	2,22	5,16	6,06	12,96	8,12	-	6,53	6,99
V	2,59	3,46	2,56	2,71	6,68	5,97	13,37	6,52	-	5,77	6,83
VI	2,88	2,50	2,76	3,49	7,43	6,12	9,18	4,03	3,26	3,52	6,79
VII	2,91	1,99	2,39	2,28	7,51	6,15	8,31	3,80	2,35	3,05	7,04
VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	1,83	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2011</u> VIII 2011	79	100	92	86	77	88	86	105	140	122	100
<u>IX 2011</u> IX 2010	79	94	92	86	66	86	92	52	96	74	98

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2010 VII	5,44	13,85	-	6,90	8,76	7,38	9,80	3,83	5,88	8,66	4,26
VIII	5,49	13,70	-	6,94	8,76	7,40	9,75	3,84	5,95	8,71	4,27
IX	5,49	13,85	-	6,94	8,72	7,42	9,80	3,81	6,03	8,77	4,23
X	5,53	13,80	-	7,00	8,76	7,42	9,85	3,80	6,00	8,74	4,24
XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
2011 I	5,47	13,80	-	7,32	9,02	7,76	9,75	3,83	5,85	8,60	4,25
II	5,46	13,80	-	7,38	9,12	7,86	9,75	3,83	5,95	8,77	4,28
III	5,51	13,85	-	7,48	9,14	7,88	9,80	3,83	5,95	8,77	4,29
IV	5,46	13,85	-	7,58	9,22	8,04	9,75	3,84	5,75	8,63	4,30
V	5,52	14,05	-	7,62	9,24	8,06	9,75	3,84	5,90	8,71	4,30
VI	5,50	14,19	-	7,56	9,26	8,10	9,80	3,84	5,92	8,77	4,29
VII	5,50	14,20	-	7,66	9,30	8,10	9,85	3,86	5,90	8,77	4,28
VIII	5,56	14,35	-	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	-	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	99	99	x	100	100	100	98	100	100	101	100
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	101	103	x	111	107	109	100	101	98	102	101

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

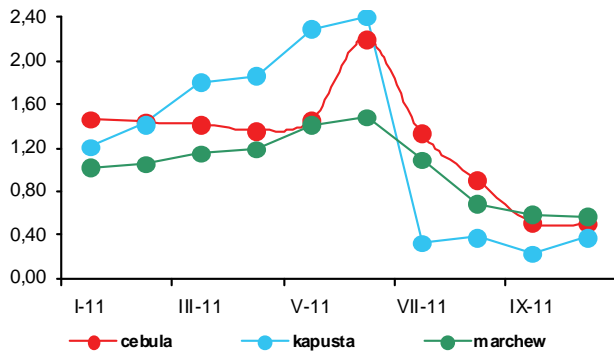
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

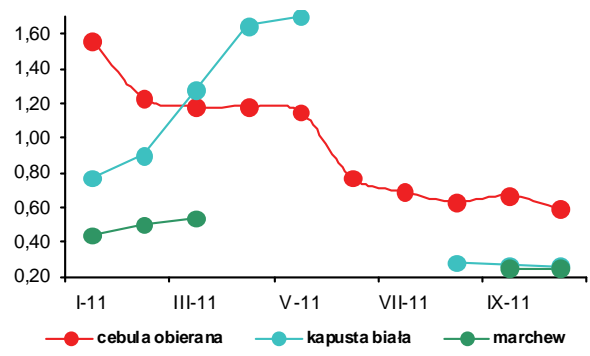
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2010 III	78	80	45	27	-	-
IV	81	79	40	25	-	-
V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

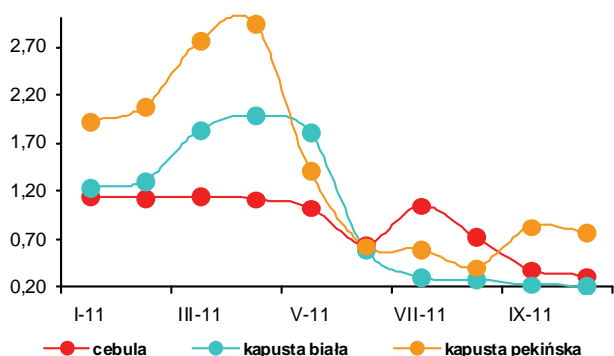
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

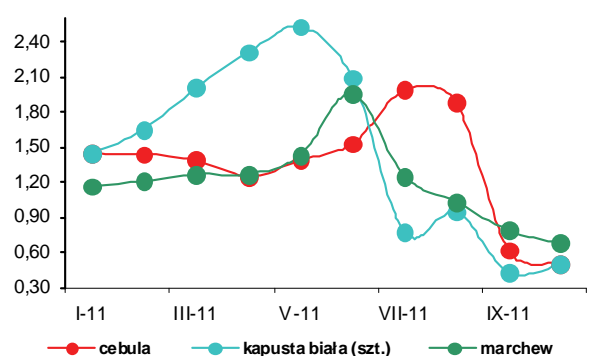
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

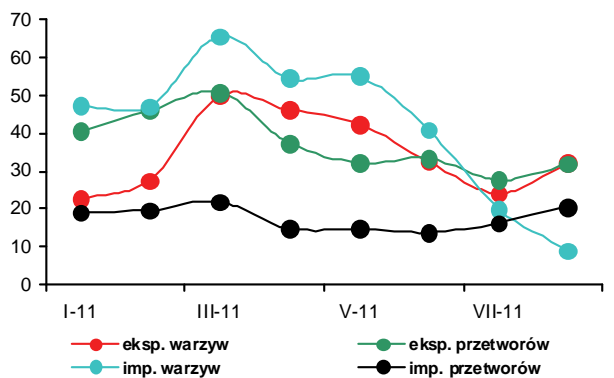
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

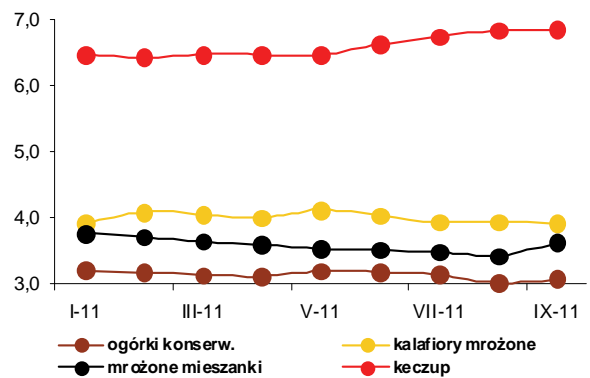
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

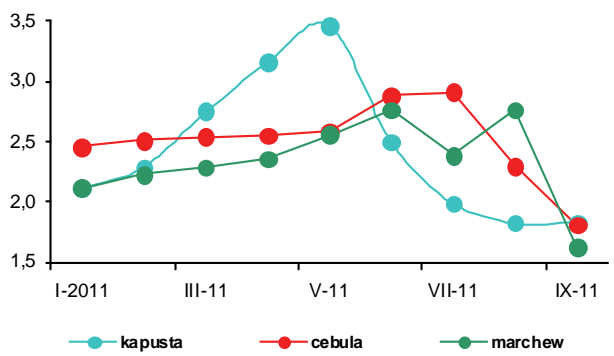
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

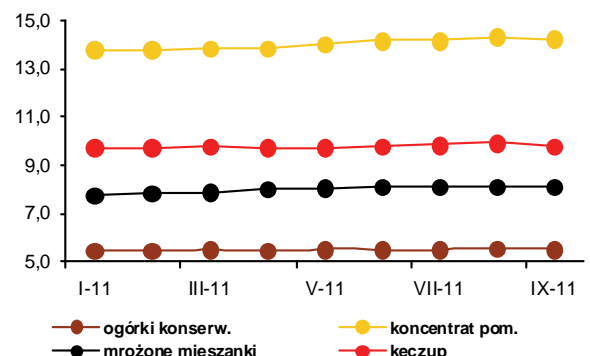
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W październiku 2011 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były niższe o 30% niż w październiku roku poprzedniego, a gruszek o 29%. Ceny jabłek płacone w skupie przez spółdzielnie ogrodnicze i oferowane przez firmy eksportowe zmniejszyły się odpowiednio o 22 i 38%. Jabłka kierowane do produkcji zagęszczonego soku jabłkowego potaniały o 14%, a maliny do mrożenia o 28%. Na rynkach hurtowych tańsze niż w październiku 2010 r. były także cytryny (o 21%), mandarynki (o 11%), truskawki (o 6%) i śliwki (o 2%). Podrożały jedynie winogrona (o 12%), banany (o 5%) i pomarańcze (o 4%).

W porównaniu do września 2011 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 13% niższe, a w spółdzielniach ogrodniczych i płacone przez firmy eksportowe wzrosły odpowiednio o 16 i 5%. Na rynkach hurtowych tańsze były cytryny (o 2%) i mandarynki (o 5%), podrożały natomiast śliwki (o 77%), truskawki o 32%, winogrona (o 14%), banany (o 12%) oraz pomarańcze (o 4%). W spółdzielniach ogrodniczych mniej niż przed miesiącem płacono za gruszki, a więcej za śliwki i brzoskwinie. Droższe były także maliny skupowane do przetwórstwa, a potaniały śliwki do mrożenia.

We wrześniu 2011 r. w relacji do września roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów obniżyły się o 5,9%, przy wzroście cen żywności o 3,3%. Ceny owoców strefy umiarkowanej nie zmieniły się, a ceny przetworów owocowych wzrosły o 11,8%. Podrożały orzechy (o 14,2%), owoce jagodowe (o 6,7%), a także śliwki (o 0,5%). Gruszki potaniały o 9,3%, jabłka o 6,4%, a owoce południowe o 16,1%, (w tym owoce cytrusowe o 14,9% i banany o 16,9%). We wrześniu wyższe niż w sierpniu 2011 r. były jedynie ceny detaliczne mandarynek. Nie zmieniły się ceny bananów i pomarańczy, potaniały natomiast jabłka (o 23%), winogrona (o 16%), maliny (o 12%), śliwki i gruszki (o 11%), a także cytryny (o 2%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w sierpniu 2011 r. w relacji do sierpnia roku poprzedniego o 16% do 35,9 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 33%). Niższa była też produkcja soków pitnych jabłkowych (o 14%), pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 9%). Produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych obniżyła się o 7%, a owoców mrożonych o 5%. O 92% wzrosła produkcja soków zagęszczonych, a dżemów o 39%. W miesiącach I-VIII 2011 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego o 19% do 284,7 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 35%). Wzrosła produkcja dżemów (o 16%) i owoców mrożonych (o 9%).

We wrześniu wyższe niż we wrześniu 2010 r. były ceny zbytu wszystkich monitorowanych przez GUS przetworów owocowych, a najbardziej (o ponad 40%) zwiększyła się cena zbytu dżemów wytwarzanych z czarnych porzeczek i truskawek.

Rozmiary eksportu owoców świeżych w sierpniu 2011 r. były o 5% wyższe, a przetworów owocowych o 14% niższe niż w sierpniu roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało zwiększenie sprzedaży jabłek (o 54%), gruszek (o 53%), śliwek (o 44%) i malin (o 21%). W grupie przetworów owocowych eksport zagęszczonego soku jabłkowego obniżył się o 30%, wiśni w puszkach o 32%, dżemów o 29%, a mrożonek o 11%. Pod wpływem wzrostu cen eksportowych większości przetworów – głównie zagęszczonego soku jabłkowego (o 195%), wpływy z eksportu przetworów owocowych zwiększyły się o 40% do 99,5 mln euro. Natomiast wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców spadły o 19% do 24 mln euro. Import owoców świeżych był niższy o 2% i wyniósł 106,4 tys. ton, a przetworów wzrósł o 9% do poziomu 22,8 tys. ton. Wartość importu owoców i ich przetworów wzrosła o 4% do 109,4 mln euro. W sierpniu 2011 r. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 14,2 mln euro wobec ujemnego w wysokości 4,0 mln euro w sierpniu roku poprzedniego. W miesiącach I-VIII 2011 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 70,0 mln euro, wobec 32,7 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2010 VIII	1,46	2,62	-	3,35	5,12	3,33	1,82
IX	1,77	2,43	-	-	-	2,59	1,77
X	1,75	2,23	-	-	-	3,80	2,66
XI	1,77	2,67	-	-	-	-	-
XII	1,79	2,80	-	-	-	-	-
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
II	1,92	3,18	-	-	-	-	-
III	2,10	3,37	-	-	-	-	-
IV	2,39	3,18	-	-	-	-	-
V	2,50	-	-	-	-	-	-
VI	2,63	-	3,93	-	-	-	-
VII	2,13	-	-	2,80	2,84	2,21	2,19
VIII	1,65	2,18	-	2,30	3,30	1,82	1,65
IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>X 2011</u> IX 2011	116	95	x	x	x	133	215
<u>X 2011</u> X 2010	78	81	x	x	x	80	123

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2010 VIII	0,32	-	-	-	-	3,42	0,75	2,92	2,11	1,35
IX	0,38	-	-	-	-	3,23	0,75	-	-	1,60
X	0,59	-	-	-	-	3,53	-	-	-	-
XI	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,40	3,87	3,10	1,50	4,00	2,63	-	-	-	-
VII	0,43	4,85	3,80	1,66	4,17	2,24	-	2,44	1,84	-
VIII	0,42	-	-	-	-	2,27	0,74	2,65	2,05	0,92
IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2011</u> IX 2011	121	x	x	x	x	112	x	x	x	98
<u>X 2011</u> X 2010	86	x	x	x	x	72	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czerśnie	Śliwki
2010 VIII	0,97	-	-	0,80	0,81	0,81	0,81	2,05	-	-	-	1,34
IX	1,24	1,78	1,75	-	1,30	1,30	1,24	2,11	2,05	-	-	1,45
X	1,34	1,69	1,78	1,38	1,35	1,31	1,30	2,13	2,08	-	-	1,89
XI	1,38	1,65	1,74	1,41	1,33	1,35	1,34	2,24	2,12	-	-	-
XII	1,42	1,72	1,70	1,42	1,34	1,39	1,37	2,35	2,36	-	-	-
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-
II ^a	1,76	2,16	2,14	1,83	1,67	1,73	1,69	2,50	2,50	-	-	-
III ^a	1,92	2,29	2,26	2,07	1,92	1,98	1,98	-	-	-	-	-
IV ^a	2,09	2,40	2,32	2,13	2,07	2,10	2,09	-	-	-	-	-
V ^a	2,46	2,40	2,85	2,61	2,51	2,53	2,51	-	-	-	-	-
VI ^a	2,47	-	-	2,67	2,54	2,64	2,60	-	-	4,84	5,00	-
VII	2,00	-	-	2,88	2,50	2,65	-	-	-	-	5,25	-
VIII	1,07	-	-	-	-	-	-	1,83	-	-	-	1,35
IX	0,79	1,08	-	-	-	-	0,82	1,61	1,65	-	-	1,30
X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2011</u> <u>IX 2011</u>	105	102	x	x	x	x	100	98	91	x	x	148
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	62	65	58	64	60	66	63	74	72	x	x	102

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2010 VIII	7 079	11 237	24 442	6 461	39 979	3 818	5 549
IX	7 232	10 546	24 154	21 617	21 018	4 568	7 446
X	8 580	10 443	24 802	42 563	13 320	3 618	7 692
XI	7 363	12 140	23 812	15 197	13 020	3 780	10 280
XII	8 202	12 812	19 402	6 987	11 001	3 553	4 898
2010 I-XII	94 514	155 268	271 377	132 754	278 160	45 952	89 016
2011 I	4 466	8 120	19 506	1 803 ^b	10 869	3 531	4 485
II	4 062	5 567	19 501	1 834 ^b	11 190	4 227	4 883
III	6 517	9 649	25 715	1 202 ^b	10 562	4 826	5 461
IV	7 234	11 819	19 108	980 ^b	8 520	4 383	5 236
V	7 353	11 461	20 492	1 227 ^b	8 366	3 847	5 045
VI	7 151	8 542	16 017	1 702 ^b	65 466	4 733	4 902
VII	6 227	7 897	22 384	12 728	86 230	4 393	5 075
VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	97	96	100	98	44	120	101
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	86	67	91	192	95	139	93

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011*								VIII 2011
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VIII 2010 (%)				
Owoce świeże	89 961	57 991	31 860	26 406	21 758	27 098	53 903	912 600	69 025	88 345	110 986	75 342	59 372	45 005	34 066	33 463	105				
Jabłka	69 962	27 803	6 144	7 646	10 347	13 978	29 432	724 700	49 288	72 713	96 821	63 934	48 218	18 699	6 231	9 460	154				
Gruszki	166	274	545	1 185	1 460	1 641	1 813	12 100	965	1 278	2 037	1 912	1 532	763	251	837	153				
Truskawki	11 511	2 482	233	93	57	76	38	15 043	31	28	61	133	300	11 650	980	144	62				
Sliwki	22	654	2 257	2 487	1 372	158	59	7 081	1	3	5	11	43	170	834	3 248	144				
Maliny	609	5 556	3 812	3 636	1 037	167	265	16 142	62	31	178	62	36	209	4 359	4 596	121				
Wiśnie	425	2 717	1 408	8	12	9	11	4 617	0	21	16	0	0	648	4 150	814	58				
Przetwory owocowe	71 711	74 338	66 503	60 540	60 407	52 659	42 529	743 207	42 970	47 249	49 837	48 765	49 027	52 499	64 596	56 908	86				
Zagęszczony sok jabłkowy	23 456	20 447	19 269	17 935	23 181	17 172	12 358	236 921	9 845	13 684	14 472	16 489	18 249	13 516	14 450	13 524	70				
Truskawki w puszkach	1 178	722	602	544	595	653	543	7 978	356	452	503	575	455	2 021	678	650	108				
Wiśnie w puszkach	750	674	1 063	542	473	473	346	7 690	369	338	380	298	164	185	231	725	68				
Dżemy	2 323	2 351	3 216	2 128	2 210	2 195	1 974	27 794	1 688	2 149	2 220	2 363	1 943	3 288	2 174	2 270	71				
Mrożonki	29 343	34 741	29 409	27 045	22 625	20 545	14 914	308 074	21 135	20 487	21 947	18 850	17 338	21 796	34 204	26 319	89				
Owoce świeże	40 145	37 292	29 505	21 238	12 888	15 111	28 945	365 055	32 557	40 094	50 419	34 810	29 189	36 437	29 118	23 992	81				
Jabłka	21 636	7 940	2 052	2 698	3 749	5 419	11 362	203 708	19 018	28 968	39 791	26 561	21 133	9 453	2 805	3 571	174				
Gruszki	133	209	375	780	934	1 148	1 198	7 672	599	851	1 475	1 208	992	597	171	465	124				
Truskawki	11 125	2 738	495	187	74	106	59	15 479	29	38	83	193	439	14 245	1 315	271	55				
Sliwki	17	496	1 371	1 528	874	110	41	4 489	1	2	10	13	30	131	640	2 057	150				
Maliny	585	5 287	4 051	4 045	1 403	316	473	17 953	118	80	381	129	78	301	3 936	4 574	113				
Wiśnie	553	2 781	1 259	8	25	7	8	4 664	0	37	12	0	0	636	3 824	633	50				
Przetwory owocowe	72 359	84 040	71 177	75 064	76 904	70 732	56 840	794 257	55 857	62 751	70 619	66 934	68 738	86 283	110 613	99 532	140				
Zagęszczony sok jabłkowy	15 067	12 662	12 872	14 910	25 359	21 020	16 266	182 839	12 906	16 566	22 034	22 602	25 858	20 436	20 422	16 379	127				
Truskawki w puszkach	1 414	877	763	711	739	926	702	10 222	586	629	736	812	663	2 718	1 245	988	130				
Wiśnie w puszkach	741	655	1 045	551	540	567	387	7 669	490	415	496	387	266	305	344	908	87				
Dżemy	3 342	3 546	4 027	3 188	3 363	3 918	3 335	40 255	2 558	3 670	3 610	4 172	3 046	4 790	3 717	4 356	108				
Mrożonki	28 022	36 706	33 626	31 954	28 274	25 809	19 685	326 690	26 377	25 824	27 117	23 716	22 190	28 535	48 981	40 391	120				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011*								VIII 2011 VIII 2010 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	74 490	114 261	108 108	92 466	100 264	109 807	140 484	1 204 766	98 756	93 668	97 240	76 951	86 926	83 012	114 375	106 400	98				
Banany	19 348	16 969	16 863	19 717	20 333	19 942	18 184	257 571	14 756	16 689	21 201	18 375	20 505	20 263	18 299	15 974	95				
Owoce cytrusowe	11 673	9 522	8 362	15 603	25 486	52 351	94 644	447 851	66 357	57 328	45 886	29 225	22 732	11 027	9 154	9 282	111				
Brzoskwinie i nekt.	7 901	28 610	28 598	18 981	7 265	888	191	93 977	13	22	109	53	2 375	12 422	30 013	105					
Winogrona	2 207	4 717	14 625	14 607	14 308	7 817	2 038	81 764	1 399	1 456	4 405	5 289	5 973	1 205	3 470	14 983	102				
Arbuzy	20 359	38 946	23 557	3 985	619	385	346	98 102	414	210	539	1 814	7 883	18 975	34 392	17 303	73				
Jabłka	1 658	2 056	1 682	3 760	13 329	11 207	1 631	40 733	2 610	3 505	7 272	5 062	9 672	7 505	4 541	1 297	77				
Przetwory razem	20 200	20 428	20 946	26 792	28 866	36 140	33 358	296 688	26 540	24 576	28 945	24 443	22 000	18 980	21 778	22 788	109				
Soki zagęszczone	8 928	6 894	7 646	11 204	11 509	17 418	17 854	125 748	14 055	9 241	8 906	8 798	6 859	7 690	7 356	7 639	100				
-sok pomarańczowy	3 531	2 606	2 751	3 170	3 262	3 701	3 395	40 076	2 312	1 587	2 632	3 527	2 516	2 192	1 965	1 569	57				
Mrozonki	1 692	4 111	3 492	4 458	4 082	3 103	2 008	33 930	1 815	2 359	3 219	2 763	3 428	3 027	5 564	5 023	144				
Susze	718	1 096	1 338	1 816	1 734	1 676	1 227	13 774	1 208	1 182	1 111	829	722	728	1 146	877	66				
Dżemy	507	455	478	672	837	899	696	7 646	513	658	902	382	621	551	682	671	140				
Przetwory puszkow.	8 244	7 797	7 893	8 399	10 425	12 843	11 442	112 928	8 791	10 711	14 539	11 546	10 221	6 769	6 927	8 429	107				
-ananasy	1 464	1 751	1 132	1 293	1 088	1 760	2 021	18 075	1 246	1 586	2 370	2 355	1 577	1 285	1 519	1 494	132				
-brzoskwinie	1 697	2 129	2 230	2 689	2 989	4 737	3 596	33 102	2 119	2 215	4 809	3 131	1 825	1 267	1 760	1 756	79				
Owoce świeże	56 491	77 795	73 113	72 075	72 846	78 867	95 066	867 254	70 095	70 449	76 928	62 913	72 226	59 793	67 844	69 898	96				
Banany	12 960	10 092	9 549	11 172	10 440	11 637	13 944	155 382	11 213	12 302	12 643	12 032	12 885	10 048	8 649	8 079	85				
Owoce cytrusowe	10 160	8 789	8 635	15 207	19 354	31 654	56 264	290 848	37 842	33 782	28 176	16 699	13 696	7 796	6 585	6 803	79				
Brzoskwinie i nekt.	8 174	25 345	21 816	11 778	4 070	569	199	74 034	24	44	197	85	2 316	11 469	20 675	18 597	85				
Winogrona	2 766	5 711	12 103	11 965	13 430	9 372	3 608	89 971	2 851	2 994	6 411	7 574	8 905	1 863	4 604	12 803	106				
Arbuzy	6 434	9 874	3 922	661	292	219	211	27 038	248	184	392	1 273	5 033	6 975	5 817	3 008	77				
Jabłka	1 132	1 161	817	1 582	3 044	3 103	1 119	15 565	1 569	2 320	4 723	3 279	6 450	5 926	3 660	1 146	140				
Przetwory razem	27 071	28 765	31 541	38 875	42 997	48 544	48 730	399 611	37 257	33 097	38 315	34 014	28 743	28 475	38 481	39 458	125				
Soki zagęszczone	12 357	9 557	10 453	15 376	14 450	22 757	24 967	157 654	19 751	13 179	13 631	12 994	9 803	10 983	11 335	10 374	99				
-sok pomarańczowy	6 122	4 229	4 002	5 011	5 087	5 751	6 154	55 979	4 006	2 775	4 797	5 870	4 224	3 839	3 497	2 993	75				
Mrozonki	2 349	6 784	5 330	6 654	7 511	4 406	2 884	48 378	2 703	2 908	4 896	3 290	4 661	4 131	13 194	12 210	229				
Susze	1 486	1 821	2 367	3 377	4 122	3 701	2 993	28 572	3 041	2 635	2 923	1 822	1 919	1 597	1 834	1 991	84				
Dżemy	877	869	741	846	1 104	1 022	1 100	11 061	867	1 144	1 354	667	1 249	827	1 148	1 268	171				
Przetwory puszkow	9 782	9 575	12 484	12 163	15 369	16 310	16 507	150 221	10 647	12 921	15 180	14 971	10 843	10 611	10 691	13 395	107				
-ananasy	1 165	1 423	953	1 157	895	1 512	1 768	14 328	1 093	1 346	2 030	1 969	1 471	1 104	1 283	1 394	146				
-brzoskwinie	1 052	1 179	1 243	1 595	1 676	2 783	2 121	19 184	1 195	1 380	2 925	1 878	1 183	895	1 159	1 211	97				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2010 VII	0,28	0,77	1,12	0,58	0,92	1,04	1,05	0,80	0,72	1,21	0,96
VIII	0,33	0,69	2,25	0,69	1,06	0,91	1,10	0,99	0,76	1,27	0,98
IX	0,34	0,66	2,15	0,60	1,10	1,13	1,19	1,03	0,99	1,30	1,15
X	0,36	0,64	0,55	0,75	1,30	4,00	1,18	1,09	1,21	1,24	1,15
XI	0,38	0,70	1,23	-	2,15	1,05	1,14	1,07	1,32	1,39	1,21
XII	0,38	0,65	2,06	-	2,24	1,07	1,16	0,97	1,55	1,21	1,34
2010 I-XII	0,28	0,63	1,01	0,60	1,06	1,03	0,92	0,79	0,86	1,27	1,01
2011 I	0,39	0,62	0,94	-	1,92	1,00	1,11	1,18	1,55	1,65	1,33
II	0,40	0,67	1,37	1,17	2,62	1,75	1,20	1,06	1,41	1,39	1,23
III	0,41	0,72	1,36	0,71	2,14	0,71	1,23	1,05	1,76	1,46	1,31
IV	0,42	0,63	1,45	-	2,09	-	1,21	1,13	1,62	1,41	1,30
V	0,44	0,65	1,46	-	2,20	1,00	1,19	1,16	1,65	1,46	1,62
VI	0,51	0,78	1,22	2,71	1,44	0,98	1,32	1,10	1,70	1,35	1,65
VII	0,45	0,68	1,34	1,33	0,90	0,92	1,61	1,29	1,71	1,84	1,49
VIII	0,38	0,56	1,88	1,49	1,00	0,78	1,63	1,34	1,48	1,52	1,25
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2011</u> VII 2011	84	82	140	112	111	85	101	104	87	83	84
<u>VIII 2011</u> VIII 2010	115	81	84	216	94	86	148	135	195	120	128

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2010 VIII	1,81	-	-	-	-	3,52	9,42	3,70	5,50	2,25	3,67	7,65	6,11	4,39	5,77
IX	1,95	1,96	1,94	2,02	1,99	3,37	9,25	-	-	2,41	3,62	7,34	6,76	4,35	4,72
X	1,90	1,90	1,89	1,85	1,90	3,64	10,88	-	-	4,10	3,28	5,09	6,65	4,32	4,91
XI	1,93	1,87	1,90	1,95	1,94	3,42	12,00	-	-	4,50	3,49	3,96	4,69	4,18	6,79
XII	1,93	1,90	1,92	1,97	1,97	3,45	-	-	-	-	3,84	3,69	3,76	3,70	9,37
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,50	1,54	1,52	1,58	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
II	2,05	1,89	1,85	1,99	1,75	3,39	-	-	-	-	4,77	3,62	3,88	3,57	12,20
III	2,34	2,20	2,19	2,15	2,10	3,43	16,63	-	-	-	4,60	3,56	4,11	3,65	11,16
IV	2,54	2,35	2,25	2,20	2,14	3,63	-	-	-	-	4,14	3,39	4,25	3,72	8,20
V	2,62	2,45	2,38	2,38	2,25	3,59	-	-	-	-	4,16	3,43	4,43	3,77	8,17
VI	3,01	2,80	2,99	2,98	2,79	3,45	5,86	4,63	6,05	-	3,68	4,08	4,31	3,70	9,78
VII	2,15	2,08	1,98	1,88	1,95	3,79	10,47	4,52	13,50	2,69	2,95	4,08	5,39	4,07	6,69
VIII	1,88	1,82	1,78	1,75	1,81	3,62	9,68	4,82	14,00	2,26	2,94	4,10	5,64	4,10	5,48
IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2011</u> IX 2011	87	94	89	93	93	104	132	x	x	177	112	98	95	111	114
<u>X 2011</u> X 2010	70	78	75	81	74	71	94	x	x	98	105	79	89	104	112

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2010 VII	5,83	6,07	6,33	1,71	2,02
VIII	6,00	6,13	6,30	1,76	2,14
IX	5,87	6,13	6,20	1,76	2,11
X	5,87	6,13	6,10	1,67	2,20
XI	5,83	6,13	6,10	1,77	2,26
XII	5,83	6,13	6,00	1,77	2,04
2010 I-XII	5,93	6,26	6,32	1,72	2,04
2011 I	-	-	6,50	1,75	2,05
II	7,20	6,37	8,27	1,79	2,10
III	7,53	6,37	8,27	1,81	2,16
IV	7,40	6,27	8,17	1,84	2,20
V	6,90	6,33	8,30	1,84	2,24
VI	-	-	8,43	1,85	2,24
VII	7,77	-	8,50	1,86	2,22
VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>IX 2011</u> VIII 2011	100	x	103	103	102
<u>IX 2011</u> IX 2010	143	x	142	107	107

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2010 VII	2,51	6,32	7,70	10,35	6,85	17,16	11,26	5,21	6,27	7,26	7,69
VIII	3,05	5,92	4,41	-	-	15,98	7,72	4,94	6,49	9,20	7,66
IX	3,11	5,30	3,98	-	-	-	6,51	4,83	6,22	9,79	8,34
X	3,07	5,23	5,07	-	-	-	6,76	4,49	5,92	7,63	8,25
XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
2010 I-XII	2,58	5,41	5,29	10,70	9,48	16,57	10,65	4,85	5,64	6,82	6,71
2011 I	3,31	5,90	-	-	-	-	14,92	5,11	5,00	5,34	4,85
II	3,41	5,98	-	-	-	-	14,94	5,61	4,81	5,14	4,96
III	3,65	6,05	-	-	-	-	13,68	5,49	4,76	4,89	5,30
IV	3,90	6,17	-	-	-	-	11,21	5,36	4,90	4,82	5,59
V	4,34	6,28	-	23,80	14,71	-	10,96	5,23	4,90	4,97	5,80
VI	4,77	6,30	9,66	11,93	6,82	-	10,84	4,75	5,13	5,59	6,14
VII	4,80	6,31	6,75	13,05	10,86	17,24	11,18	4,26	5,25	5,86	6,60
VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2011</u> VIII 2011	77	89	89	x	x	88	84	100	100	98	113
<u>IX 2011</u> IX 2010	94	91	93	x	x	x	93	84	86	58	92

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2010 VII	12,67	3,59	4,28	15,14	6,62	5,42
VIII	12,56	3,60	4,28	15,24	6,66	5,42
IX	12,50	3,61	4,26	15,26	6,76	5,42
X	12,69	3,65	4,29	15,38	6,76	5,52
XI	12,69	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
2010 I-XII	12,63	3,62	4,28	15,23	6,71	5,45
2011 I	12,72	3,67	4,30	15,88	6,94	5,51
II	12,78	3,70	4,36	16,14	6,98	5,54
III	12,89	3,72	4,36	16,24	7,06	5,55
IV	12,97	3,69	4,33	15,98	7,04	5,48
V	12,97	3,74	4,38	16,14	7,02	5,48
VI	13,00	3,78	4,45	16,26	7,04	5,49
VII	13,03	3,77	4,47	16,28	7,08	5,52
VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2011</u> VIII 2011	100	99	100	100	100	101
<u>IX 2011</u> IX 2010	106	104	105	107	106	104

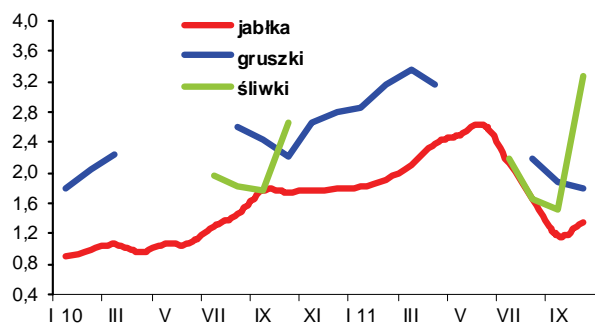
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

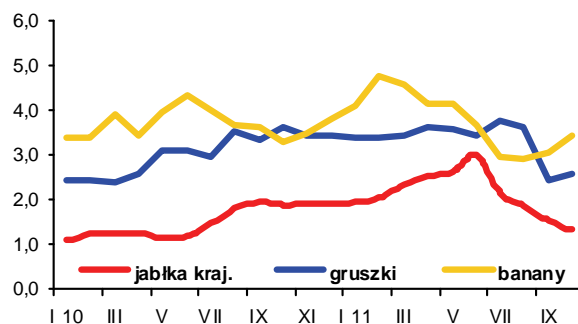
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2010 II	70	74	-	73	73	-
III	68	62	-	65	72	-
IV	69	78	65	69	70	-
V	65	78	54	74	55	-
VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-
II	84	85	-	64	68	-
III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

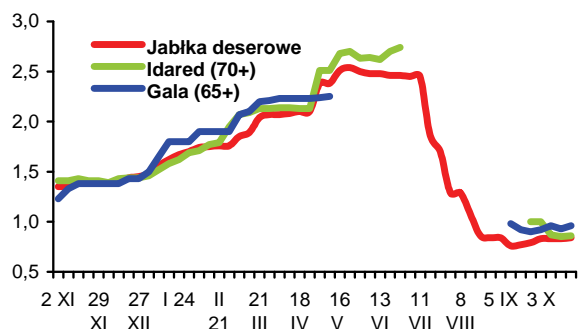
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2010 - 2011 r. (zł/kg)

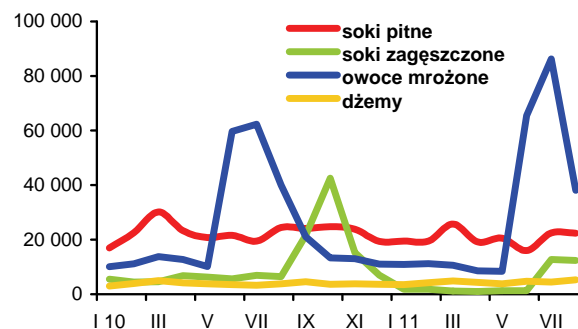
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2010 -2011 (zł/kg)

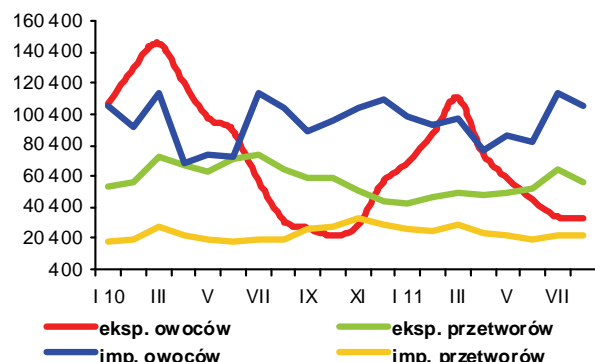
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2010 r. do X 2011 r. (zł/kg)

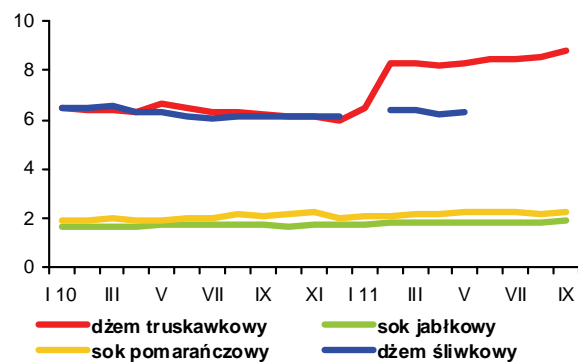
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (tony)

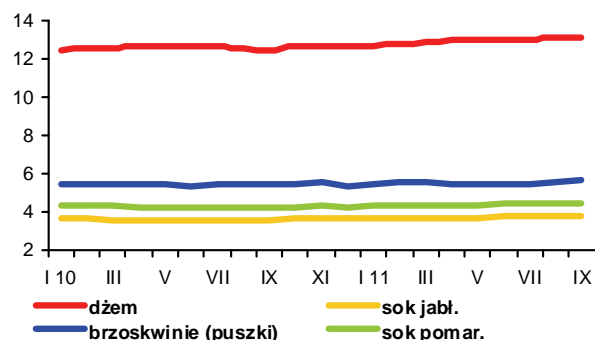
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2010 i 2011 r. (tony)

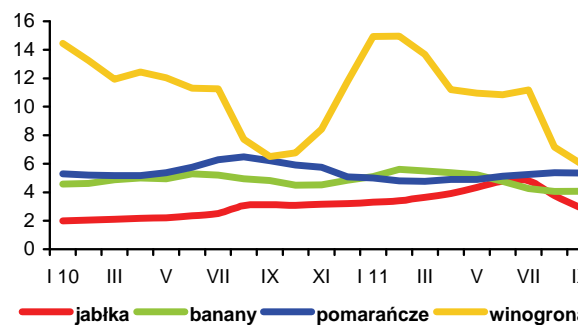
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

We wrześniu 2011 r. kontynuowana była lekka tendencja spadkowa cen trwałych produktów mlecznych na rynku międzynarodowym. Światowe ceny masła spadły do 4700 USD/t, odtłuszczonego i pełnego mleka w proszku do 3300 USD/t i 3675 USD/t, a sera Cheddar do 5670 USD/t. Nie zmieniły się ceny kazeiny (11340 USD/t). W październiku spadkowa tendencja światowych cen podstawowych produktów mleczarskich została zahamowana.

Rozpoczął się sezonowy wzrost krajowych cen skupu mleka w konsekwencji mniejszych dostaw do przemysłu mleczarskiego. We wrześniu mleczarnie płaciły przeciętnie 121,23 zł za 1 hl mleka, tj. o 0,7% więcej niż w sierpniu i o 13,7% więcej niż przed rokiem. Ceny mleka surowego w Polsce nadal są konkurencyjne wobec płaconych w innych krajach Unii Europejskiej. W lipcu br. stanowiły one równowartość 30,1 EUR/100 kg i były o 13-14% niższe niż w Niemczech i Francji oraz o 4-9% niższe niż w Słowacji i Czechach. We wrześniu odnotowano niewielkie zmiany cen bydła mlecznego na targowiskach. Krowy staniały do 2530 zł/szt., a jałówki zdrożały do 1735 zł/szt.

Wyższe niż w sierpniu były również ceny zbytu większości przetworów mlecznych, przede wszystkim trwałych: mleka w proszku (chudego o 3,6% i pełnego o 1,1%), masła (w blokach o 1,8%, w kostkach o 1,3% i z dodatkiem oleju o 0,5%) oraz mleka skondensowanego (o 0,8%). Droższy był też jogurt owocowy (o 1,3%). Ceny zbytu śmietany, mleka spożywczego w folii i sera Gouda spadły o 0,2 0,6%, a ceny pozostałych przetworów pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w październiku ceny sprzedaży trwałych produktów mlecznych wzrosły, a ceny przetworów świeżych były zbliżone do notowanych we wrześniu.

Ceny detaliczne artykułów mlecznych w III kwartale 2011 r. rosły wolniej niż w I półroczu br. We wrześniu wzrosły średnio o 0,2% w porównaniu z sierpniem. Najbardziej podrożały jogurty (o 1,1%, w tym jogurt owocowy o 1,8%) oraz mleko zagęszczone i w proszku, śmietana i śmietanka (o 0,4-0,5%). Spadły tylko ceny kefiru (o 1,4%) i mleka spożywczego tłustego (o 0,2%). Minimalne były zmiany cen serów i twarogów, z wyjątkiem sera Gouda (spadek ceny o 0,6%). Ceny masła wzrosły średnio o 0,1%, ale przy spadku cen masła „Ekstra” o 0,2%. Od grudnia 2010 r. do września 2011 r. łączne ceny mleka i przetworów mlecznych wzrosły średnio o 3,2%, w tym mleka zagęszczonego i w proszku o 5,6%, a serów dojrzewających i topionych o 3%. Masło zdrożało w tym czasie o 5,7%.

Dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego we wrześniu zmniejszyły się do 763 mln l, tj. o 4,3% w stosunku do sierpnia, ale były o 1,7% większe niż przed rokiem. W okresie styczeń-wrzesień br. skup mleka wy-

Jadwiga
Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

niósł 6793 mln l i był o 2,1% wyższy niż w tym samym okresie 2010 r.

W sierpniu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, wzrosła produkcja większości przetworów mlecznych, w tym najbardziej serów dojrzewających i jogurtów (o 8-8,5%), a najmniej masła (o 0,6%). Wytworzono także więcej serów twarogowych, serwatki i mleka spożywczego. Mniejsza była natomiast produkcja mleka w proszku i serów topionych (o 8-11%) oraz nieco mniejsza śmietany. W okresie styczeń-sierpień br. wyższa niż przed rokiem była produkcja wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem śmietany i serów topionych (spadek o 5-10%), a największy jej wzrost dotyczył mleka w proszku oraz masła i tłuszczów mlecznych (o 10-20%).

Wysokie ceny na rynku światowym sprawiły, że wartościowe wyniki handlu zagranicznego przetworami mlecznymi w okresie styczeń-sierpień 2011 r. były lepsze niż w tym samym okresie 2010 r. Wpływy z eksportu wzrosły o 12% do 916,7 mln EUR. Zwiększone o 30% do 349,3 mln EUR wydatki na import spowodowały, że dodatnie saldo obrotów wzrosło tylko o 3% do 567,4 mln EUR. Ilościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej były gorsze. Eksport przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego zmalał o ok. 5% do 1403 mln l. Zmniejszył się eksport prawie wszystkich przetworów mlecznych, w tym najbardziej mleka w proszku (o 13%). Znacznie zwiększył się jedynie wywóz masła (o 32%), którego udział w strukturze towarowej eksportu w analizowanym okresie wzrósł z 7 do 11%. Import przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego wzrósł o 27% do około 637 mln l. Zadecydował o tym większy przywóz mleka w proszku (o 50%), serów, jogurtów i napojów mlecznych, masła, mleka płynnego i śmietany (o 10-30%). Przywieziono natomiast mniej serwatki (o 32%) i kazeiny (o 15%). Na niezmiennym poziomie pozostał handel zagraniczny lodami. W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zmalała o 21% do około 766 mln l.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2010 VIII	788,1	103,75	108,53
IX	749,6	106,58	111,57
X	717,5	111,81	114,33
XI	652,2	115,12	118,87
XII	676,5	118,31	119,09
2011 I	703,1	114,94	116,95
II	644,5	116,15	118,78
III	731,4	119,87	121,59
IV	731,1	120,42	120,08
V	818,0	119,00	119,14
VI	823,0	119,32	118,62
VII	805,5	119,28	120,06
VIII	796,8	120,36	119,99
IX	762,6	121,23	121,10
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2011</u> VIII 2011	95,7	100,7	100,9
<u>IX 2011</u> IX 2010	101,7	113,7	108,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		Chude	pełne				świeże	dojrzewające
2009* I-XII	2 702,7	116,9	28,1	439,6	361,1	181,9	340,8	281,8
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,1	341,6	177,4	371,0	266,8
2010 ^a VII	214,2	9,5	2,5	42,2	30,9	13,4	29,8	23,2
VIII	219,8	10,0	3,0	39,3	29,6	13,8	30,2	25,2
IX	217,9	8,5	2,5	39,8	26,7	14,7	30,0	23,4
X	219,9	6,3	2,8	39,8	27,1	14,8	30,1	22,3
XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
XII	218,6	7,1	2,5	31,2	26,5	14,3	30,0	20,6
2011 I	208,9	7,3	3,1	42,2	22,7	15,7	30,6	19,8
II	197,4	6,6	3,4	38,1	23,3	13,6	29,5	20,6
III	231,1	7,3	2,7	45,9	25,5	14,2	34,8	19,5
IV	212,1	7,7	2,0	42,6	27,4	14,6	33,0	19,9
V	220,3	11,4	1,9	44,7	30,0	15,0	32,5	22,8
VI	209,1	13,0	2,1	43,2	30,8	13,9	27,4	22,5
VII	226,2	13,3	2,7	37,7	29,7	15,7	29,1	23,5
VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
Wskaźnik zmian w %								
<u>VIII 2011</u> VII 2011	101,5	91,7	88,9	108,5	98,7	100,6	105,5	108,1
<u>VIII 2011</u> VIII 2010	104,4	122,0	80,0	104,1	99,0	114,5	101,7	100,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników. * korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2010 VIII	1,64	1,80	9,45	12,57	14,57	15,58	0,81	5,48	9,33	13,03
IX	1,63	1,81	9,51	12,61	14,81	15,75	0,81	5,54	9,34	13,36
X	1,63	1,84	9,35	12,71	15,09	15,96	0,80	5,57	9,45	13,60
XI	1,64	1,85	9,11	12,39	15,08	15,94	0,79	5,56	9,52	13,63
XII	1,64	1,86	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	9,60	13,58
2011 I	1,67	1,90	9,28	12,21	15,10	15,85	0,79	5,50	9,67	13,37
II	1,69	1,94	9,89	13,03	15,51	16,10	0,76	5,53	9,77	13,54
III	1,70	1,97	10,78	14,01	15,94	16,56	0,76	5,57	9,95	14,02
IV	1,72	1,97	10,55	13,93	15,91	16,64	0,77	5,52	9,98	14,12
V	1,72	1,97	9,92	13,64	15,75	16,65	0,78	5,57	10,07	14,15
VI	1,73	1,98	9,79	13,26	15,88	16,79	0,75	5,55	10,06	14,03
VII	1,76	1,98	9,78	13,25	16,15	16,96	0,77	5,56	10,05	14,08
VIII	1,77	1,99	9,57	13,24	16,19	17,05	0,77	5,56	9,95	13,92
IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X ^a	1,68	1,88	9,51	12,16	16,11	16,39	.	5,26	9,67	13,61
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	99,4	100,0	103,6	101,1	101,8	101,3	101,3	99,8	100,0	99,4
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	108,0	109,9	104,2	106,2	111,3	109,7	96,3	100,2	106,5	103,5

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniu 30 X 2011 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2010 VIII	2,42	2,68	13,18	3,10	4,21	0,68	1,09	1,56	13,09	17,34
IX	2,43	2,70	13,19	3,09	4,22	0,68	1,10	1,56	13,14	17,62
X	2,42	2,69	13,05	3,09	4,26	0,69	1,10	1,56	13,17	17,81
XI	2,45	2,69	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	13,13	17,92
XII	2,45	2,67	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	13,08	17,97
2011 I	2,47	2,71	13,20	3,13	4,31	0,69	1,09	1,58	13,19	18,10
II	2,49	2,69	13,42	3,15	4,31	0,69	1,08	1,59	13,26	18,12
III	2,53	2,74	13,44	3,15	4,42	0,69	1,08	1,60	13,27	18,30
IV	2,54	2,75	13,49	3,14	4,43	0,70	1,09	1,60	13,29	18,57
V	2,56	2,76	13,54	3,14	4,42	0,70	1,10	1,61	13,30	18,66
VI	2,56	2,75	13,55	3,15	4,47	0,70	1,11	1,61	13,32	18,79
VII	2,57	2,75	13,55	3,16	4,49	0,69	1,11	1,62	13,30	18,90
VIII	2,57	2,77	13,60	3,17	4,53	0,70	1,11	1,62	13,30	18,99
IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	99,6	99,6	100,0	100,6	99,8	98,6	101,8	100,0	100,1	99,4
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	105,3	102,2	103,1	103,2	107,1	101,5	102,7	103,8	101,3	107,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	121,4	143,6	18,1	291,6	107,8	27,3	39,2	9,9	58,1	21,3
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2010 VII	14,7	13,6	1,6	24,4	10,5	2,6	2,7	1,4	4,6	2,9
VIII	9,4	15,3	2,0	13,6	10,1	4,1	3,6	1,0	6,9	3,1
IX	11,0	12,8	2,7	21,6	10,9	4,8	4,3	1,3	4,3	2,9
X	6,2	12,7	1,8	25,8	10,9	3,6	4,3	1,6	5,7	2,3
XI	5,5	11,7	1,7	26,2	9,9	5,4	4,3	1,9	3,4	3,5
XII	8,7	12,0	1,4	21,6	8,7	3,8	4,0	1,4	5,3	2,1
2011 I	8,6	10,8	2,6	16,0	11,6	3,9	4,5	1,3	6,1	3,8
II	8,9	11,1	5,6	15,4	11,1	4,7	4,5	1,3	5,8	4,4
III	8,4	12,3	3,4	18,7	10,7	5,7	5,1	1,5	6,9	3,4
IV	6,1	12,2	2,5	15,7	11,2	4,4	3,0	0,9	6,7	3,0
V	5,9	12,6	3,6	19,3	9,4	6,6	4,2	0,9	8,6	3,8
VI	9,7	11,8	3,1	23,4	9,7	5,7	4,3	1,1	7,4	2,3
VII	9,3	12,2	2,3	23,5	9,7	4,9	4,1	0,8	5,1	2,0
VIII	10,3	12,6	2,5	21,9	9,3	4,1	4,3	1,1	6,9	1,6
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	110,8	103,3	108,7	93,2	95,9	83,7	104,9	137,5	135,3	80,0
<u>VII 2011</u> <u>VII 2010</u>	109,6	82,4	125,0	161,0	92,1	100,0	119,4	110,0	100,0	51,6

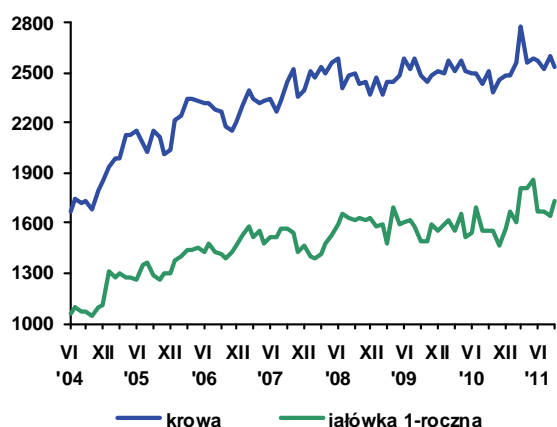
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

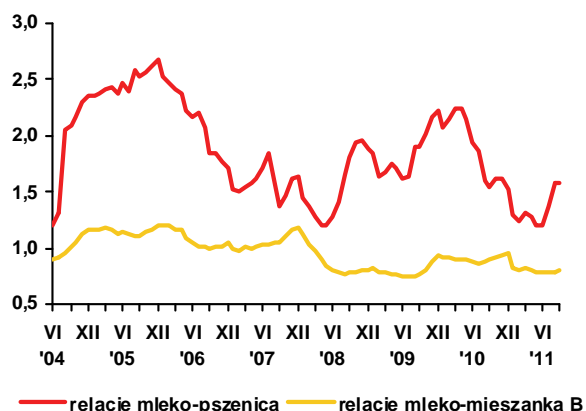
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	1 416	2 594	2 313	444	966	1 727	2 862	2 764	547	1 141
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2010 VII	2 107	2 903	3 465	596	966	2 297	3 292	3 924	729	1 009
VIII	2 140	2 893	3 444	845	966	1 748	3 145	3 331	773	994
IX	2 219	2 973	3 457	640	986	1 964	3 269	3 605	839	1 093
X	2 222	3 014	3 555	672	1 014	2 101	3 288	4 160	865	1 139
XI	2 179	3 066	3 518	614	1 012	1 419	3 254	4 244	790	942
XII	2 060	3 138	3 637	669	1 021	1 956	3 326	3 951	972	1 068
2011 I	2 296	2 986	3 597	586	998	1 852	3 035	4 024	946	986
II	2 444	3 173	3 897	849	1 040	2 050	3 306	5 649	950	1 083
III	2 447	3 275	3 921	880	1 046	1 877	3 293	4 369	600	1 183
IV	2 422	3 192	4 070	737	988	1 579	3 242	4 380	709	1 143
V	2 107	3 250	3 805	784	1 006	1 276	3 320	4 398	673	1 095
VI	2 277	3 264	4 000	797	1 055	1 320	3 453	4 223	620	1 210
VII	2 274	3 298	4 202	761	1 019	1 635	3 373	4 244	1 005	1 108
VIII	2 423	3 332	4 212	807	1 043	2 415	3 455	4 507	706	1 306
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2011</u> <u>VII 2011</u>	106,6	101,0	100,2	106,0	102,4	147,7	102,4	106,2	70,2	117,9
<u>VII 2011</u> <u>VII 2010</u>	113,2	115,2	122,3	95,5	108,0	138,2	109,9	135,3	91,3	131,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

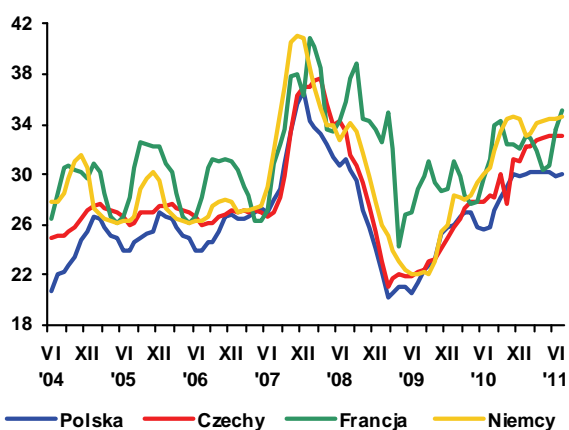
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

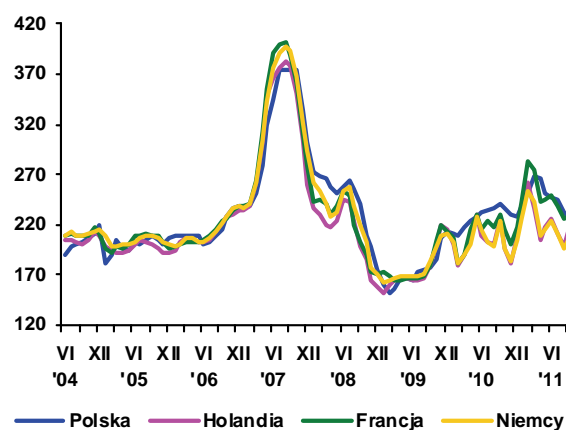
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

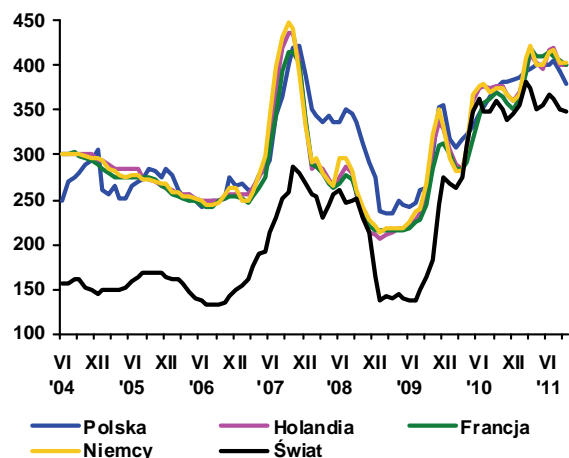
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

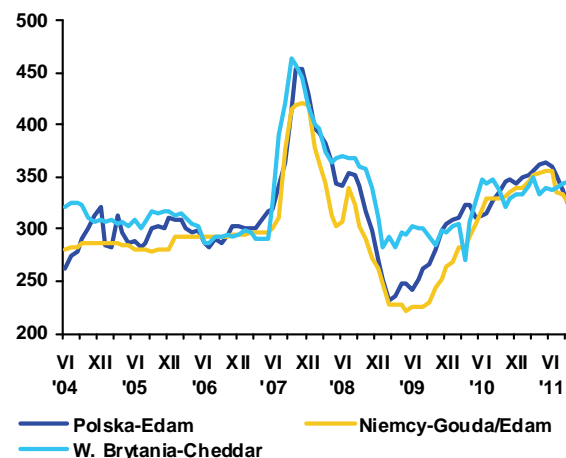
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W III kwartale 2011 r. utrzymywał się trend wzrostowy cen skupu bydła, a żywiec wołowy drożał w relacji do pozostałych gatunków żywca. We wrześniu br. przeciętna cena skupu bydła wynosiła 5,96 zł/kg wagi żywej i była o ok. 33% wyższa niż przed rokiem. W porównaniu do września 2010 r. wzrost cen skupu bydła był o ok. 15 pkt. proc. wyższy niż cen skupu trzody chlewnej i o 14 pkt. proc. wyższy niż cen skupu drobiu. 1 kg żywca wołowego stanowił równowartość 1,19 kg żywca wieprzowego i 1,32 kg żywca drobiowego, a we wrześniu 2010 r. relacje te wynosiły odpowiednio: 1,05 i 1,18. W październiku 2011 r. zakłady mięsne płaciły za byki o 1% więcej niż przed miesiącem (7,17 zł/kg wagi żywej), a ceny zakupu krów wynosiły 4,76 zł/kg wagi żywej i były zbliżone do poziomu z końca września br.

Na wysoki poziom krajowych cen skupu bydła wpływa przede wszystkim ich wzrost w UE oraz w innych regionach świata, a także deprecjacja złotego. W drugiej połowie października br. cena referencyjna wołowiny w UE-27 wynosiła 368,01 EUR/100 kg tusz wołowych i była o ponad 4% wyższa niż w końcu poprzedniego miesiąca, a w Polsce wzrosła prawie o 3% (do 319,5 EUR/100kg). We Francji wzrost ceny referencyjnej w ciągu ostatniego miesiąca br. wyniósł ok. 6%, w Niemczech 3,5%, we Włoszech i Hiszpanii o ok. 3%, a w Irlandii o ponad 2%. Spadek cen referencyjnych wołowiny miał miejsce na Litwie (o 8,8%), w Bułgarii (o 2,2%), w Holandii (o 1,1%) oraz w Danii (o 0,5%). Wysokie ceny wołowiny na rynkach UE skutkują mniejszym spożyciem tego gatunku mięsa i w rezultacie nadwyżki podaży są przeznaczane na eksport do państw trzecich. W miesiącach styczeń-lipiec 2011 r. eksport wołowiny z UE do państw trzecich wyniósł 373 tys. ton, w tym do Rosji 75 tys. ton i do Turcji 110 tys. ton. Wysokie ceny unijnej wołowiny nie ograniczały eksportu, bo również w innych regionach miał miejsce ich wzrost, w tym u eksporterów z Ameryki Południowej.

W br. w Brazylii średnia cena wołowiny w eksporcie wzrosła o ok. 30% (do 3824 USD/t). Konkurencyjność cenowa brazylijskiej wołowiny jest mniejsza niż w poprzednich latach. Między innymi dlatego jej import do UE spada. W Argentynie wzrost cen eksportowych wyniósł ok. 36% (wg FAPA) i był spowodowany postępującym spadkiem produkcji. W 2011 r. wyniesie

ona 2,5 mln ton i będzie o 880 tys. ton mniejsza niż w 2009 r., a eksport obniży się o ok. 380 tys. ton (do 270 tys. ton).

Produkcja wołowiny na świecie wyniesie w 2011 r. ok. 65 mln ton i będzie zbliżona do poziomu z roku poprzedniego. Jednocześnie w niektórych regionach wzrosło zapotrzebowanie na import, w tym w Azji, i na Bliskim Wschodzie. W Chinach wzrost importu wołowiny wynika z mniejszej produkcji tego gatunku mięsa. Jest to drogi gatunek mięsa spożywany głównie w zurbanizowanych rejonach Chin. W tym kraju spożycie wołowiny na mieszkańca wynosi średnio ponad 4 kg. W Korei Południowej, w wyniku epidemii pryszczycy, wzrósł popyt na wołowinę importowaną głównie ze Stanów Zjednoczonych i Australii. W Japonii tsunami i trzęsienie ziemi spowodowało spadek produkcji i wzrost importu. W Rosji import wołowiny jest regulowany kontyngentem preferencyjnym, który w 2011 r. wynosi 560 tys. ton, w tym dla UE-27 przyznano 90 tys. ton. W wyniku wzrostu cen w krajach Ameryki Południowej, konkurencja na rynku rosyjskim była mniejsza, co ułatwiało dostęp eksporterom z UE.

Popyt na wołowinę na rynkach zagranicznych i jej wysokie ceny były bardzo korzystne dla polskich eksporterów. W miesiącach styczeń-sierpień 2011 r. eksport mięsa wołowego chłodzonego wyniósł 153,2 tys. ton i był prawie o 13 tys. ton większy niż w analogicznym okresie ub. roku. Jego eksport do UE-27 zmniejszył się o ok. 35 tys. ton (do 100 tys. ton). Natomiast do krajów rozwijających się wzrósł do ok. 47 tys. ton z 0,6 tys. ton w analogicznych miesiącach 2010 r. W tym regionie głównym rynkiem zbytu była Turcja. Eksport mięsa wołowego mrożonego wyniósł 26,6 tys. ton i był o 1,7 tys. ton większy niż w miesiącach styczeń-sierpień 2010 r. Udział UE-27 w jego eksporcie wynosił ok. 67% i był o 7 pkt. proc. mniejszy niż przed rokiem. W miesiącach styczeń-sierpień 2011 r. eksport bydła i cieląt wyniósł 216,5 tys. sztuk i był o ponad 65 tys. sztuk mniejszy niż przed rokiem, w tym do UE-27 zmniejszył się o 34 tys. sztuk (do 215,5 tys. sztuk). Import bydła i cieląt wyniósł ok. 14 tys. sztuk i był o 0,4 tys. sztuk większy niż w ciągu ośmiu miesięcy 2010 r. Natomiast import wołowiny chłodzonej i mrożonej był zbliżony do poziomu z roku poprzedniego (8,3 tys. ton). Bardzo niskie spożycie wołowiny i osłabienie złotego nie sprzyjało wzrostowi importu.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	V	11,4	18,7	2,7	14,2	1,0
	VI	12,9	24,2	2,1	19,7	1,1
	VII	13,8	19,7	1,8	16,0	1,4
	VIII	12,6	20,0	1,6	15,2	1,0
	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	35,1	1,8	30,5	1,9
	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	I	12,1	24,2	1,6	21,5	1,5
	II	12,2	29,1	1,8	26,9	2,0
	III	15,0	27,9	2,2	27,1	1,8
	IV	12,3	27,4	2,1	23,7	1,9
	V	13,9	25,1	1,9	23,1	2,0
	VI	12,3	23,1	1,6	21,3	1,9
	VII	13,2	25,0	2,1	21,8	1,2
	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	V	4,38	8,18	18,97	20,37	4,33	4,65
	VI	4,37	9,21	19,09	20,32	4,37	4,65
	VII	4,31	8,21	18,90	20,48	4,38	4,75
	VIII	4,40	8,14	18,87	20,50	4,29	4,66
	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	I	5,23	7,83	20,10	21,09	3,89	4,03
	II	5,33	7,42	20,34	21,29	3,81	3,99
	III	5,71	8,05	20,62	21,39	3,61	3,74
	IV	5,75	8,36	20,95	21,68	3,64	3,77
	V	5,80	8,23	21,36	21,93	3,68	3,78
	VI	5,65	8,32	21,29	22,04	3,76	2,64
	VII	5,52	-	21,38	22,06	3,87	3,99
	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	-	-	22,54	-	3,78
w % ceny	sprzed roku	133,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,5	-	-	-	-	-

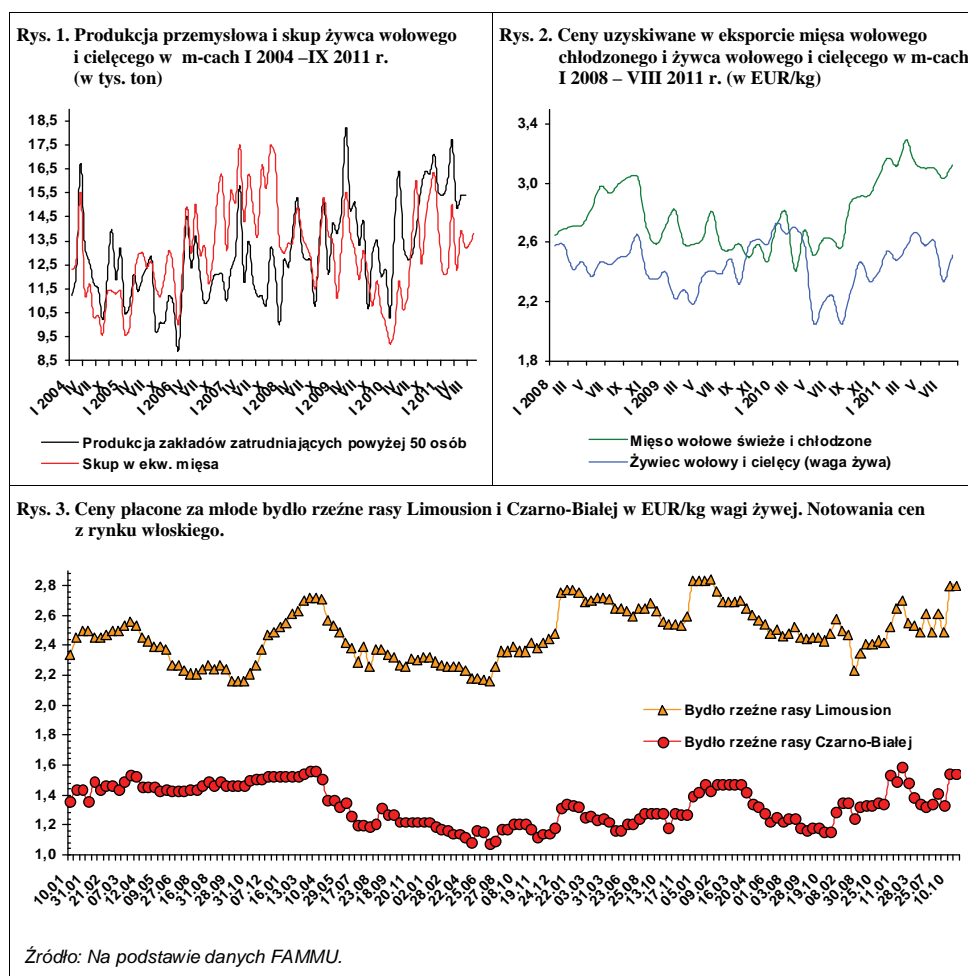
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	5,17	5,47	5,45	5,45	5,34	5,51	5,80	6,00	6,01
Byki	6,13	6,44	6,43	6,23	6,17	6,29	6,86	7,10	7,17
Krowy	3,95	4,23	4,27	4,38	4,37	4,48	4,62	4,76	4,76
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,15	10,19	10,74	10,72	10,85	10,67	10,92	10,55	10,62
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	11 546	12 198	12 053	11 599	11 825	11 930	12 926	13 354	13 410
Ćwierci z krów rzeźnych	9 206	9 797	9 540	9 906	9 490	9 797	10 459	10 555	10 517
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	345,53	342,33	342,30	337,88	332,90	334,1	346,8	353,1	368,01
Polska	294,74	299,81	303,1	312,48	297,48	306,5	313,08	310,6	319,50

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Utrzymujący się wysoki poziom cen zbóż po żniwach w 2011 r. wskazuje, że podobnie jak w poprzednim roku również w sezonie 2011/2012 o warunkach chowu trzody i jej rozwoju zadecydują ceny zbóż i pasz.

Ceny skupu trzody w I kwartale 2011 r. wyniosły 3,96 zł/kg, a w II kwartale 4,48 zł/kg. Ceny te były wyższe niż w odpowiednich kwartałach poprzedniego roku o 8% i 15%. W III kwartale cena skupu trzody była rekordowo wysoka, osiągając poziom 4,85 zł/kg, a więc wyższy niż w poprzednim roku o 11%. Kilkuprocentowy wzrost cen zapowiada się także w IV kwartale br. W październiku, tak jak we wrześniu cena trzody przekroczyła nieznacznie 5 zł/kg i nigdy nie była tak wysoka o tej porze roku. W pozostałych dwóch miesiącach ceny prawdopodobnie nieco się obniżą, ale w grudniu nie będą niższe niż 4,60 zł/kg, wobec 3,85 w grudniu 2010 roku. Przewiduje się, że w marcu 2012 r. przeciętna cena trzody w Polsce może być nawet nieco wyższa niż w grudniu tego roku i o 9% wyższa niż w marcu 2011 roku.

W Unii Europejskiej przeciętne ceny trzody w 2011 r. również charakteryzowały się tendencją wzrostową i to od początku roku. W I kwartale ceny były wyższe o 7%, a w II kwartale o 10% niż w analogicznych kwartałach przed rokiem. Wzrost cen w III kwartale wyniósł 5% w stosunku do III kwartału 2010 roku. Ceny rosły też w październiku i były tak samo wysokie jak we wrześniu, kiedy zwykle występuje już sezonowy spadek cen. To niecodzienne zjawisko wystąpiło także w Polsce, zwłaszcza w przypadku cen wyrażonych w walucie krajowej. Polskiemu rynkowi sprzyjał wzrost cen trzody na rynku Unii Europejskiej, wywołany dużym wzrostem eksportu wieprzowiny do krajów trzecich, zwłaszcza do Chin, Hongkongu i Korei Południowej.

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

Na skutek presji popytu, ceny równowagi na rynku zbóż w skali globalnej jak i regionalnej, kolejny sezon z rzędu, kształtują się na bardzo wysokim poziomie. W Polsce, we wrześniu 2011 r. targowiskowa cena żyta wynosiła 78,74 zł/dt i była wyższa aniżeli w sierpniu o 1,2%, i o 36,5% wyższa niż we wrześniu 2010 roku. Targowiskowa cena jęczmienia we wrześniu osiągnęła poziom 82,03 zł/dt i była niższa niż w sierpniu o 7,2%, lecz wyższa o 23,6% niż rok wcześniej. Dlatego w obu przypadkach relacje cen wynosiły odpowiednio 6,4:1 i 6,2:1, mimo rekordowo wysokiej ceny trzody w tym okresie. Są to relacje bardzo niekorzystne dla chowu trzody i tylko duży spadek cen zbóż w najbliższych miesiącach mógłby je przybliżyć chociaż do relacji granicznych, ale jest to mało prawdopodobne.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I	96,2	96,4	20,3	74,4	39,8	90,7	-19,5
II	91,7	95,2	29,4	92,2	38,6	117,3	-9,2
III	122,1	125,0	36,7	135,4	58,7	116,9	-22,0
IV	96,6	105,0	33,9	111,9	35,9	83,1	-2,0
V	106,9	127,3	40,9	137,2	41,7	97,7	-0,8
VI	107,4	123,0	43,8	145,0	43,2	87,6	0,6
I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
VII	103,6	118,5	44,3	169,7	43,4	85,1	0,9
VIII	105,5	123,2	43,7	179,1	48,9	100,0	-5,2
IX	116,0	125,1	48,1	154,2	51,3	105,1	-3,2
X	121,9	123,0	51,9	160,2	47,8	107,7	4,1
XI	124,7	130,2	48,8	164,9	45,1	97,4	3,7
XII	128,3	125,1	43,8	146,5	42,7	86,8	1,1
2011 I	119,2	123,8	38,0	187,2	37,7	94,7	0,3
II	117,7	128,5	45,6	155,1	42,1	109,1	3,5
III	132,2	108,3	49,1	133,8	46,5	79,2	2,6
IV	123,2	127,6	43,7	128,9	45,4	126,5	-1,7
V	114,2	106,8	46,9	114,7	46,2	110,8	0,7
VI	108,8	101,3	46,3	105,7	48,4	112,0	-2,1
I-VI	1074,9	109,2	234,7	119,3	291,5	102,4	-56,8
VII	109,9	106,1	41,6	93,9	51,2	118,0	-9,6
VIII	115,6	109,6	50,1	114,6	55,9	114,3	-5,8
IX	111,2	95,8	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszkanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszkanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszkanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57				14,73	22,39	14,36			

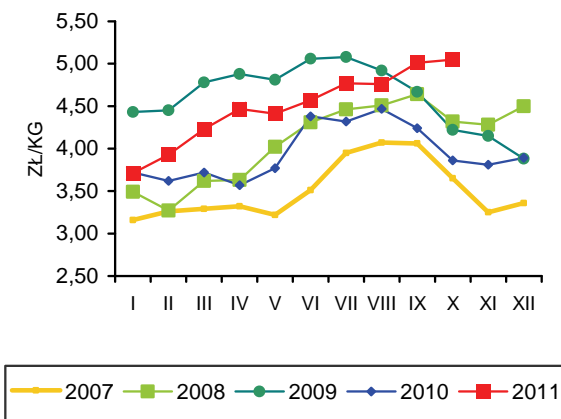
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

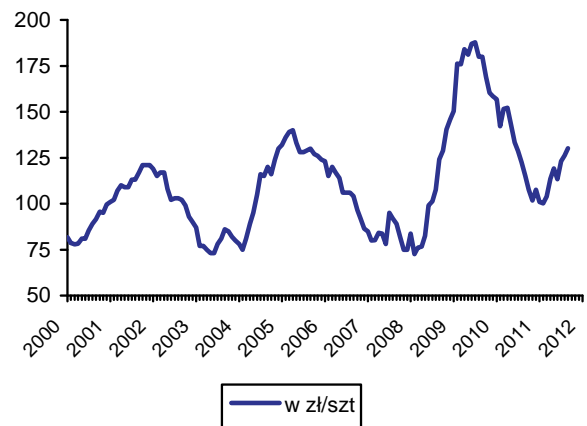
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,09	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,82	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,30	156,00	156,80	142,50	100,5	99,5	109,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

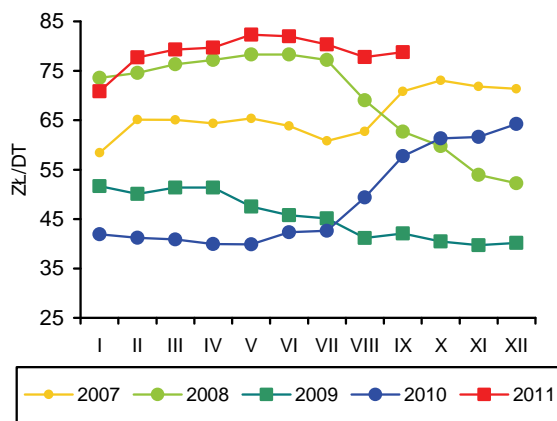
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

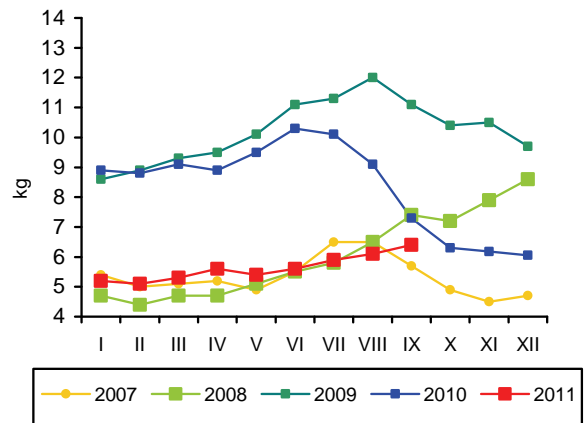
Rys. 2. Miesięczne ceny psziąt w Polsce

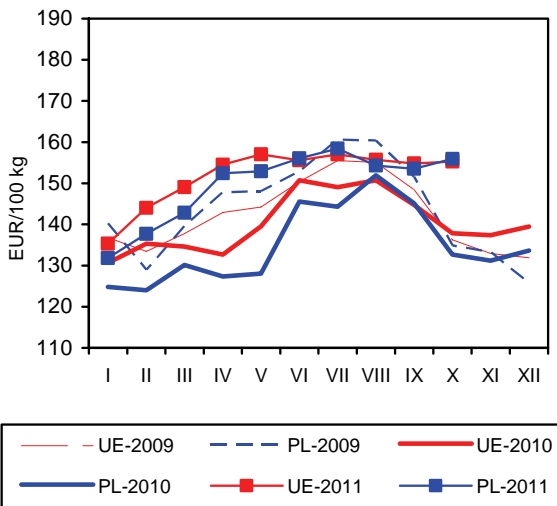
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

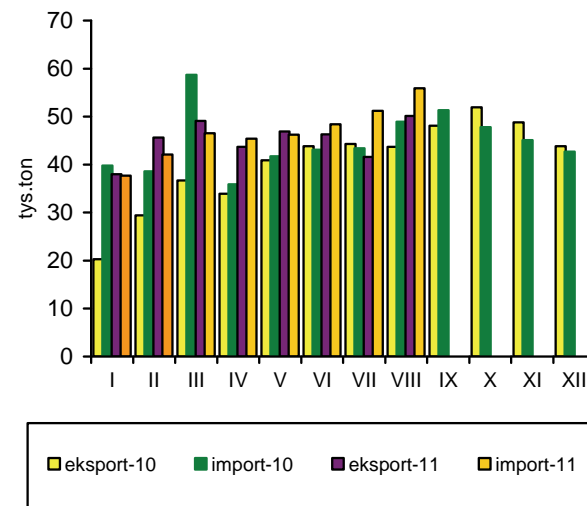
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

We wrześniu 2011 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających powyżej 49 pracowników, wytworzono 116 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 1,7% więcej niż w sierpniu. Było to jednak o 2,5% mniej w relacji do września roku poprzedniego. W pierwszych trzech kwartałach bieżącego roku przemysłowa produkcja mięsa drobiowego kształtowała się na poziomie niemal identycznym jak w tym samym okresie 2010 r. i wyniosła 1010 tys. ton (w 2010 r. 1009,9 tys. ton). Przyczyną znacznego spowolnienia dynamiki rozwojowej były głównie wysokie koszty surowcowe i brak możliwości ich rekompensowania odpowiednio wyższymi cenami dla handlu.

Utrzymuje się duży i rosnący, choć wolniej niż w poprzednich latach, eksport mięsa drobiowego. W sierpniu 2011 r. wolumen sprzedaży zagranicznej był wprawdzie o 2,4% mniejszy niż przed rokiem jednak w pierwszych ośmiu miesiącach 2011 r. wysłano za granicę prawie 268 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 6% więcej niż w roku poprzednim, a eksport stanowił ponad 26,5% wolumenu produkcji. Import wykazuje duże wahania w kolejnych miesiącach. W pierwszych ośmiu miesiącach bieżącego roku w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego, wystąpił niewielki, bo 1,5 procentowy wzrost przywozu mięsa drobiowego.

W całym pierwszym półroczu 2011 r. utrzymywała się, zapoczątkowana w połowie 2010 r., wzrostowa tendencja cen przemysłowych mieszanek pasz dla drobiu. W lipcu pasze pełnoporcjowe potaniały w relacji miesiąc do miesiąca o 2,2%, a w sierpniu o dalsze 1,6%. Tendencja taka utrzymała się także we wrześniu. Ceny pasz przemysłowych obniżyły się w relacji miesiąc do miesiąca o 2,3%. Były jednak nadal o 18% wyższe niż przed rokiem. W pierwszych trzech kwartałach 2011 roku ceny pasz przemysłowych dla brojlerów były aż o 29%, a dla indyków o 27% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Wysokie koszty chowu drobiu, szczególnie wysokie koszty pasz, nie były w pełni równoważone wyższymi cenami skupu żywca drobiowego. Warunki chowu drobiu pogorszyły się w okresie styczeń-październik w porównaniu z rokiem poprzednim, mimo wzrostu średniej ceny skupu kurcząt brojlerów o prawie 15%,

a indyków o 22,5%. W październiku 2011 r. ceny skupu kurcząt rzeźnych spadły w porównaniu z wrześniem o 4%, ale nadal były o 25% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu żywca indyczego były o 2% wyższe niż we wrześniu, ale o 18,5% wyższe niż w 2010 roku.

W październiku 2011 r. ceny tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie były o 9% wyższe niż we wrześniu i o 19% wyższe niż w roku poprzednim. Natomiast ceny zbytu mięsa indyczego wzrosły o 25% w porównaniu z 2010 rokiem, ale o 1,5% niższe niż w poprzednim miesiącu.

Od maja do lipca bieżącego roku ceny detaliczne tuszek kurcząt obniżały się. W sierpniu ponownie wzrosły i były o 9,3% wyższe niż w lipcu, a we wrześniu o 1,2% wyższe niż w sierpniu. Ich poziom o prawie 11% przewyższał notowania z września 2010 roku. Ceny detaliczne rosły jednak znacząco wolniej niż ceny zbytu, a także ceny skupu.

We wrześniu 2011 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 36% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należała nadal do najtańszych. Różnice cen polskich i unijnych zwiększyły się w relacji do września 2010 roku. Przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim jest znacząca i stanowi główny czynnik konkurencyjności.

Według badań budżetów rodzinnych miesięczne spożycie mięsa drobiowego na 1 mieszkańca w I kwartale 2011 r. zmniejszyło się o 4,3% w porównaniu do tego samego okresu przed rokiem. W II kwartale powróciło jednak do poziomu notowanego rok wcześniej. W konsumpcji wędlin drobiowych prawie 5-procentowy spadek miał miejsce w II kwartale bieżącego roku.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
I	93,7	108	95,2	96,4	111,0
II	79,7	92,9	85,8	96,5	101,0
III	94,9	95,1	98,1	118,0	110,0
IV	89,2	105,0	99,0	101,0	110,0
V	96,2	99,1	97,0	139,0	116,0
VI	86,4	94,2	101,5	112,0	118,0
VII	93,4	105	107,0	116,0	112,0
VIII	97,4	96	101,0	112,0	114,0
IX	95,6	101	105,0	119,0	116,0
X	109,0	108	113,0	125,0	
XI	99,9	93	105,0	123,0	
XII	91,0	97,7	107,0	122,0	
RAZEM	1126,4	1195	1217,0	1368,0	1010,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011
I	2654	2124	27902	33364
II	2692	2259	28802	33534
III	3040	3715	32251	34266
IV	2637	2396	31418	31139
V	3385	3623	31841	34137
VI	2414	1521	33734	36843
VII	2702	4240	36220	34873
VIII	2502	2469	30428	29691
IX	3051		37479	
X	2410		39806	
XI	2404		38969	
XII	2459		32407	
RAZEM	32850	22347	401257	267847

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1044	1276	1,26	1,27	2,84	3,22	4,29	4,73	6,06	6,61
II	1045	1356	1,34	1,27	3,04	3,43	4,84	5,38	6,08	6,61
III	1051	1373	1,27	1,28	3,13	3,86	5,05	6,02	6,10	7,59
IV	1030	1385	1,28	1,29	3,15	3,92	4,69	6,16	6,26	7,62
V	1018	1409	1,29	1,29	3,22	3,54	5,19	4,90	6,28	7,39
VI	1040	1422	1,36	1,27	3,40	3,55	5,29	5,39	6,73	6,92
VII	1057	1391	1,36	-	3,31	3,71	5,43	5,91	6,56	6,88
VIII	1105	1369	1,29	-	3,53	3,90	5,53	6,16	7,04	7,52
IX	1135	1337	1,28	-	3,44	4,00	5,15	6,20	6,86	7,61
X	1170		1,27		3,06	3,84	5,66	6,76	6,31	
XI	1177		1,28		3,00		5,62		6,04	
XII	1196		1,28		3,02		5,45		5,96	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1118	1363	4,54	4,93	7,64	7,17
II	1119	1402	4,47	5,18	7,46	7,16
III	1127	1438	4,44	5,28	7,79	7,78
IV	1108	1454	4,50	5,71	7,54	9,15
V	1097	1466	4,41	5,87	7,53	8,39
VI	1126	1505	4,68	6,20	7,75	8,49
VII	1185	1516	4,73	6,09	7,43	8,68
VIII	1186	1478	4,76	6,07	7,18	8,82
IX	1216	1438	5,06	5,82	7,14	9,09
X	1241		5,01	5,94	7,17	8,96
XI	1251		5,02		7,40	
XII	1272		5,02		8,31	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
II	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
III	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
IV	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
V	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VI	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
VIII	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
IX	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
X	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XI	112,60	249,90	178,20	171,70	208,00	181,00	170,00	174,40
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,30
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,50

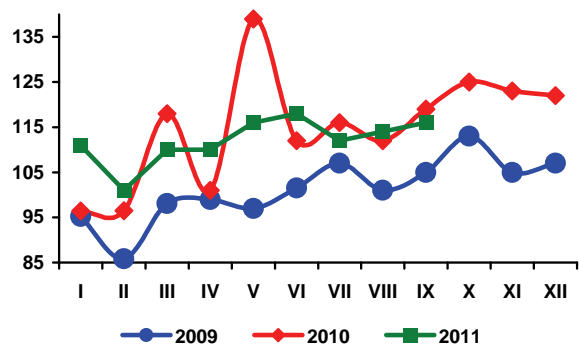
Źródło: Dani MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

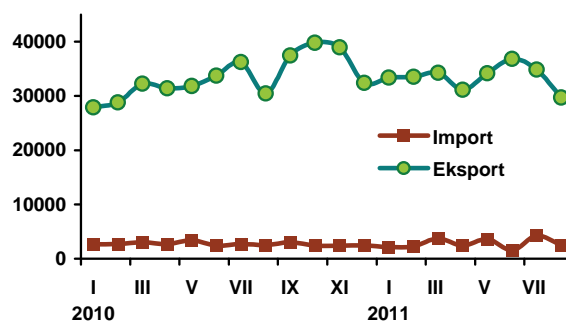
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	1,42	1,50	1,45	0,21	0,21	0,21
II	1,46	1,50	1,50	0,21	0,21	0,20
III	1,49	1,49		0,23	0,23	
IV	1,60	1,63		0,21	0,22	

Źródło: Dane GUS.

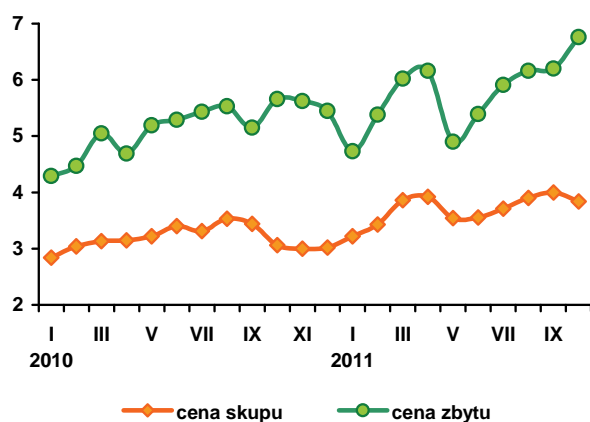
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

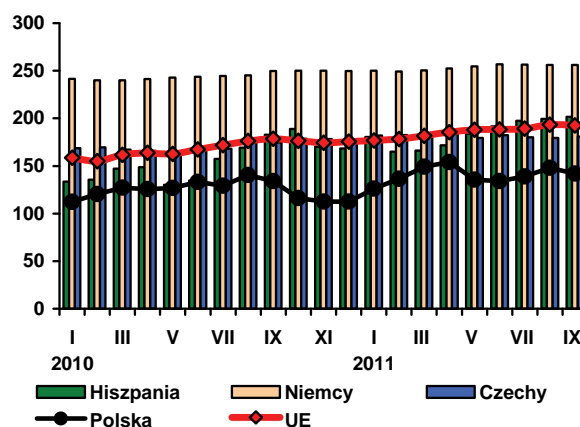
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W październiku 2011 r. średnia cena sprzedaży jaj świeżych wyniosła 29,50 zł za 100 sztuk i była o 7,5% wyższa niż notowana przed rokiem i o 1,8% wyższa niż we wrześniu. W czerwcu 2011 r. odwróceniu uległa, utrzymująca się od początku 2011 r., spadkowa tendencja cen jaj spożywczych. W październiku, w porównaniu do września, wzrosły ceny sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych. W relacji rok do roku ponad 3% wzrost tych cen miał miejsce w przypadku jaj bardzo dużych (XL). Jaja duże (klasy L) podrożały o 10%, średnie (M) o prawie 11,5%, a małe (klasy S) o 7,3%. Wzrost cen przyczynił się do spadku spożycia jaj w gospodarstwach domowych. W pierwszym półroczu 2011 r. spożycie to było o 3% mniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Rynek jaj spożywczych był nadal niestabilny, o czym świadczy duża wahliwość cen w poszczególnych miesiącach.

Przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych dla kur niosek drożały systematycznie w pierwszej połowie 2011 roku. W czerwcu ich cena była już niemal o 30% wyższa w relacji do poprzedniego

roku. Przyczyniło się to do znacznego spadku opłacalności produkcji jaj konsumpcyjnych, mimo wzrostu cen sprzedaży. Dynamika wzrostu cen pasz była znacząco wyższa od przyrostu cen zbytu jaj. We wrześniu przemysłowe mieszanki pasz dla kur niosek potaniały w relacji do sierpnia, nadal jednak były o prawie 22% droższe niż przed rokiem.

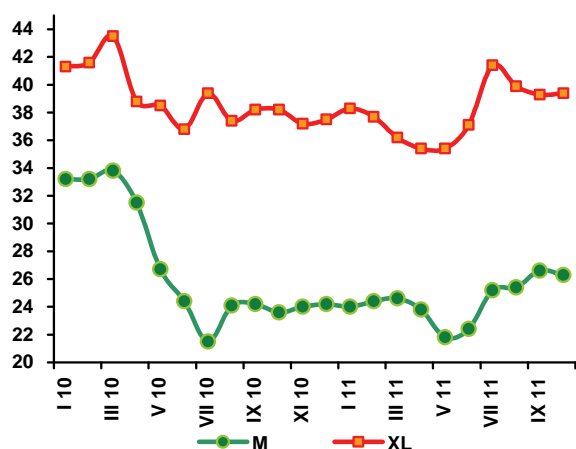
W czerwcu 2011 r. przerwana została długookresowa tendencja spadkowa cen skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego. W październiku przeciętna cena tych jaj była o prawie 22% wyższa niż w roku poprzednim. Mimo znaczącego wzrostu, ceny skupu jaj przetwarzanych przemysłowo nie powróciły jednak jeszcze do wysokiego poziomu sprzed kilkunastu miesięcy. Ich wzrost przyczynił się jednak do nieznacznej poprawy opłacalności produkcji w sektorze jaj.

W całej Unii Europejskiej, po okresie relatywnie dużej podaży jaj i spadku ich cen zbytu, od lipca ma miejsce umiarkowany wzrost

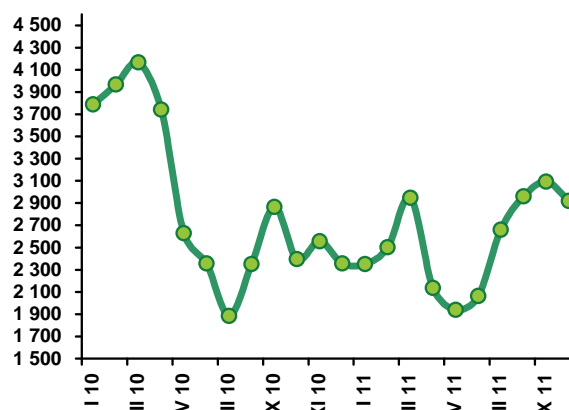
cen. W okresie od września 2010 r. do września 2011 r., jaja konsumpcyjne podrożały na rynku unijnym średnio o 7,2%, podczas gdy w Polsce obniżyły się o ok. 5%. W tym okresie ceny jaj konsumpcyjnych w Niemczech spadły o 1,2%, w Holandii wzrosły o 27,6%, a we Francji były wyższe o 20,4%. Relacje notowań przeciętnych cen jaj w Polsce i we Wspólnocie poprawiły się. We wrześniu 2010 r. polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 6,6% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a we wrześniu 2011 r. były o 5,5% tańsze. W pierwszych trzech kwartałach 2011 r. ceny polskich jaj przewyższały średnie ceny unijne tylko o 1,8%. Przyczyniło się to do rozwoju sprzedaży zagranicznej.

Według wstępnych danych w sierpniu 2011 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 51% większy niż przed rokiem, a import o ok. 36% mniejszy. Saldo obrotów uległo więc znaczącej poprawie. Eksport przetworów z jaj zwiększył się o 21% w relacji rok do roku, natomiast import o 71%. Łącznie w pierwszych ośmiu miesiącach 2011 roku, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, eksport przetworów z jaj był niższy o 8%, a jaj świeżych wyższy o 25%. Import jaj świeżych obniżył się natomiast o 0,2%, a przetworzonych wzrósł o 40%.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1692	2265	12384	15010	581	444	1124	1271
II	2795	1944	10986	13193	731	842	1556	1260
III	2404	1627	13082	16377	936	1008	1721	1310
IV	1408	1602	10735	14618	504	900	1102	1053
V	1267	1359	12997	16272	637	772	1222	1063
VI	1009	1254	13977	13992	500	1019	1154	1043
VII	956	1913	10166	12800	509	981	1353	1148
VIII	1297	838	13291	20048	607	1039	1087	1316
IX	1282		14010		818		1096	
X	1059		17282		711		1189	
XI	1841		13860		465		1227	
XII	2234		10082		526		1108	
RAZEM	19244	12802	152852	122310	7528	7005	14939	9464

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	41,30	38,30	34,30	29,00	33,20	24,00	26,90	19,00
II	41,60	37,70	35,40	28,20	33,20	24,40	27,20	19,50
III	43,50	36,20	37,10	27,80	33,80	24,60	30,10	19,40
IV	38,80	35,40	36,20	25,90	31,50	23,80	25,80	18,40
V	38,50	35,40	31,40	25,90	26,70	21,80	22,40	17,40
VI	36,80	37,10	29,90	25,90	24,40	22,40	19,20	17,90
VII	39,40	41,40	29,50	31,00	21,50	25,20	19,90	21,60
VIII	37,40	39,90	30,50	30,20	24,10	25,40	21,60	20,10
IX	38,20	39,30	30,20	28,50	24,20	26,60	20,20	21,50
X	38,20	39,40	28,90	31,80	23,60	26,30	19,10	20,50
XI	37,20		29,00		24,00		18,70	
XII	37,50		28,90		24,20		18,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2010 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	116,09	84,32	115,54

Źródło: Dane MRiRW.

W Unii Europejskiej, ceny owiec ciężkich rosną od początku 2011 r., a ceny jagniąt od II kwartału. W I półroczu przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 496 EUR/100 kg i była o 10% wyższa niż w I półroczu 2010 roku. W I kwartale była ona wyższa o 4%, a w II kwartale o 15% w porównaniu z analogicznymi kwartałami poprzedniego roku. W III kwartale cena owiec ciężkich wyniosła 456 EUR/100 kg i była o 2% wyższa niż przed rokiem.

Z kolei przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła w I półroczu 2011 r. 576 EUR/100 kg i była o 1% wyższa niż w I półroczu 2010 r., z tym że w I kwartale była ona o 5% niższa, a w II kwartale o 7% wyższa niż w odpowiednich okresach przed rokiem. W III kwartale cena jagniąt osiągnęła poziom 621 EUR/100 kg i była o 5% wyższa niż rok wcześniej.

Tegoroczny wzrost cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej jest prawdopodobnie skutkiem spadku podaży. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że produkcja mięsa owczego w UE-27 wyniesie w 2011 r. prawdopodobnie 771 tys. ton i będzie niższa niż w 2010 r. o 1%. Mniejszy będzie także import. W okresie I-VIII 2011 r. import żywca i mięsa baraniego z krajów trzecich do Unii Europejskiej wyniósł 171 tys. ton w wadze produktu i był o 10% mniejszy niż w tym samym okresie 2010 roku. Spadek importu dotyczy głównie największego rynku, tj. Nowej Zelandii, w której w okresie tym zakupiono o 13% mniej mięsa jagniąt i owiec.

Wzrost cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej ma pozytywny wpływ na ceny owiec w Polsce. Co prawda w I kwartale przeciętna cena skupu owiec w Polsce była jeszcze o 7% niższa niż przed rokiem, ale w II kwartale była wyższa o 20%, a w III kwartale wyższa prawdopodobnie o około 15%.

Komisja Europejska przewiduje, że w całym 2011 r. wzrost cen jagniąt w UE-27 wyniesie 9%, a owiec ciężkich 1,7%. Z dotychczasowego rozwoju cen owiec i jagniąt wynika, że gdyby powyższa prognoza miała okazać się prawdziwa to w IV kwartale ceny jagniąt musiałyby charakteryzować się około 10% stopą wzrostu, a ceny owiec ciężkich kilkunastoprocentową stopą spadku. W październiku cena owiec ciężkich wyniosła 451 EUR/100 kg i była prawie taka sama jak w październiku 2010 r., a cena jagniąt osiągnęła 670 EUR/100 kg i była o 7% wyższa niż przed rokiem.

W tej sytuacji przeciętna cena skupu owiec w Polsce zależeć będzie od struktury skupu (udziału jagniąt w skupie) oraz stopnia deprecjacji złotego. Spadek wartości złotego względem euro stwarza nadzieję, że przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyrażona w złotych, również w IV kwartale będzie wyższa niż rok wcześniej.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Zmiana w % 2011/2010
I półrocze	1205	899	839	93
II półrocze	1075	875	831 ^b	95
Rok	2280	1774	1670 ^b	94

b) prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2010	50,8	63,6	279,2	28,7	82,9	64,1	83,8	107,6	72,3	45,4	38,8	95,4	1012,6
2011	21,7	78,3	62,4	207,4	70,1	82,5	57,3	123,6	x	x	x	x	1000,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	42,7	123,1	22,3	722,6	84,6	128,7	68,4	114,9	x	x	x	x	98,2
Import 2010	33,7	27,7	60,9	73,0	11,9	40,5	12,2	7,9	40,2	10,8	10,6	42,5	371,9
2011	86,8	70,8	73,3	46,4	172,5	92,2	110,1	74,3	x	x	x	x	500,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	25,8	255,6	120,4	63,4	1449,6	227,7	902,5	940,5	x	x	x	x	134,4

P- prognoza IERiGŻ – PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2009/2010	6,12	6,14	5,88	7,95	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	6,39
2010/2011	6,22	6,06	5,64	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	6,50	7,16
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,6	98,7	95,9	100,9	73,2	99,0	110,0	124,3	114,6	122,1	116,1	112,1

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
X 2010	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,24
XI	-	-	-	-	6,01	1,52	12,8	3,24
XII	10,7	2,75	22,78	5,85	7,17	1,84	15,3	3,91
I 2011	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	6,17	1,57	13,1	3,33
III	-	-	-	-	6,99	1,74	14,9	3,71
IV	10,7	2,72	22,77	5,78	7,21	1,83	15,3	3,89
V	-	-	-	-	7,32	1,86	15,6	3,96
VI	-	-	-	-	7,19	1,81	15,3	3,85
VII	-	-	-	-	7,28	1,82	15,5	3,88
VIII	-	-	-	-	7,03	1,70	15,0	3,64
IX	-	-	-	-	7,27	1,67	15,5	3,56

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2009/2010	41,51	41,14	41,14	42,10	42,43	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66	42,66	43,50
2010/2011	43,70	43,79	43,79	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	45,55	46,19
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,3	106,4	106,4	102,8	101,4	100,8	99,3	99,1	99,1	102,4	106,8	106,2

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-27												
2009/2010	708,5	718,4	634,9	568,0	567,1	570,8	534,4	535,9	570,1	599,1	626,2	627,4
2010/2011	615,6	614,5	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	86,9	85,5	90,1	97,5	100,1	105,3	108,3	108,2	108,6	103,1	103,2	106,8
Włochy												
2009/2010	624,7	654,9	545,4	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	517,2	642,2	549,6
2010/2011	564,8	545,5	464,8	453,9	465,1	550,7	507,0	509,8	511,9	513,4	515,4	669,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,4	83,2	85,2	95,4	89,1	109,4	103,0	98,9	99,8	99,3	80,3	121,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-25												
2009/2010	439,8	468,1	494,2	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4	447,6	463,5	459,5	449,3
2010/2011	466,6	489,8	490,1	491,3	524,9	577,8	597,2	527,9	499,1	453,7	446,2	451,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,1	104,6	99,2	102,1	107,6	113,4	117,5	110,3	111,5	97,9	97,1	100,4
Wielka Brytania												
2009/2010	391,5	420,1	472,7	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	443,6	425,5	398,7
2010/2011	418,8	455,2	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	511,7	471,5	456,7	436,0	437,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,0	108,4	98,3	100,1	112,1	117,3	121,0	108,4	112,0	103,0	102,5	109,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2009/2010 NZD/szt. 15 kg	82,99	70,30	66,30	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26	82,52	90,20
2010/2011 NZD/szt. 15 kg	91,50	84,15	80,42	81,56	81,44	83,58	89,98	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,3	119,7	121,3	122,0	123,5	125,33	126,1	123,0	117,0	114,7	111,5	107,0

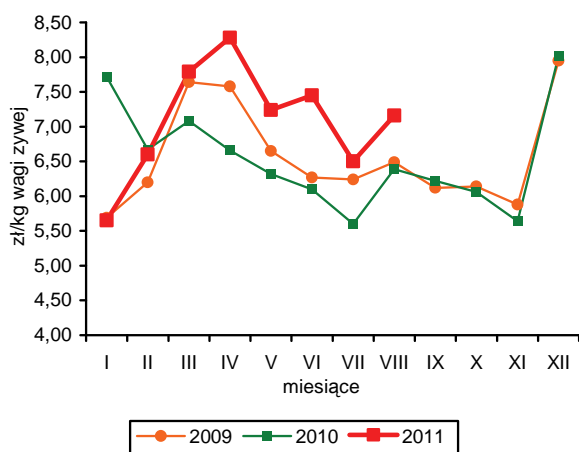
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

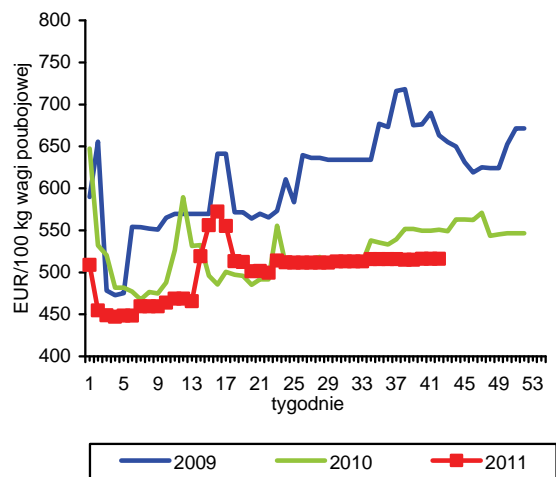
Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2009/2010 AUD/100 kg cwe	381	393	437	446	447	445	461	491	447	495	489	454
2010/2011 AUD/100 kg cwe	497	517	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,4	131,6	130,0	139,0	135,5	140,4	121,0	104,7	111,6	98,8	106,3	114,3

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

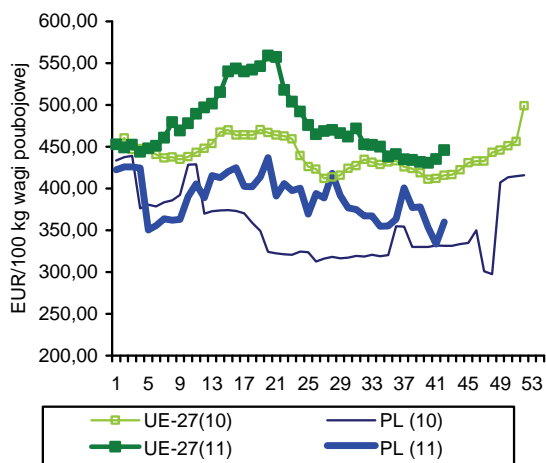
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

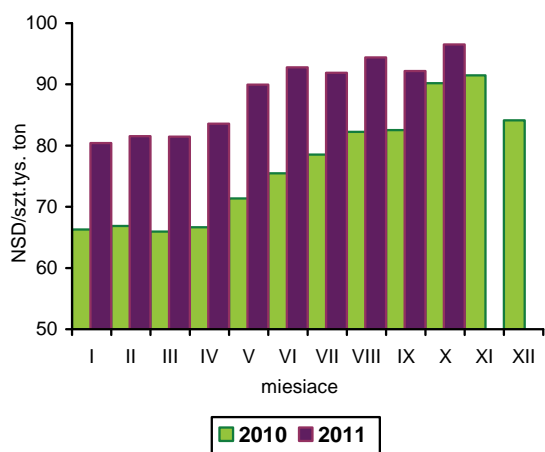
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

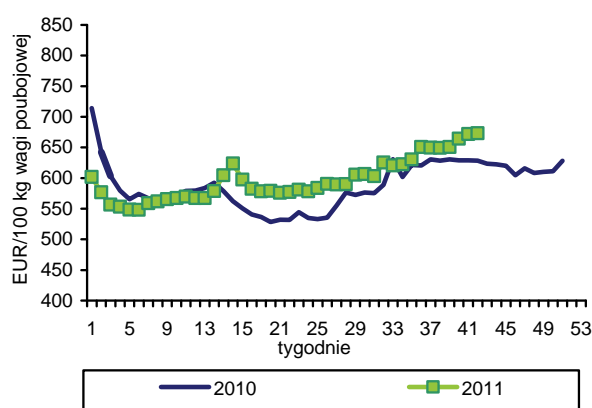
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

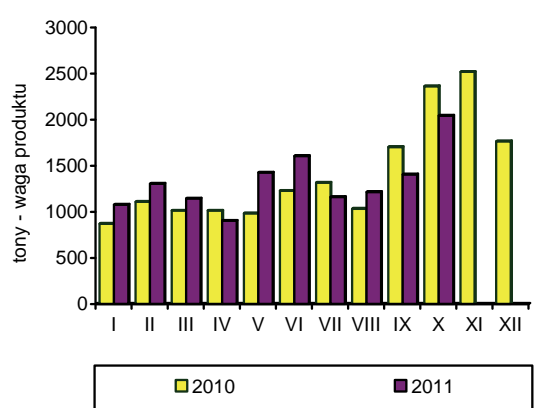
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie trzech kwartałów 2011 r. 94,5 tys. ton i były o 2,3% wyższe niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Wzrost połowów odnotowano głównie w przypadku śledzi (o 29,3% do 24,3 tys. ton) i dorszy (o 6,5% do 8,1 tys. ton), przy niewielkim ograniczeniu zaangażowania rybaków w połowy szprotów (o 4,8% do 52,3 tys. ton) i wyraźnym spadku połowów storni (o 14,5% do 7,7 tys. ton). Mimo nowego systemu podziału kwoty połowowej łososi i trzykrotnego zwiększenia liczby statków uprawnionych do ich połowu, postępuje regres rybołówstwa łososiowego i trociowego. Wyładunki tych ryb zmniejszyły się w stosunku do dziewięciu miesięcy 2010 r. odpowiednio o 60 i 45% i stanowiły zaledwie 40 i 15% wyładunków z lat 2006-2007. Pod koniec października br. Ministrowie Rolnictwa poszczególnych krajów Unii Europejskiej uzgodnili wysokość kwot połowowych obowiązujących na Bałtyku w 2012 r. Zwiększy się tylko kwota połowowa dorszy - o 15% dla stada wschodniego i o 13% dla zachodniego (łącznie do 20,4 tys. ton), przy ograniczeniu limitów dla pozostałych gatunków ryb. O ponad połowę zmniejszy się kwota połowowa łososi (do 7,7 tys. sztuk) o blisko 23% śledzi (do 22,3 tys. ton) i o 22% dla szprotów (do 66,1 tys. ton).

W sierpniu 2011 r., trzeci miesiąc z rzędu malała produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przetwórstwa rybnego (zatrudniających powyżej 49 osób). Wyprodukowano łącznie 20,7 tys. ton wyrobów, tj. o 4,4% mniej niż w tym samym miesiącu roku poprzedniego. Spadek dotyczył wszystkich podstawowych grup produktów: ryb wędzonych (o 24%), przetworów ze śledzi (o 7,3%) oraz mrożonych ryb i filetów rybnych (o 2,6%). Dynamicznie rozwija się natomiast w dalszym ciągu produkcja przetworów (głównie konserw) z innych gatunków ryb i owoców morza. Wysoka dynamika wzrostu produkcji w pierwszych miesiącach 2011 r. powoduje jednak, że w okresie styczeń-sierpień br. wolumen przetwórstwa sektora rybnego nadal jest większy niż przed rokiem (o 4,9%). Ograniczająco na przetwórstwo wpływa głównie mniejszy popyt wewnętrzny, a w mniejszym stopniu sprzedaż eksportowa, przy pogarszającej się jednak jej opłacalności na skutek wysokich cen surowców.

Dynamiczny wzrost cen ryb importowanych powoduje, że mimo spadku obrotów w ujęciu ilościowym rośnie wartość przywozu. W okresie ośmiu miesięcy zaimportowaliśmy 265,3 tys. ton ryb i owoców morza, tj. o 5,6% mniej niż rok wcześniej, a wydatki na ich zakup zwiększyły się o 4,1% do 692,3 mln EUR. Ograniczono przede wszystkim import ryb świeżych (o 9,8%) oraz przetworów i konserw z ryb (o 10,8%), przy stabilnym zapotrzebowaniu na ryby mrożone i filety rybne. W podziale na poszczególne gatunki ryb mniejszy niż w okresie styczeń-sierpień 2010 r. był przywóz m.in. tilapii (o 29%), dorszy (o 20%), łupaczy i tuńczyków (o 15%), łososi (o 9%) i pang (o 7%). Natomiast zwiększył się popyt na śledzie, mintaje, makrele i czarniaki (o 2-6%). Eksport zmniejszył się w analizowanym okresie o 11,1% do 197,9 tys. ton, a jego wartość o 2,3% do 642,5 mln EUR. Na spadek wolumenu wpłynęła głównie mniejsza sprzedaż ryb realizowana bezpośrednio z burt statków dalekomorskich i bałtyckich (ryb świeżych i mrożonych), a w handlu dokonywanym w tradycyjny sposób filetów rybnych. Zwiększył się natomiast eksport ryb wędzonych (o 2,2%) i przetworów rybnych (o 12,4%).

We wrześniu br. kontynuowana była silna tendencja wzrostowa cen detalicznych ryb i owoców morza. W porównaniu z sierpniem wzrosły one średnio o 0,4% i były o 6,2% wyższe niż przed rokiem. W okresie roku największy wzrost cen dotyczył przede wszystkim ryb wędzonych (o 8,1%), w tym ryb słodkowodnych aż o 11,6% oraz ryb solonych (o 9,7%, głównie śledzi). Relatywnie najmniejszymi podwyżkami objęto owoce morza (wzrost cen o 2,5%) oraz konserwy rybne (o 4,0%). Ceny najczęściej konsumowanych ryb w kraju (ryb o niskim stopniu przetworzenia – świeżych lub mrożonych) wzrosły średnio w porównaniu z wrześniem u.br. o 6,7%, tj. relatywnie zdrożały do konkurencyjnego mięsa wieprzowego, ale staniały w relacji do mięsa drobiowego.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2010 VI	3 455	3 105	1 179	980	254	8 973	207	-
VII	531	2 145	138	1 079	388	4 281	984	24
VIII	238	2 696	121	1 027	399	4 481	1 595	29
IX	817	2 546	675	966	273	5 277	2 368	107
X	1 227	3 621	1 375	899	359	7 481	1 480	190
XI	1 526	1 518	1 615	588	148	5 395	7 192	1 253
XII	1 109	835	1 627	711	31	4 313	9 023	4 077
2011 ^a I	6 085	2 499	538	1 330	40	10 492	13 616	366
II	4 796	2 343	415	732	26	8 312	9 486	330
III	5 819	3 379	1 112	1 371	85	11 766	9 078	315
IV	12 804	3 919	1 269	460	447	18 899	4 044	374
V	14 680	1 052	1 665	553	318	18 268	1 743	118
VI	5 155	2 484	1 641	802	277	10 359	145	19
VII	942	2 417	223	957	279	4 818	539	15
VIII	738	3 232	189	799	332	5 290	1 195	46
IX	1 304	2 951	1 021	713	350	6 339	1 139	35
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	159,6	115,9	151,3	73,8	128,2	120,1	48,1	32,7
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	95,2	129,3	106,5	85,5	106,0	102,3	54,5	40,0

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2010 VII	509	3 227	5 826	10 296	6 231	600	497	19 858
VIII	643	2 205	6 688	12 068	7 012	914	700	21 604
IX	1 081	3 323	10 114	15 384	8 887	1 064	759	29 902
X	929	3 368	10 998	16 237	9 098	1 056	1 070	31 532
XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
XII	684	4 207	15 923	17 370	11 590	865	733	38 184
2011 I	991	3 310	8 016	13 961	7 412	910	853	26 278
II	579	2 915	9 397	15 717	8 768	974	1 006	28 608
III	922	3 367	8 232	18 050	9 768	1 278	1 069	30 571
IV	716	3 484	7 475	15 207	8 025	1 091	875	26 882
V	529	3 227	5 213	12 559	6 032	1 018	899	21 528
VI	660	2 535	5 081	12 773	6 313	951	816	21 049
VII	264	2 559	5 027	11 380	6 177	747	695	19 230
VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	40,0	97,4	77,6	108,3	92,7	92,2	110,7	95,6
<u>I-VIII 2011</u> <u>I-VIII 2010</u>	72,3	89,8	99,5	114,2	110,8	113,2	112,2	104,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	112,5
2010 VII	22,8	6,9	3,8	2,4	5,9	26,8	9,0	5,4	2,5	7,2
VIII	20,7	7,0	3,8	2,7	4,8	31,7	13,7	4,6	3,0	7,1
IX	23,8	7,8	4,4	2,9	5,6	40,9	18,3	7,2	3,4	8,2
X	23,1	8,6	5,3	3,4	2,5	47,6	21,6	8,9	3,2	11,1
XI	26,9	9,1	4,9	4,5	4,4	52,2	23,3	9,4	4,4	11,3
XII	29,6	9,9	4,0	4,9	5,7	44,2	18,4	8,7	3,0	10,4
2011 ^b I	25,6	8,2	4,6	2,6	4,9	39,8	18,3	7,1	2,7	9,6
II	29,6	9,0	4,2	2,9	6,4	38,8	15,8	9,5	3,1	8,1
III	31,0	9,5	5,0	3,2	5,5	39,3	14,9	9,0	4,0	9,4
IV	27,4	8,3	4,1	3,2	3,4	31,9	12,2	6,3	2,1	8,8
V	26,9	7,8	3,3	2,7	4,0	30,3	12,2	6,3	2,1	7,9
VI	24,8	9,5	3,8	2,7	3,6	27,5	10,1	5,2	2,2	7,3
VII ^c	16,9	8,0	3,3	2,4	0,8	28,9	12,0	5,1	2,6	7,1
VIII ^c	15,7	7,7	2,9	2,8	0,8	28,8	12,8	4,9	2,5	6,3
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	75,8	110,0	76,3	103,7	16,7	90,9	93,4	106,5	83,3	88,7
<u>I-VIII 2011</u> <u>I-VIII 2010</u>	88,9	112,4	85,2	102,3	60,4	94,4	100,3	101,5	88,8	90,3

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makreła 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2010 VII	3,85	3,25	3,62	-	4,18	7,31	6,45	10,49	19,27	11,01
VIII	3,79	3,46	3,76	5,64	4,38	6,46	6,39	10,41	19,73	10,73
IX	3,74	3,60	3,74	4,49	4,29	6,40	5,98	10,03	21,99	10,56
X	3,80	3,77	4,24	5,63	4,37	5,79	5,49	9,88	19,12	10,13
XI	4,33	3,95	4,42	4,23	4,44	5,73	5,41	9,38	19,03	9,28
XII	4,46	4,11	4,50	4,76	4,66	6,05	5,67	10,15	22,05	9,69
2011 ^a I	4,89	4,30	4,97	4,57	4,61	6,73	6,36	10,06	21,46	8,40
II	5,31	4,42	5,00	4,57	4,56	6,34	6,25	9,69	20,68	9,00
III	5,64	4,95	5,04	5,04	4,68	6,24	6,41	10,17	21,18	9,36
IV	5,85	3,56	5,07	4,88	5,10	6,12	6,11	10,68	22,11	9,23
V	5,94	5,45	5,08	5,23	4,77	5,69	6,25	10,35	20,71	7,37
VI	5,74	5,57	5,05	-	5,33	6,00	6,57	10,63	18,43	10,02
VII	5,81	5,49	4,55	-	5,50	6,09	6,74	10,91	17,17	11,18
VIII	5,84	5,65	5,40	8,27	5,35	5,63	6,90	11,24	15,74	7,73
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VIII 2011</u> <u>VIII 2010</u>	154,1	163,3	143,6	146,6	122,1	87,2	108,0	108,0	79,8	72,0
<u>I-VIII 2011</u> <u>I-VIII 2010</u>	157,1	144,5	125,8	118,6	120,4	94,0	106,0	115,3	107,9	98,8

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2010 VII	7,46	18,48	20,25	22,07	46,83	35,79	38,68	2,12	0,54
VIII	7,46	15,88	17,54	22,24	45,61	35,10	39,88	2,74	-
IX	7,51	19,47	19,02	21,84	46,29	35,48	38,11	2,61	-
X	7,44	19,26	19,05	19,83	46,39	37,86	35,54	2,37	-
XI	7,39	18,32	17,56	20,15	40,54	38,09	34,09	2,61	0,56
XII	7,58	17,63	19,36	20,52	48,11	40,80	32,39	-	-
2011 I	7,40	15,18	19,01	20,20	46,79	38,78	33,23	2,48	0,79
II	7,37	18,44	18,41	18,12	48,29	38,69	32,94	2,32	0,96
III	7,77	21,52	19,18	20,10	49,67	40,53	35,02	2,50	0,97
IV	7,49	21,34	18,26	9,84	49,42	41,80	33,61	2,41	0,81
V	7,47	19,46	17,27	19,11	48,59	39,29	25,44	2,46	0,78
VI	5,25	20,72	20,13	7,67	48,35	39,38	35,73	2,40	0,74
VII	6,04	21,74	19,82	19,99	52,68	40,50	37,36	2,50	-
VIII	8,01	22,02	18,71	19,99	50,23	42,01	41,61	2,70	-
Wskaźnik zmian (%)									
VIII 2011 VIII 2010	107,4	138,7	106,7	89,9	110,1	119,7	104,3	98,5	x
I-VIII 2011 I-VIII 2010	91,9	122,1	103,4	87,1	110,8	113,6	73,8	96,1	168,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2010 VIII	9,71	-	11,37	62%	11,32	64%	7,08	46%	6,43	69%	7,23	65%
IX	9,61	-	11,62	62%	11,49	65%	7,06	46%	6,37	69%	7,16	65%
X	9,41	-	11,96	64%	11,42	64%	7,18	47%	6,36	69%	7,18	64%
XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
2011 I	9,42	-	12,21	62%	11,34	63%	8,24	x	6,80	72%	7,41	66%
II	11,47	-	12,25	61%	11,30	62%	8,03	x	6,93	74%	7,49	66%
III	11,38	-	12,39	61%	11,34	62%	8,01	x	6,97	73%	7,53	66%
IV	11,50	-	12,41	60%	12,59	68%	8,64	x	7,05	73%	7,90	68%
V	10,88	-	12,30	60%	12,58	68%	8,65	x	7,16	73%	7,99	68%
VI	11,62	-	12,22	58%	12,58	67%	8,69	x	7,40	75%	8,64	72%
VII	11,69	-	12,25	58%	b.d.	x	8,85	x	7,49	76%	8,95	74%
VIII	11,79	-	12,30	58%	12,58	67%	8,81	x	7,47	76%	9,02	74%
IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
Wskaźnik zmian (%)												
IX 2011 IX 2010	122,3	x	105,7	x	109,7	x	125,1	x	119,2	x	136,5	x
I-IX 2011 I-IX 2010	121,0	x	114,1	x	114,6	x	123,6	x	112,6	x	114,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2008 I-XII	14,30	13,00	17,63	62,88	24,74	13,32	15,38	19,13	22,22	10,49	12,79
2009 I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010 I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2010 VIII	17,59	12,65	21,57	71,10	27,29	14,76	16,50	21,69	26,35	11,10	-
IX	17,70	12,75	21,60	71,50	27,48	14,83	16,63	21,75	26,41	11,10	-
X	17,81	12,70	21,66	72,20	27,67	14,66	16,60	21,63	26,53	11,14	13,91
XI	17,85	12,59	21,75	72,10	27,60	14,76	16,60	21,75	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	21,89	72,80	27,79	14,84	16,58	21,63	26,59	11,12	13,46
2011 I	18,05	12,64	22,13	73,10	28,06	14,99	16,58	21,88	26,65	11,26	13,73
II	18,18	12,77	22,33	72,80	28,59	15,02	16,88	22,00	26,41	11,32	13,99
III	18,25	12,88	22,57	73,10	29,16	15,02	16,78	22,00	26,00	11,43	14,15
VI	18,45	12,85	23,07	73,70	21,95	15,27	17,08	22,00	26,29	11,63	14,42
V	18,57	12,98	23,26	74,80	30,40	15,67	17,38	22,44	26,82	11,80	-
VI	18,69	12,99	23,44	75,00	30,71	15,79	17,70	22,44	26,94	11,92	-
VII	18,76	13,00	23,67	75,70	31,00	16,13	17,80	22,69	26,88	12,06	-
VIII	18,90	13,01	23,94	75,20	30,90	16,14	17,83	22,94	27,00	12,12	-
IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	107,2	102,0	111,8	106,3	113,1	110,7	106,4	105,7	102,7	110,3	x
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	107,0	100,9	109,1	104,2	107,2	105,8	105,5	103,7	102,0	105,6	106,4

Źródło: Dane GUS.

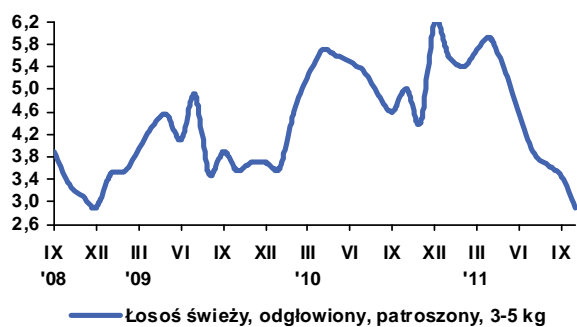
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
I-VI 2010	2,40	1,06	0,41	0,33	0,25	0,35
I-VI 2011	2,22	0,96	0,42	0,32	0,23	0,29
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-VI 2011</u> <u>I-VI 2010</u>	92,5	90,6	102,4	97,0	92,0	82,9

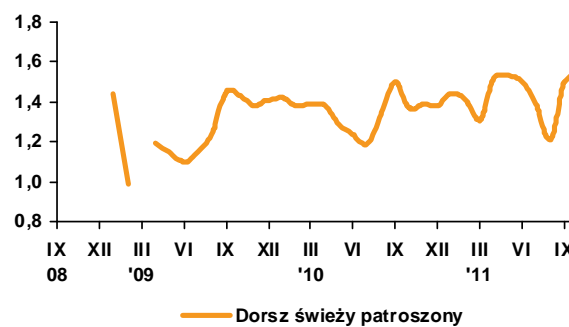
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

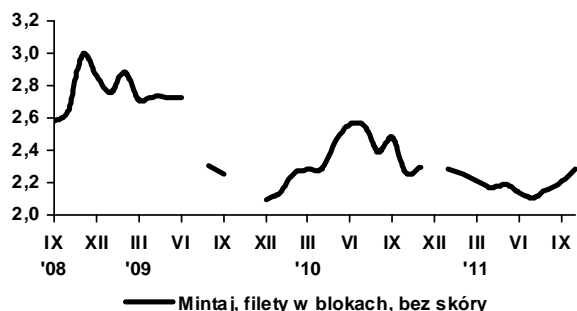
Rys. 1. Cena łосоsi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

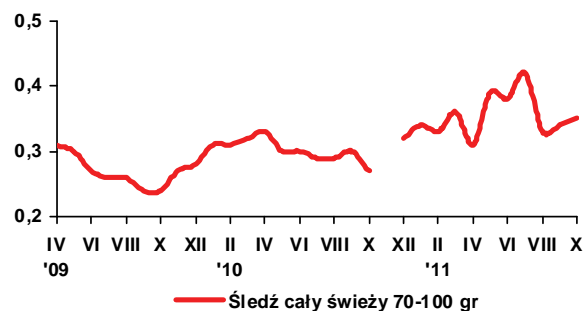
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski (EUR/kg)

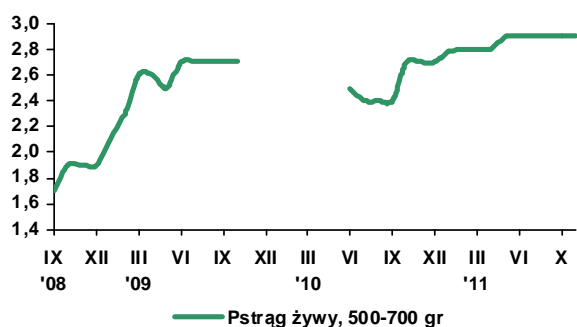
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec (poch. Chiny) EUR/kg

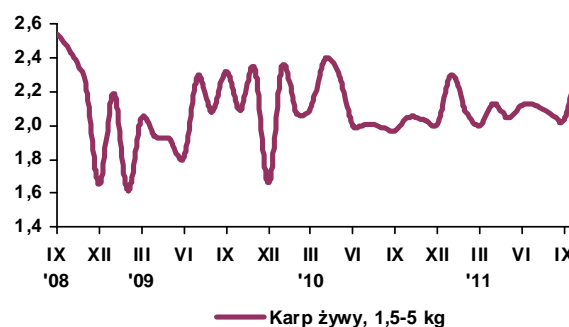
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski (EUR/kg)

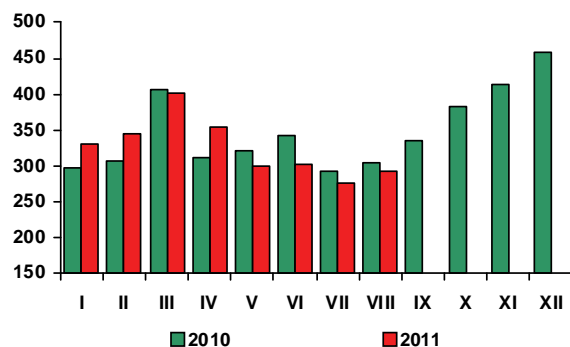
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

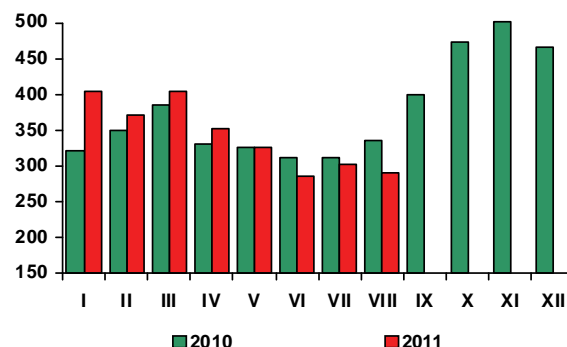
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

We wrześniu 2011 r. kontynuowany był, trwający od czerwca, sezonowy spadek cen żywności. W **porównaniu z poprzednim miesiącem** ceny detaliczne żywności (bez napojów bezalkoholowych) obniżyły się średnio o 0,2% (wobec spadku o 1,6% w sierpniu, o 1,9% w lipcu i o 2,0% w czerwcu br.). Zadecydował o tym spadek cen owoców (o 6,2%), warzyw (o 1,7%) i cukru (o 2,0%). Nieznacznie zmniejszyły się ceny mleka i serów twarogowych (po 0,1%). W grupie owoców najbardziej zmalały ceny jabłek (o 22,6%). Spośród warzyw istotnie potaniały ziemniaki (o 10,6%) oraz warzywa gruntowe, w tym zwłaszcza buraki (o 12,7%), cebula (o 11,1%), kapusta (o 8,8%) i marchew (o 8,2%). Wzrosły ceny artykułów mięsnych (o 0,8%), w tym mięsa wołowego o 2,0%, drobiowego o 1,2% i wieprzowego o 0,9%. Więcej niż w sierpniu należało zapłacić za jaja (o 0,6%), ryby (o 0,4%) i tłuszcze (o 0,3%), w tym wieprzowe o 3,2%. Nieznacznie zwiększyły się ceny pieczywa i produktów zbożowych (o 0,1%). Wzrost cen napojów bezalkoholowych wyniósł 0,2%, w tym kawy 0,8%, przy stabilizacji cen herbaty i niewielkiej redukcji cen soków oraz wód mineralnych i źródlanych.

We wrześniu 2011 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 3,3% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Za cukier konsumenci płacili o 31,3% więcej, a za tłuszcze o 8,6% więcej, niż rok wcześniej. Ceny olejów roślinnych wzrosły o 11,6%, margaryn o 9,2%, tłuszczów wieprzowych o 8,8%, a masła o 7,2%. Pieczywo i produkty zbożowe podrożały w tym czasie średnio o 8,0%, w tym kasze o 23,0%, mąka o 22,7%, a pieczywo o 9,2%. Ceny ryb zwiększyły się o 6,2%, a mięsa i przetworów mięsnych o 5,6%, w tym mięsa wołowego o 11,8%, drobiowego o 11,5%, a wieprzowego o 4,5%. Ceny artykułów mleczarskich wzrosły o 4,2%, a jaj o 2,2%. We wrześniu br. tańsze niż przed rokiem były warzywa (o 18,1%) i owoce (o 5,8%). Istotnie obniżyły się ceny pomidorów (o 48,4%), ziemniaków (o 38,7%), kapusty (o 36,1%), sałaty (o 24,6%) i kalafiorów (o 13,3%). Spadły ceny owoców cytrusowych (o 19,3%), bananów (o 14,9%), gruszek (o 9,3%) i jabłek (o 6,4%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-wrzesień 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., wyniósł 5,8%, w tym żywności 6,0% i był wyższy od stopy inflacji (4,2%). W stopniu większym od wzrostu cen konsumpcyjnych ogó-

łem podrożały także towary i usługi związane z utrzymaniem mieszkania i nośnikami energii (o 6,1%, w tym nośniki energii o 7,3%) oraz transportem (o 7,1%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 12,6%).

Trwający od czerwca do września br. bezwzględny spadek cen żywności i przyspieszenie dynamiki wzrostu płac spowodowały ożywienie popytu na żywność. Po spadkach notowanych w okresie maj-lipiec br., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób wzrosła we wrześniu o 1,6% (w stosunku do września 2010 r.).

W okresie trzech pierwszych kwartałów br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych była o 2% mniejsza niż w analogicznym okresie przed rokiem. Redukcji popytu na żywność towarzyszył wzrost popytu na towary nieżywnościowe i usługi, w tym m.in. na pojazdy samochodowe, motocykle, paliwa ciekłe i gazowe, farmaceutyki, kosmetyki, tkaniny, odzież, obuwie, meble, sprzęt rtv i agd.

Według metodologii EUROSTAT-u, we wrześniu br., w porównaniu z wrześniem 2010 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w UE-27 wyniósł 3,3% i był taki sam jak cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. W Polsce wskaźniki inflacji i wzrostu cen żywności ukształtowały się na poziomie odpowiednio 3,5% i 2,7%. Najwyższy wzrost cen żywności odnotowano w Estonii (9,0%), na Łotwie (7,8%), Litwie (7,7%) i na Węgrzech (6,7%), a najniższy na Cyprze (0,8%), w Szwecji (1,2%) i Irlandii (1,5%).

Według FAO we wrześniu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 2,2% (po spadku w sierpniu o 0,4%), w tym artykułów mleczarskich o 1,4%, zbożowych o 2,8%, tłuszczów o 2,5%, cukru o 3,8%, a mięsa o 0,6%. We wrześniu br. światowe ceny żywności były o 16,0% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Ceny tłuszczów wzrosły o 20,2%, cukru o 19,2%, zbóż o 17,8%, mięsa o 14,4%, a artykułów mleczarskich o 10,1%.

Krystyna
Świątlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2011 r.

Wyszczególnienie	IX 2011			I-IX 2011
	VIII 2011=100	IX 2010=100	XII 2010=100	I-IX 2010=100
O G Ó Ł E M	100,1	103,9	102,8	104,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,8	103,3	101,5	105,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	104,2	103,1	103,7
Odzież i obuwie	100,6	97,1	95,6	98,6
Mieszkanie	100,3	105,9	104,9	105,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,4	106,7	105,5	106,1
w tym nośniki energii	100,5	107,9	106,0	107,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	102,6	102,4	102,0
Zdrowie	100,2	104,2	103,9	103,9
Transport	99,4	107,6	104,6	107,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	99,2	112,9	106,5	112,6
Łączność	100,0	100,6	100,8	98,6
Rekreacja i kultura	99,6	100,5	101,2	100,4
Edukacja	103,6	105,1	104,4	102,9
Restauracje i hotele	100,3	104,4	103,8	104,2
Inne towary i usługi	100,2	103,6	103,0	103,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności we wrześniu 2011 r.

Wyszczególnienie	IX 2011			I-IX 2011
	VIII 2011=100	IX 2010=100	XII 2010=100	I-IX 2010=100
Żywność (bez napojów)	99,8	103,1	101,2	106,0
Pieczywo i produkty zbożowe	100,1	108,0	105,5	110,4
Pieczywo	100,1	109,2	106,0	113,8
Ryż	100,2	103,7	104,7	101,0
Makarony	100,3	104,2	103,3	103,5
Mięso i przetwory	100,8	105,6	107,9	103,8
Mięso wieprzowe	100,9	104,5	107,2	102,7
Mięso wołowe	102,0	111,8	110,6	107,7
Drób	101,2	111,5	121,3	110,8
Przetwory mięsne i wędliny	100,6	103,6	104,0	101,8
Ryby	100,4	106,2	105,6	105,2
Mleko, sery i jaja	100,2	104,0	103,1	103,2
Artykuły mleczarskie	100,2	104,2	103,2	104,2
Mleko	99,9	104,9	104,6	104,1
Sery twarogowe	99,9	103,0	102,3	104,0
Sery dojrzewające i topione	100,1	105,1	103,0	106,0
Jaja	100,6	102,2	102,3	96,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,3	108,6	107,3	107,2
Masło	100,1	107,2	105,7	108,6
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	103,2	108,8	109,3	101,6
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,0	109,2	108,4	106,2
Oleje roślinne	100,2	111,6	109,0	108,9
Owoce	93,8	94,2	93,8	114,0
Jabłka	77,4	93,6	90,1	163,0
Owoce cytrusowe	101,1	80,7	116,1	88,3
Banany	100,8	85,1	84,1	99,7
Warzywa	98,3	81,9	69,6	100,3
Ziemniaki	89,4	61,3	58,3	119,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,7	110,8	110,9	115,0
Cukier	98,0	131,3	131,1	154,1
Napoje bezalkoholowe	100,2	104,9	104,4	103,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8			
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1			
Mięso	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8			
Ryby	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4			
Mleko, sery, jaja	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2			
Tłuszcze	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0			
Owoce	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8			
Warzywa	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3			
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7			
Cukier	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1			
III. Średnia płaca ^a	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3			
Pieczywo i produkty zbozowe	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0			
Mięso	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6			
Ryby	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2			
Mleko, sery, jaja	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0			
Tłuszcze	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6			
Owoce	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2			
Warzywa	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9			
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8			
Cukier	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9			
III. Średnia płaca ^a	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

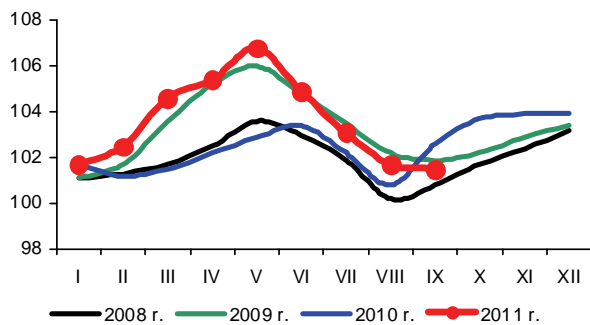
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

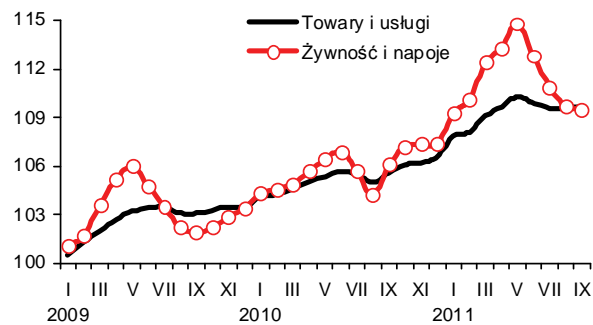
Wyszczególnienie a – 2010 r. b – 2011 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
	b	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10			
Chleb miesany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
	b	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23			
Makaron – 250 g	a	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
	b	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
	b	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
	b	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
	b	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
	b	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
	b	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
	b	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39			
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
	b	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49			
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	17,35	17,32	17,22	17,11	17,05	17,18	17,38	17,59	17,70	17,81	17,85	17,95
	b	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98			
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
	b	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76			
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
	b	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
	b	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
	b	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
	b	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
	b	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52			
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
	b	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88			
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
	b	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94			
Śłonina – 1 kg	a	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
	b	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23			
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
	b	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
	b	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87			
Jabłka – 1 kg	a	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20
	b	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92			

Źródło: Dane GUS.

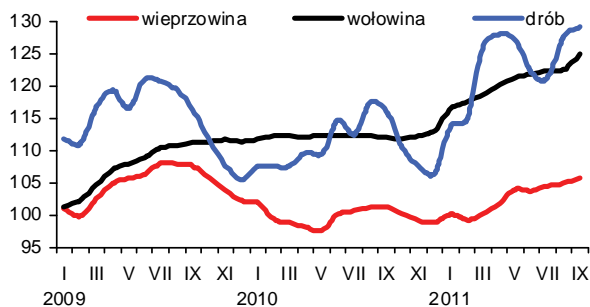
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

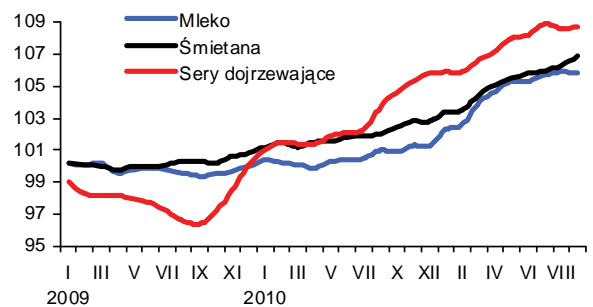
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2008 = 100) (w %)

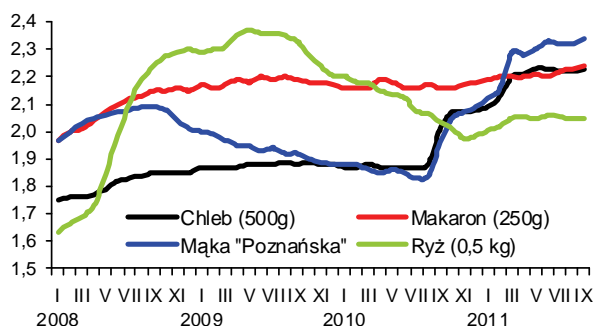
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2008 = 100) (w %)

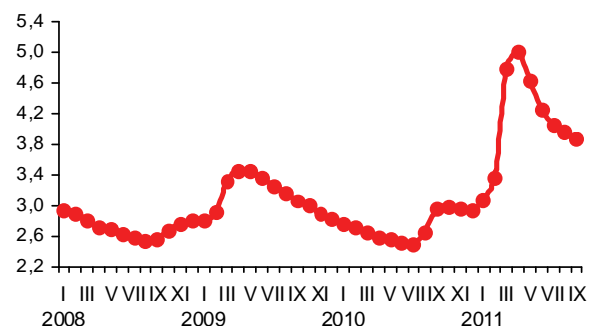
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2008 = 100) (w %)

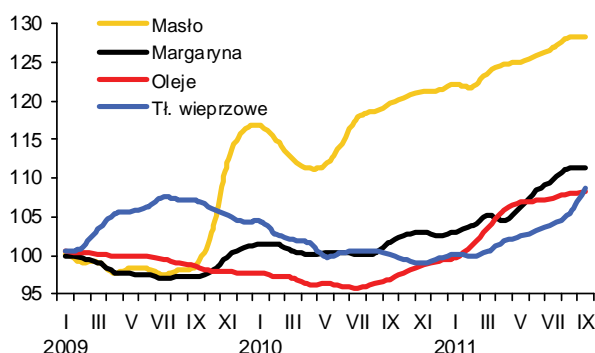
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

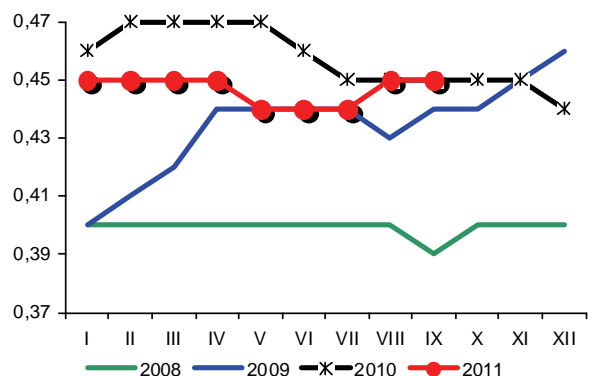
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

We wrześniu 2011 r. dynamika wzrostu cen środków produkcji pozostała na poziomie poprzedniego miesiąca. Najbardziej podrożały nawozy mineralne oraz bezpośrednie nośniki energii. Umiarkowanie wzrosły ceny materiałów budowlanych, a ceny środków ochrony roślin i maszyn rolniczych zostały obniżone.

We wrześniu 2011 r. ceny nawozów mineralnych wzrosły o 1,0% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Najbardziej podrożał superfosfat potrójny (o 2,5%), a ceny fosforanu amonu, soli potasowej i superfosfatu prostego wzrosły o 1,6%. Potaniał natomiast nawóz trójskładnikowy (o 2,0%).

Od początku roku średni wzrost cen nawozów mineralnych wyniósł 15,1%, w tym saletrzaku 28,1%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały już o 20,8%, w tym najsilniej saletrzak (o 40,4%) oraz saletra amonowa (o 38,4%).

Poprawiły się relacje cen skupu trzody chlewnej do cen nawozów mineralnych. Relacje cen zbóż do cen nawozów mineralnych pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć 5,1 kg pszenicy o 0,3 kg więcej niż przed rokiem.

Nawozy wapniowe podrożały we wrześniu o 1,5%. Są obecnie o 12,0% droższe niż rok temu.

We wrześniu w porównaniu z sierpniem wzrosły ceny nawozów na światowych rynkach. Średni wzrost światowych cen nawozów mineralnych wyniósł 2,2%¹. Mocznik² zdrożał w tym czasie o 5,5%, superfosfat potrójny³ o 0,9%, a sól potasowa⁴ i fosforan amonu⁵ potaniały o 2,6%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie o 50%, w tym mocznik o 60%, sól potasowa o 39%, superfosfat o 32% a fosforan amonu o 22%. Na wysoki poziom światowych cen nawozów mineralnych wpływa przede wszystkim dobra koniunktura w rolnictwie oraz rosnące ceny surowców wykorzystywanych do produkcji nawozów mineralnych (fosforyty zdrożały w ciągu 12 miesięcy o 58%), jak również wysokie koszty transportu (fracht morski).

Geny środków ochrony roślin we wrześniu 2011 r. zostały obniżone i były o 0,3% niższe w porównaniu z poprzednim miesiącem, przy czym Bravo zdrożało o 0,5%, a zaprawy nasienne potaniały o 1,9%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 0,7%, w tym preparaty owadobójcze o 3,2%. Środki grzybobójcze potaniały w tym okresie o 1,0%, a chwastobójcze o 0,4. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w okresie 12 miesięcy był Miedzian (5,2%), potaniał natomiast Roundup (o 14,2%).

Wyraźnie wzrosły ceny bezpośrednich nośników energii. We wrześniu wzrost ich średnich cen wyniósł 0,9%. Najbardziej, bo o 4,8% podrożał olej opałowy. Geny bez-

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

pośrednich nośników energii są obecnie o 12,3% wyższe niż przed rokiem. Olej opałowy podrożał w tym czasie o 27,6%, koks o 27,0%, a olej napędowy o 16,0%. Na światowych rynkach energii¹ Ropa Brent podrożała we wrześniu 2011 r. o 0,7%, węgiel kamienny o 2,8%, a gaz ziemny potaniał o 0,8%. Obecnie ropa Brent jest o 43% droższa niż przed rokiem, węgiel kamienny o 29%, a gaz ziemny o 22%.

We wrześniu 2011 r. ceny materiałów budowlanych umiarkowanie wzrosły. Wzrost ich cen wyniósł średnio 0,4%, w tym najbardziej podrożały płyty styropianowe (o 1,8%), a potaniały drzwi płytowe (o 0,4%). W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 5,5%, w tym tarcica iglasta zdrożała o 19,7%, a stal płaska o 7,4%. W tym okresie potaniały cegły (o 1,6%).

We wrześniu 2011 r. symbolicznie potaniały maszyny rolnicze, a średni spadek ich cen wyniósł 0,2%. Potaniały m.in. kultywatory (o 2,3%) i schładzarki mleka (o 1,8%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,8%, w tym kultywatory o 21,8%. Tańsze o 2,4% niż przed rokiem były natomiast schładzarki do mleka.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob US Gulf

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2010	XII 2010	IX 2011	IX 2011 VIII 2011	IX 2011 XII 2010	IX 2011 IX 2010	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	89,80	98,44	126,12	99,4	128,1	140,4	5,87	8,99
Saletra amonowa 34%N	„	97,08	106,24	134,32	100,0	126,4	138,4	5,15	7,89
Mocznik 46%N	„	125,88	136,28	161,00	100,0	118,1	127,9	4,56	6,99
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	91,52	90,88	95,84	101,6	105,5	104,7	6,24	9,56
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	„	167,16	166,44	183,32	102,5	110,1	109,7	5,97	9,15
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	183,56	198,00	222,16	101,6	112,2	121,0	4,52	6,93
Sól potasowa 60% K ₂ O	„	166,08	166,68	179,44	101,6	107,7	108,0	3,90	5,97
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	172,60	177,84	201,04	101,3	113,0	116,5	4,68	7,17
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	232,00	232,68	260,64	98,0	112,0	112,3	6,66	10,20
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	80,06	79,23	89,69	101,5	113,2	112,0	1,95	2,98

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2010	XII 2010	IX 2011	IX 2011 VIII 2011	IX 2011 XII 2010	IX 2011 IX 2010	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	200 g	94,77	94,64	96,96	99,8	102,5	102,3	12,63	19,35
Dursban 480 EC	1 l	50,38	50,52	51,95	100,1	102,8	103,1	6,77	10,37
Karate Zeon O50 CS	250 ml	48,8	49,16	50,85	99,8	103,4	104,2	6,62	10,15
Decis 2,5 EC	250 ml	29,47	29,53	30,2	99,8	102,3	102,5	3,93	6,03
Dithane M-45	1 kg	35,38	35,46	36,54	99,8	103,0	103,3	4,76	7,29
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	46,63	46,39	40,74	98,1	87,8	87,4	5,31	8,13
Bravo	1 l	53,45	53,4	55,05	100,5	103,1	103,0	7,17	10,99
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,66	54,55	57,49	99,8	105,4	105,2	7,49	11,48
Roundup	1 l	41,23	41,33	35,39	98,9	85,6	85,8	4,61	7,06
Granstar	8 g	20,91	20,82	21,29	100,2	102,3	101,8	2,77	4,25
Fusilade Forte	1 l	119,16	118,58	121,18	99,7	102,2	101,7	15,78	24,19
Chwastox extra	1 l	16,22	16,18	16,82	99,9	104,0	103,7	2,19	3,36
Kerb 50 WP	1 kg	174,67	174,70	179,22	99,5	102,6	102,6	23,35	35,77
Środek gryzoniobójczy	1 kg	29,62	30,11	30,63	100,2	101,7	103,4	3,99	6,11

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2010	XII 2010	IX 2011	IX 2011 VIII 2011	IX 2011 XII 2010	IX 2011 IX 2010	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	704,91	736,35	767,04	101,0	104,2	108,8	99,91	153,10
Koks opałowy	t	1046,99	1103,85	1329,28	102,1	120,4	127,0	173,15	265,33
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,58	4,81	5,11	98,3	106,2	111,6	0,67	1,02
Olej napędowy	1 l	4,37	4,64	5,07	100,2	109,3	116,0	0,66	1,01
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,93	3,21	3,74	104,8	116,5	127,6	0,49	0,75
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,21	2,50	2,53	102,0	101,2	114,5	0,33	0,50
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,33	33,44	33,50	100,1	100,2	100,5	4,36	6,69
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	13,89	14,46	15,25	100,4	105,5	109,8	1,99	3,04
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,61	12,87	13,80	99,7	107,2	109,4	1,80	2,75
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,84	10,96	11,25	100,6	102,6	103,8	1,47	2,25
Energia elektryczna	10 kWh	5,94	5,94	6,34	100,0	106,7	106,7	0,83	1,27

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2010	XII 2010	IX 2011	IX 2011 VIII 2011	IX 2011 XII 2010	IX 2011 IX 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,4	22,00	22,78	99,9	103,5	101,7	2,97	4,55
Wapno	1 t	489,39	490,23	515,82	101,2	105,2	105,4	67,19	102,96
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	132,72	132,28	141,72	101,8	107,1	106,8	18,46	28,29
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3332,04	3304,39	3578,46	99,8	108,3	107,4	466,13	714,26
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,14	12,11	12,94	100,9	106,9	106,6	1,69	2,58
Dwuteownik gruby	1 t	3518,94	3476,66	3732,65	100,7	107,4	106,1	486,21	745,04
Błacha dachowa	1 m ²	29,13	29,46	30,09	100,5	102,1	103,3	3,92	6,01
Tynk „Atlas”	25 kg	50,69	50,89	52,00	100,7	102,2	102,6	6,77	10,38
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,22	1,21	1,20	100,0	99,2	98,4	0,16	0,24
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	680,07	681,39	691,40	100,1	101,5	101,7	90,06	138,00
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	590,14	618,73	706,31	100,3	114,2	119,7	92,00	140,98
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	28,01	28,28	29,34	100,2	103,7	104,7	3,82	5,86
Okno drewniane szklane	1 szt.	1527,55	1541,62	1634,48	100,1	106,0	107,0	212,91	326,24
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1412,62	1440,40	1490,90	99,6	103,5	105,5	194,20	297,58

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

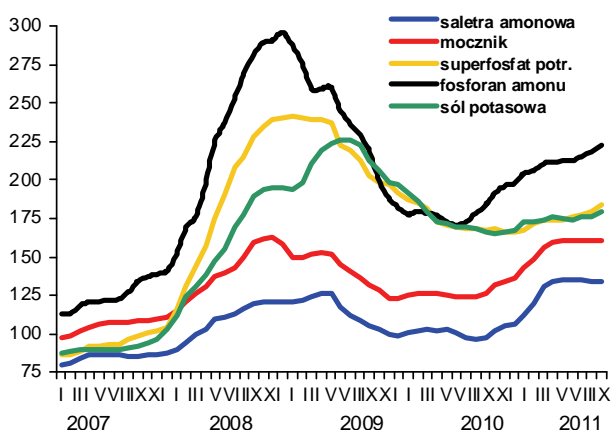
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2010	XII 2010	IX 2011	IX 2011 VIII 2011	IX 2011 XII 2010	IX 2011 IX 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Kombajn zbożowy TC 5050	346481,85	347869,3	363478,5	100,3	104,5	104,9	473,46	725,51
Kombajn do ziemniaków	67865,08	68137,9	72976,3	100,0	107,1	107,5	95,06	145,66
Samochód dostawczy „Iveco”	107416,57	106661,3	109065,3	100,0	102,3	101,5	142,07	217,70
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	39454,33	40256,5	42538,1	100,2	105,7	107,8	55,41	84,91
Siewnik zbożowy 27 redlic	18974,20	19028,7	19851,9	99,5	104,3	104,6	25,86	39,62
Ciągnik „Ursus” 3724	113369,74	113592,0	113217,5	100,3	99,7	99,9	147,48	225,98
Ciągnik 90 kW	165526,04	165291,3	167805,5	99,9	101,5	101,4	218,58	334,94
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	32433,65	32575,3	34372,8	100,0	105,5	106,0	44,77	68,61
Kopaczka elewatorowa	12687,64	12830,2	13883,0	100,2	108,2	109,4	18,08	27,71
Agregat uprawowy do siewnika	14884,06	15194,9	15811,9	100,1	104,1	106,2	20,60	31,56
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6062,33	6151,6	6385,6	100,1	103,8	105,3	8,32	12,75
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5031,84	5027,0	5486,5	100,8	109,1	109,0	7,15	10,95
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	39610,35	39627,9	41879,0	100,1	105,7	105,7	54,55	83,59
Opryskiwacz 400 l	3700,82	3692,0	3770,1	100,1	102,1	101,9	4,91	7,53
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5384,43	5410,0	5838,4	99,6	107,9	108,4	7,61	11,65
Rozsiewacz nawozów	1744,43	1797,4	1875,3	99,5	104,3	107,5	2,44	3,74
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11552,03	11778,9	11754,2	100,3	99,8	101,7	15,31	23,46
Pług 4 skibowy	10130,07	10115,7	11304,4	99,2	111,8	111,6	14,72	22,56
Kultywator 2,1-2,8 m	1937,01	2090,1	2358,6	97,7	112,8	121,8	3,07	4,71
Dojarka 2 konwie ^a	8431,36	8488,7	8673,3	100,0	102,2	102,9	11,30	71,54
Dojarka z rurowością ^a	39629,45	39629,5	41509,9	100,0	104,7	104,7	54,07	342,41
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17879,00	17773,7	17447,2	98,2	98,2	97,6	22,73	143,92

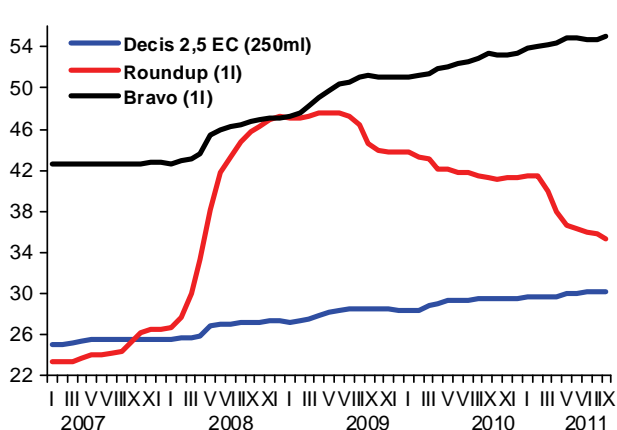
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

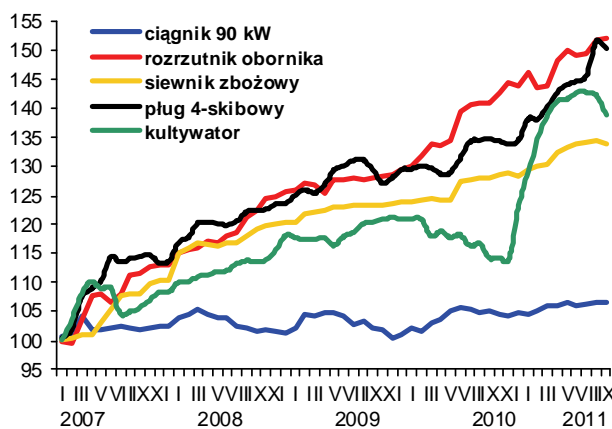
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

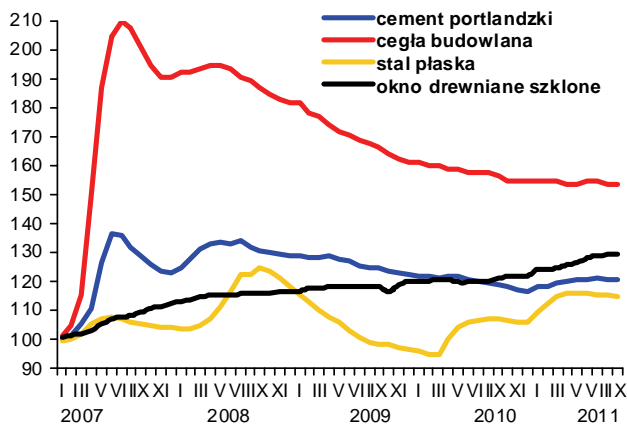
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

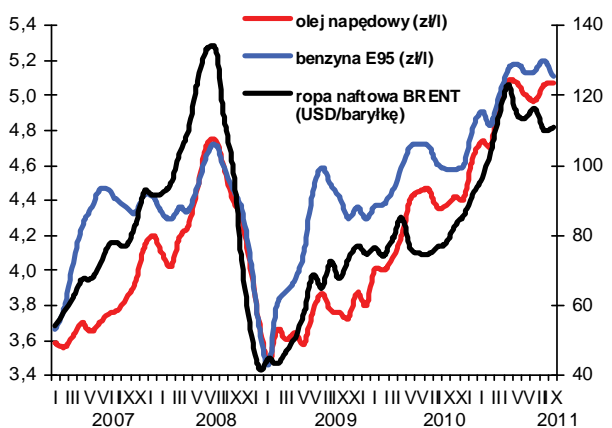
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 6. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

